

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: Rubinek Gyula az OMGE igazgatója.
Felelős szerkesztő: Buday Barna.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Kérelem az OMGE. tagjaihoz!

Az egyesületi évkönyv már a közel jövőben megjelenik s miután abban az igazgató-választmány határozatahoz képest az évdíj, illetve alapítványi kamathátralékok feltüntetendők, kérjük az OMGE. igen tisztelt tagjait, hogy hátralékos díjaikat folyó hó végéig beküldeni sziveskedjenek.

Igazgató.

Egyről-másról.

(Gabonapiaczi szemle. — Jubiláló gazdasági egyesületek. — Az önzetlen deputáció. — A miniszterelnök a huskérdekről. — Félgyőzelem, teljes leszerelés? — Tarifakedvezmények Ausztriában. — Miért hallgat a magyar kormány? — Sörárpa- és komlókiállítás a Közteleken.)

A közép-európai és nyugateurópai gabona-tőzsdék áralakulását a mult hetekben nagyban befolyásolta az a feszült politikai helyzet, amely a marokkói kérdésből kifolyólag a németek és francziák között felmerült. Az európai tőzsdéken sokkal komolyabban itélték meg a helyzetet, mint aminő az tényleg volt és erre az ítéletre alapították a tőzsdéi spekulációt. Most, hogy az európai politikai helyzet megnyugodott, ennek a téves felfogásnak gyümölcseként jelentkeznek az európai piacok általános ellanygulása. Berlinben, Párisban jelentékenyen meggyengült az irányzat, amelyet az amerikai piacok lanyhasága csak elősegített. Tagadhatatlan, hogy a nemzetközi piacok áremelő irányzata tulzott volt, amennyiben sokkal rohamosabban fejlődött az, semhogy a visszahatás elmaradt volna. A világ gabonatermése ez évben kedvezőnek semmiképpen sem mondható, mert éppen a legnagyobb kiviteli államok termése sikerült gyengébben, így az Unió búzából 30 millió métermázsával aratott kevesebbet, Oroszország pedig rozsból mintegy 40 millióval, amely gyenge termés jogosulttá tette a kampány elején felszínre volt áruk emelkedését. Természetesen az áremelkedéseknek reális alaptól kell kiindulniok,

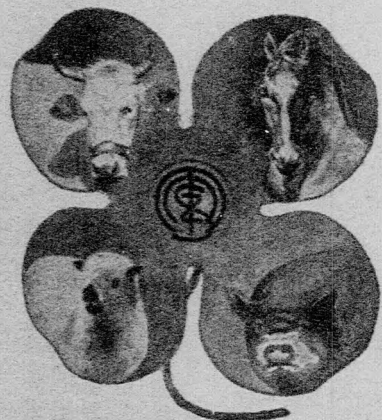
amilyen a kereslet és kínálat, illetve a fogyasztási szükséglet és a rendelkezésre álló készlet közötti viszony. Mihelyt az egyik tényező erőszakolt beállításban hamis képben tűnik föl, az ennek nyomában irányított áralakulás tartós nem lehet, annak a tényleges helyzet által teremtett viszonyoknak megfelelő mederbe kell ismét térnie. A nemzetközi piacokon a kereslet, illetve a szükséglet feltüntetése volt erőszakolt és a multheti árhanatlás ezt az erőszakosságot javította. Nálunk élénk kereslet mellett a hét elején javult árfolyamok mellett történtek a kötések, míg a hét közepén csekélyebb vételkedv folytán hanyatlás állott be. A mi piacunk azonban nem volt annyira szoros kapcsolatban a nyugateurópai tőzsdék irányzatával, úgy hogy az itteni árhanatlásnak csak kisebb befolyása lehetett és lehet a mi gabonátőzsdéi áralakulásainkra.

Tegnapelőtt a Szatmárvármegyei, ma a Krassó-Szörényvármegyei Gazdasági Egyesület nyitotta meg kiállításának kapuit nemcsak saját vármegyéjük, hanem az egész ország gazdaközönsege előtt is, hogy számot adjanak annak a gazdasági kultúrának a haladásáról, amelynek az egyik felszázadja, a másik negyedszázad óta buzgó zászlóhordozója. Szívünk egész melegével üdvözljük mindkét jubiláló gazdasági egyesületet, amidőn eddigi eredményes pályafutásuknak egy-egy jelentős állomásához elérkezve, visszatekintenek a multa, hogy abból merítsenek erőt és bizalmat a jövő munkájához és küzdelmeihez.

A szatmári és lugosi ünnep a munka és a nemzeti kultúra ünnepe. Mindkét jubiláló egyesület idegen ajku nemzetiségek lakta vidéken dolgozik a gazdasági előrehaladásán. A gazdasági kultúra terjesztése pedig anyagi megerősödést jelent és a nemzeti kultúra hódító terjedését vonja maga után. Mert a magyarság hegemoniáját csak gazdasági erők és művelődésbeli, szellemi felsőbbségünk óvhatja meg s az ezekért kifejtett nagy, nemzetfenntartó munka minden becsületesen igyekvő uttörőjének méltán kijár az egész nemzet elismerése.

Reméljük, hogy a jövő heti gazdagülések a magyar gazdaközönseget nagy számban vonzzák majd a megtekintésre önmagukban véve is érdemes kiállításokra s a gazdatársak hozzáértő elismerése sem marad el ama sok fáradozás jutalmául, amivel az ünneplő egyesületek szívesen látott vendégeik fogadására előkészültek.

Keserves dolga van mostanában a heti események krónikásának. Mindenütt csak drágaságról, a megélhetés nehezebbé válásáról esik szó, mindenütt csak panasz és kapkodó tervnélkültség, ahová tekint. Még szerencse, hogy néhanéha egy kis humor is vegyül ezek közé a sötét színek közé s hogy a közélet színpadának egyik másik szereplője, ha mindjárt önkéntelenül, gondoskodik némi jóleső derüről. Most a derék husiparosok tették meg ezt a szíveséget, akiknek kiállításáról és kongresszusáról már megemlékeztünk. Ezek a kitiűnő férfiak ugyanis a nemes önzetlenség klasszikus magaslatára emelkedve, elhatározták, hogy deputációzni mennek a miniszterelnökhöz a — husrágóság ellen, amelyből élnek, sőt nagyon jól élnek s amelyet talán módjukban volna a deputációba járásnál sokkal biztosabb eszközökkel megszüntetni, mert hiszen a husarakat — úgy tudjuk — a deputáció igen tisztelt tagjai a mészáros és hentes urak, nem pedig a miniszterelnök vagy a sóhivatal szabják meg. No de nem is akadt köztük egyetlen mészáros vagy hentes sem, aki ezt a pompásan kieszt tréfát végig merte volna csinálni és kiállott volna a porondra, dörögni a — husrágóság ellen. Szószólóul fogtak hát maguknak egy műkedvelő mészarost a nagy demokrata, Vázsonyi Vilmos személyében, aki aztán ugyanesak meg akarta mutatni, hogy tud bánni a taglóval, de dilettáns léére nem jó helyre vágott és nem a husrágóságot, hanem a magyar állattenyésztést akarta lebunkózni. Szerencsére valamennyi taglócsapása csak puffogó frázisnak bizonyult és egyelőre semmiféle komoly veszedelem nem rontotta a műkedvelői előadás derűs hatását.

Szives tudomásul!

Angliában időző osztályvezetőnk értesítése szerint **szeptember** folyamán **árverésre** kerül Budapest körülbelül **300 drb nagytestű, kiválóan jól tejelő, kizárólag fiatal, hasas,** Dairy-Cows tehén és pedig: Red Dairy, Roan Dairy és Derby Dairy. A katalógusnak idejében való megküldése végett az érdeklődők mielőbbi igénybejelentését kérjük.

MAGYAR MEZOGAZDAK SZÖVETKEZETE

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Mai számunk 44 oldal.

Khuen-Héderváry Károly gróf is sokkal kedélyesebb férfiú, semhogy a tréfát megrontotta volna. A műkedvelő mézszárossal nem Khuen-Héderváry Károly gróf m. kir. miniszterelnök, hanem Khuen-Héderváry Károly gróf, a nagy marhahizláló állott szembe, aki aztán buzgón helyeselt a Vázsonyi mézszáros-tudományának és sietett mindjárt kiönteni a maga keservét is, mondván, hogy drága a hizlálóba beállítani való sovány marha, költséges a hizlálás, hát le azokkal az „ugynevezett agrárjelszavakkal, amelyeket, sajnos, egy időben komolyan vettek még az államkormányzatban is”. Mert, mint a napilapokban olvasni méltóztatott, szóról-szóra így nyilatkozott Khuen-Héderváry Károly gróf, a hizláló gazda. És ezzel ugyancsak ellentétbe került Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnökkel, aki, persze mielőtt Bécsbe megjárta és az osztrák kormány ultimátumát átvette volna, csak nemrégiben is egészen másként csörtette a kardját és tudni sem akart például a Balkán huskontingens emeléséről vagy éppen élőállatbehozatalról. Most mindezekről olyan könnyedén csevegett, mint a világ legtermészetesebb dolgáról, sőt még azt a szivességet is megtette az osztrákoknak, hogy egyetlen erősségünkről, a törvényes és szerződéses biztosítékról is mint olyan „paragrafus”-ról tréfálkozott, amelyet egyszerűen meg kell változtatni Ausztria kedvéért, mint utban álló „formalitást”. Hát persze, hogy a mézszárosok és hentések dörgő tapsviharral fogadták a nekik annyira kedves ígéretet, de a magyar gazdák és pedig nemcsak a nagybirtokosok, akiknek tényleg legkevesebb káruk volna a határ megnyitásából, hanem a kis- és középbirtokosok százezrei ugyancsak megköszönik majd a magyar miniszterelnöknek, hogy állattenyésztésünk annyira fontos érdekei iránt ennyi érzéket tanusít.

Az a bizonyos lekcisinyelt paragrafus diadalhoz juttatta kormányunkat az osztrák követelésekkel szemben s ha most a már kezében tartott győzelem után egyszerre leszerelne, ez ugyan szégyenletes behódolás volna a bécsi kormány és — a bécsi mob előtt. Talán Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszternek, mint mezőgazdasági érdekeink hivatott órének, aki annyiszor tett már kötelező ígéretet, hogy sem a Balkán kontingens további emeléséhez, sem a jelentékeny rekompenzációk nélküli argentinai husbehozatalhoz semmi szin alatt hozzá nem járul, sikerül kormányelnökét és kollégáját, a kereskedelemügyi minisztert még idejében meggyőznie róla, hogy az Ausztria iránt való előzékenység nem terjedhet önmaguk teljes dezavválására. A drágaság terhes kinövéseinek enyhítésére igenis mindent el kell követnünk, amiben a gazdaközönség is készséggel támogatja a kormányt, de egész kereskedelempolitikai rendszerünknek egyoldalú és a mi kárunkra való megbolygatására soha bele nem egyezhetünk!

Az osztrák kormány, mint már megirtuk, belföldi állomásokra szállított élőállatra és husra 50 százalékos vasuti szállítási díjkezdményt engedélyezett, amit most burgonyára, friss főzélékre, zöldségfélékre és hüvelyesekre is kiterjesztett. Ezenkívül az osztrák államvasutak, ugy-

szintén a kormány felszólítására a magánvasutak is mindeme szállítások lehetőleg gyors lebonyolításával igyekeznek a nagyobb fogyasztási piacok élelmiszerekkel való ellátását elősegíteni. Hogy pedig a mutatkozó takarmányhiány ne szorítsa az állattartó gazdákat meglevő állatállományuknak kényszereladások útján való csökkentésére, a mindennemű szálas- és abraktakarmányokra engedélyezett ötven százalékos szállítási díjkezdményt legújabbban valamennyi osztrák vasut vonalain takarmánylisztre és tengerire is megadták. Ezenkívül — mint már ugyancsak megirtuk — minden intézkedést megtett az osztrák kormány és a jelentékeny anyagi eszközökkel felruházott állattértekesítő központ abban az irányban is, hogy ama tartományok állatállományának áttelelését, ahol a takarmánytermés legrosszabbul sikerült, másutt lehetőleg biztosítsa.

Míg tehát az osztrák kormány az állatállomány célutadatos fejlesztésével a jövőről, tarifális intézkedései útján pedig a jelen szükségleteiről tőle telhetőleg gondoskodik, sőt a magyar mezőgazdaságot is a legsúlyosabban készülő megadóztatni az osztrák fogyasztók javára a mi egyszerre teljesen erélytelenné vált kormányunk asszisztenciájával, addig nálunk semmi sem történik — vagy ami még rosszabb, az osztrák zsaroló politikát bátorító miniszteri nyilatkozatok hangzanak el.

Mi lesz ennek a következménye? A tarifatudomány és a gyakorlat bizonyossága szerint a szállítási díjkezdmények mesterségesen fokozni fogják élelmiszerek- és takarmánykivitelünket Ausztria felé, tehát nálunk még jobban megdrágul a hus, a zöldség, meg az állati takarmány s ha az osztrák kormány tarifakezdményei nyomán várható takarmánykiáramlást idejében nem ellensúlyozzuk, állatállományunk örvendetesen megindult fejlődésének újabb erőszakos megakasztására lehetünk elkészülve. A veszedelemsokkal nagyobb, semhogy vesztegetni való időnk volna. És kormányunk, amelynek annyira imponál az osztrák kormány, hogy első szavára megretírelt előtte, inkább ebben követhetné a lajtántuli példát, mint a husbehozatali követelményekhez való fejbólintásban. A sürgős szükségre való tekintettel ismételt felhívjuk tehát Serényi Béla gróf földmivelésügyi minisztert és a kereskedelemügyi kormányt, hogy az Ausztria megadta vasuti szállítási díjkezdményeket nálunk is léptessék mielőbb életbe a belföldi városok és nagyobb ipari központok élelmézésének és állattenyésztésünk zavartalan továbbfejlődésének biztosítása érdekében.

Nagyon természetes, hogy csakis a belföldön tényleg fogyasztásra kerülő czikkeket kell e kedvezményben részesítenünk, amire azonban a tarifatechnika megadja a módot és lehetőséget. És ne mondja senki, hogy az államvasutak fiskális érdekei nem engedik meg a díjkezdmény engedélyezését. Eltekintve attól, hogy a szükség parancsára más államok is tultették magukat a fiskális érdekeken, vajjon nem sokkal nagyobb anyagi károk elhárításáról van-e szó, mint aminőt az államvasuti jövedelem némi átmeneti csökkenése okozna s vajjon nem ugyanazt a nagyközönséget sujtanak-e ezek a súlyosabb károk, amely-

mint a MÁV. tulajdonosa, a kisebb áldozatokat viseli? De ettől eltekintve, a magyar mezőgazdaság, amely sohasem kért a MÁV.-tól különleges bánásmódot, teljes joggal igényt tart hat arra a sürgős segítségre, amely nemcsak neki, hanem az ország egész fogyasztásának is használni fog.

Az OMGE. által f. hó 23—25-ére rendezett országos sörárpa- és komlókiállítás arányai felülmúlják az eddigi hasonló kiállításokat. Nemesak a beküldött minták száma tekintetéből, de minőségileg is. A sörárpatermesztés Magyarországon az átlagszínvonalon felül áll, de azért annak továbbfejlesztése természetesen még mindig szükséges, különösen azokon a vidékeken, amelyek sörárpatermesztésre hivatva vannak. Eddig a minőségek tekintetében első helyen áll a „tót árpa” vidéke, mely Nyitra, Pozsony, Bars és Trencsén megyéket, de különösen a Vág és Nyitra völgyét foglalja magában. Örvendetesen tapasztalható, hogy a gondos természetesi eljárás folytán a „tót árpa” vidéket megközelítik már a soproni és nógrádi vidékek, amelyek kiváló minőségű anyaga méltán kélt feltűnést a kiállításon. A most megnyitott sörárpa-kiállítás egyszersmind élénken bizonyítja, hogy gazdáink üzleti érzéke is mindjobban fejlődik. Ez a kiállítás nagyon alkalmas arra, hogy a természetők a közvetlen üzleti kapcsolatot megtalálhassák a fogyasztókkal. A kiállított minták megtekintésével a fogyasztás tájékozódást szerezhet az elsőrangú beszerzési források felől. A Köztelek színté zsufolásig megtöltött díszterme mezőgazdasági haladásunkat tünteti fel, amellyel a nyugati államok mezőgazdaságának komoly versenytársai sorába léptünk.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Buzaterméseink fokozása.

Országos átlagterméseink nem nagyok és szó sem lehet arról, hogy a buza termését hazánkban nem kellene vagy nem lehetne fokozni. De hogy meddig, arra nézve eltérők a nézetek. Vannak, akik a mi alacsony buzaterméseinkkel szembehelezzik a tőlünk nyugatra fekvő országok, főleg Németország jóval nagyobb buzaterméseit és azt követelik, hogy ekkora buzaterméseket a magyar gazdának is el kellene érnie. A németországi kat. holdankénti országos átlagtermés búzában ugyanis $11\frac{1}{2}$ q körül szokott lenni, míg ez nálunk csak 6—7 q közt ingadozik és sokan erősitetik, hogy a $11\frac{1}{2}$ q körüli országos átlagterméseket nekünk is el kellene és el is lehetne érniük. Nézzük csak közelebbről, lehetséges-e ez?

A kat. holdankénti $11\frac{1}{2}$ q-s átlagos buzatermés csakugyan nem oly óriási, hogy azt magyar gazda el nem érhetné. Hisz jól kezelt uradalmaink és gazdaságaink évek átlagában ily átlagtermést el is értek már, sőt nem rossz földön okszerűen gazdálkodó kisgazdák is már elérik. De azért országos átlagban hazánk mégsem fogja a németországi átlagot elérhetni, bár másrészt tagadhatatlan, hogy buzatermésátlagaink

lassu javulást mutat, kisgazdáink is kezdenek javulni. Minél jobban terjedni, annál inkább fokozódni, de a elérhetni és pedig

Igaz ugyan, ha németországi kat. átlag buzatermés országos jól kezelt átlagterméseket kitűnő kulturában kedvező években buzaterméseket uradalmaink évek elsősorban, mert kedvező, mint a egyenletes klímájának és ez okoz ingadozásokat. Hozunk fel, felemlítünk németországi, me ismeretes. Mivel meglehetősen egy betartott szabályok ott jóformán mir zott és megmivel nek is kellene telennie, ha az idő bizony nagy ingasokban. Így a német buzatermés volt 1901-ig 1094 kg. termés volt 1899-1895-ben 1770 kg. Akkora időjárás orát a németek a nem ismernek.

De a klímánk meg azt, hogy a természet átlagát elérő klímájuk alatt vannak, hogy a németek jóval bővebb buza. Hogy a nyuszeket lehet elérni, Németországban H. búzából kat. hold pedig 3048 kg. is a magyar gazdák bákolnak most is buza helyett ilyen. Jó évben ezekkel ságunk igen nagy kapuvártott a mi kat. holdanként csak kinyétel, a nálunk, ugyanis nem nagyon megr sokszor besül és nem oda való, ah mesztik, a nagy próbálkozó gazdák nek a nálunk bizt a nálunk már me sokat termő, eredet

KEMNA szabadalmazott **FORRÓGŐZEKÉI**
SCHMIDT mérnökdoktor hírneves füsteső-tulhevitőjével
Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítőképesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.
Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál **KEMNA J.** BUDAPEST, VI., Váci-körút 51. szám.
Sürgőnyczim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91—21.

A lefo
CA
=
A
15 év tapa
Vezérképvisele

lassu javulást mutatnak elsősorban azért, mert kisgazdáink is kezdenek már okszerűbben gazdálkodni. Minél jobban fog az okszerű gazdálkodás terjedni, annál inkább fog buzatermésátlagunk fokozódni, de a németországit mégsem fogja elérhetni és pedig többféle okból.

Igaz ugyan, hogy jól kezelt gazdaságaink a németországi kat. holdankénti 11 $\frac{1}{2}$ q körüli átlag buzatermést el is érik, csak hogy a németországi jól kezelt uradalmak ennél jóval nagyobb átlagterméseket érnek el. Így Szászországnak kitűnő kulturában álló jó minőségű lösztalajain kedvező években kat. holdanként átlag 1990 kg.-os buzaterméseket érnek el. Oly átlag az, melyet uradalmaink évek átlagában nem érhetnek el, elsősorban, mert klímánk egészen más, nem oly kedvező, mint a németországi. A németországi egyenletes klímával szemben a mi klímánk szélsőséges és ez okozza a terméseinkben a nagy évi ingadozásokat. Hogy erre csak egy példát hozunk fel, felemlítjük a *mezőhegyesi m. kir. állami méneshirtokot*, melynek talaja kitűnő minőségéről ismeretes. Mivel az egész méneshirtok talaja meglehetősen egyenletes és egyforma és szigorúan betartott szabályok szerint gazdálkodnak, a buza ott jóformán minden évben egyformán trágyázott és megmivelt talajba kerül. Egyforma nagyra is kellene tehát évről-évre ott a termésnek lennie, ha az időjárás nem szólna bele, mely bizony nagy ingadozásokat idéz elő a termésekben. Így a méneshirtokon a kat. holdankénti buzatermés volt nyolcz év átlagában 1894-től 1901-ig 1094 kg., e nyolcz év alatt a legkisebb termés volt 1899-ben 908 kg., a legnagyobb 1895-ben 1770 kg., azaz majd kétszerakkora. Akkora időjárás okozta ingadozás ez, hogy ekkorát a németek az ő egyenletes klímájuk alatt nem ismernek.

De a klímánk más tekintetben sem engedi meg azt, hogy a németországi országos buzatermés átlagát elérjük. A németek ugyanis az ő klímájuk alatt abban a kedvező helyzetben vannak, hogy a nyugati buzákat természetik, melyek jóval bővebben termők, mint a magyar buza. Hogy a nyugati buzákkal mekkora terméseket lehet elérni, példaképpen felhozhatjuk, hogy Németországban Hadmerslebenben a Squarehead buzából kat. holdanként 2817, a Rivet buzából pedig 3048 kg. is fértett. Így természetes, hogy a magyar gazdák is sokat próbálkoztak és próbálkoznak most is, hogy a keveset termő magyar buza helyett ilyen nyugati buzát természetik. Jó évben ezekkel a buzákkal egyik másik gazdaságunk igen nagy termést ért is már el; így Kapuvárott a mult évben Bonfermier buzából kat. holdanként átlag 2400 kg. termett. De ez csak kivétel, a nyugati buza csak ritkán sikerül nálunk, ugyanis nem fagyálló, keményebb télen nagyon megritkul, azonkívül későn is érik, sokszor besül és így a nyugati buza elsősorban nem oda való, ahol nálunk a legtöbb buzát természetik, a nagy Alföldre és a nyugati buzákkal próbálkozó gazdák előbb-utóbb csak visszatérnek a nálunk biztosan termő magyar buza vagy a nálunk már meghonosodott, de szintén nem sokat termő, eredetileg idegen buza természetikére.

A magyar buzának aránylag nem nagy termőképességén kívül még az is a hibája, hogy a szálmája gyenge, ezért könnyebben megdül és a rozsdá is jobban bántja, mint a nyugati buzákat. A megdülés és a rozsdá folytan előálló károk tehát nálunk nagyobbak szoktak lenni, mint Németországban és a termésátlagot nálunk jobban szokták lecsorítani, mint Németországban. Viszont buzánk fagyállóbb lévén, a kifagyás nálunk kisebb károkat okoz, mint Németországban.

A hazai termésátlagokat azonkívül nagyon lecsorítja az is, hogy hazánkban igen sok buzát szikes talajon természetik és pedig az okból, mert a buza sikerül a termősziken leginkább, de valami nagy terméseket nem szolgáltat. Németországban pedig nincsen szik. Azonkívül lecsorítja az átlagokat az is, hogy a buzát gazdáink rákényszerítik oly talajokra vagy oly viszonyok közé is, ahol sokkal megfelelőbb lenne a rozstermesztése, mint azt a német gazdák teszik.

Szóval kisebb buzatermésűnek oka nemcsak az, hogy nem gazdálkodunk még általában oly okszerűen és belterjesen, mint a németek, hanem részben okai a gazda hatalmán kívül álló körülmények, amelyek változtatni nem igen lehet. Hogy nem tisztán gazdálkodásunk elmaradottsága az oka a kisebb terméseinknek, arra például felhozhatjuk Ausztria átlagos buzaterméseit, noha Ausztriában általában okszerűbben és belterjesebben gazdálkodnak, mint nálunk, mégis Ausztria átlagtermései buzában körülbelül akkorák, mint a mieink. Kat. holdra vonatkoztatva Ausztriában 1891—1900. években a 10 évi buzatermés átlaga 601 kg. volt és az 1900—1904. években az 5 évi átlag 683 kg.; Magyarországon pedig az 1896—1900. években az 5 évi átlag 656 kg. és 1897—1904. években 661 kg. volt.

Mindebből azonban nem az következik, hogy nem tehetünk semmit buzatermésünk fokozására, mert ha klímánk nem is engedi meg a németországi termések elérését, mégis okszerűbb gazdálkodással módunkban van buzaterméseinket hathatósan fokozni és ha már rá vagyunk kényszerítve a nyugati buzáknál kevesebbet termő, de minőségre összehasonlíthatatlanul jobb magyar buzát természetik, annak terméseit még mindig nagyban fokozhatjuk.

Hogy egy-egy gazdaság keretén belül mennyire fokozható a buzatermesztés, arra nézve a már említett *mezőhegyesi méneshirtokot* hozzuk fel ismét példának. Itt a mult század ötvenes éveitől a nyolczvanas évekig nem termelt csak annyi buza, mint amennyi a kisgazdáknak szokott, tudnillik kat. holdanként 3—7 q, a belterjesebb gazdálkodás hozta azután magával, hogy ott a nyolczvanas évek óta a kat. holdankénti buzatermésátlagok 9—18 q között ingadoznak.

Tagadhatatlan tehát, hogy a nem rossz földön a csekély, egynéhány métermázsás buzaterméseket legalább is megkésztetni lehet a talaj okszerű művelésével, elsörendű, gyomnélküli és esávozott buzának idejében való vetésével és ami a fő, kellő trágyázással. Sokat remélhetünk a magyar buza nemesítésétől is, melylyel egyes gazdáink máris foglalkoznak, kiknek előreláthatóan sikerülni fog a magyar

buzából — megőrizve fagyállóságát, korai beérését és jó minőségét a bővebben termő buza féleket előállítani.

De bármilyen jó is a buzavetőmag és bármilyen jól elkészített, gyomtalan földbe kerül is az, nagy termést csak akkor fog adni, ha nem sovány a földje. Kevés már nálunk az a föld, mely még magától önti a termést, a legtöbb rászorul a trágyára. Istállótrágya nem igen való buza alá, nem is igen adják azt a gazdák közvetlenül alája, tehát buzánál van a műtrágyák alkalmazásának, elsősorban a szuperfoszfátzásnak nagy jelentősége. Az, hogy uradalmaink, de az okosan gazdálkodó kisgazdák is a buzaterméseiket oly hathatósan bírták fokozni az utolsó évtizedekben, elsősorban a műtrágyázás felkarolásának tudandó be, annál inkább, mert a műtrágyát az összes kultúrnövényeink közt az őszi kalászosok hálálják meg leginkább. A szuperfoszfát nemcsak fokozni, de biztosítani is szokta a szemtermést a mag jobb és gyorsabb beérésével és így természetes, hogy látva a szuperfoszfátzás nagy hasznát, a szuperfoszfátot aránylag kevés kivétellel, minden modern gazda alkalmazza buzája alá, sőt a kisgazdák közt is évről-évre növekszik a szuperfoszfátot használók száma, mert kísérletezve vele, meggyőzően látták, hogy alkalmazása nagyon is hasznalható és vele még leginkább fokozhatják a buza termését.

Rozsterméseredmények a sátorközi bérbirtokon.

☞ Köztudomásu dolog, hogy a futóhomok a leghálátlanabb talaj, amely bizony a mai gazdasági rendszer mellett annyit sem terem, mint amennyi a cselédek fizetésére és adóra elegendő.

Elég szomorú dolog ez, mert Magyarországon közel 3 millió kat. hold futóhomok van, amelynek termését ha csak megkésztetni tudnók, máris országos jelentőségű volna. Pedig nemcsak megkésztetni, hanem megsokszorozni is lehet azáltal, ha egyrészt az istállótrágya hiányát zöldtrágyanövények természetikével, másrészt ha a talaj táplálónyagainak hiányát műtrágyákkal pótoljuk.

A műtrágyák hasznosságát érdekesen illusztrálják a Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet sátorközi bér gazdaságában a folyó évben végzett kísérletek.

A mult őszzel 30 kat. holdon vetettünk e gazdaságban rozst; a talajt teljesen egyformán műveltük meg az egész harmincz holdon s eltérés csupán a trágyázásban volt. E sárka színű, kiélt, jórészt futóhomok terület istállótrágyát talán évtizedek óta nem kapott, műtrágyát meg sohasem látott. Most aztán a 30 holdat három részre osztva, egy tábla trágyázatlan maradt, egy tábla kapott kat. holdanként 2 q káliszuperfoszfátot, a harmadik ugyancsak 2 q káliszuperfoszfátot s 50 kg. salétromot őszzel, ugyanannyit pedig kora tavasszal. Az egész 30 hold munkája állott tárcsázásból, majd egy hónappal később szántásból, rögtön utána tömörítésből

A lefolyt idény tapasztalatai beigazolták, hogy mégis a

CASE az igazi SZÁNTÓGÉP.

A CASE GÉP } **csövei nem folynak
kazánja nem megy tönkre
nincsen tuleröltetve.**

15 év tapasztalata a Case járvaszántógépeket minden más versenygyártmány fölé helyezte.

Vezérképviselet: Hahn Arthur és Társai Budapest, VIII., Üllői-ut 52/K

és boronálásból, ezután következett a vetés és ismét boronálás.

Terméseredmények. Egy kat. hold trágyázatlan földön termelt 3 kereszt s ebben 1'2 q rozs. A káliszuperfoszfáttal trágyázotton termelt holdanként 12 kereszt s ebben 5'32 q rozs. A káliszuperfoszfáttal és salétrommal trágyázotton termelt kat. holdanként 16 kereszt s ebben 12'3 q rozs.

Nem szükséges részletezni azt, hogy a műtrágyázás ez esetben minő haszonnal járt, mert hiszen a trágyázatlan 1'2 q kat. holdankénti termés mellett a teljes trágyával ellátott ugyan-csak egy holdon 12'3 q rozs termelt. *A termés-többlet tehát több mint 11 q a műtrágyázás javára.*

Érdekes tanulságokat lehet e kísérlethől levonni; azt mindenekelőtt, hogy a talajnak jobb megmunkálása legkevésbé sem befolyásolta a termés nagyságát, mert az előző évben, mikor e talaj rosszabb megmunkálásban részesült, 2 q rozstermést adott, amiből azonban téves volna azt a következtetést levonni, hogy a termés nagyságára a talaj megmunkálása nem, hanem csupán a műtrágyázás mérve bír befolyással. A jelen esetben a talajnak jobb megmunkálása nem válthatott ki a gyengébb megmunkálással szemben nagyobb termést, mert e trágyázatlan futóhomokban oly minimális táplálóanyag-mennyiség volt, amely nagyobb terméshozamra egyáltalán képtelen. E kísérlet tehát nagyon érdekesen illusztrálja azt a körülményt, hogy a nagyobb terméseredmények legelső feltétele a talajban foglalt elegendő táplálóanyag-mennyiség s ha ez hiányzik belőle, művelhetjük ezt bármily kitünően is, mégsem nyerhetünk abból szóra érdemes terméstöbbletet.

A második tábla, vagyis az, amely ősszel, vetőszántás előtt 2 q káli-szuperfoszfátot kapott, már 5'32 q szemtermést adott, olyan mennyiséget tehát, amely rossz futóhomok talajokon számottevő ugyan, de még távolról sem elegendő. Azt bizonyítja e termés-többlet, hogy a káliban és szuperfoszfátban jutott ugyan nagy mennyiségű tápláló anyag a talajba, ezt azonban a rozs csak részben tudta kihasználni, mert hiány-

171. ábra. Műtrágyázási kísérlet futóhomokon Sátorokón. Trágyázatlan rozs. Terméseredmény 1 kat. holdon 3 kereszt s ebben 1'2 q rozs.

zott a talajból a nitrogén. Hiszen eléggé köz-tudomású dolog, hogy a bőségesen rendelkezésre álló foszforsavat és kált is csak úgy tudja a növény kihasználni, ha nitrogén is bőségesen áll rendelkezésre, amit nagyon szembe-ötölően bizonyít a harmadik tábla.

A harmadik tábla ugyanis a 2 q káli-szuperfoszfáton kívül ősszel 50 s kora tavasszal is ugyanesak 50 kg. chilisalétromot kapott fejtrágyával, tehát megkapta mindazon táplálóanyagokat, melyekre a rozsnak nagyobb mennyiségben szüksége van s amelyek közül ha akármelyik hiányzik is, nem adhat jó termést semmiféle növény, bármily nagy mennyiségben van is

jelen a másik két táplálóanyag. Az eredmény ez esetben nagyszerű volt, amennyiben kat. holdanként 12'3 q volt a termés, 11'1 q-val több, mint a trágyázatlanon s 7'02 q-val több, mint a káli-szuperfoszfáttal trágyázotton.

Igaz ugyan, a harmadik táblán mintegy 50 koronába került egy kat. hold műtrágyázása, de a terméstöbblet értéke a 16 korona, 177'60 koronára rug, vagyis a műtrágyázás javára 127'60 korona esik.

Kétségtelenül nagy elhatározás kell ahhoz, hogy bárki is 50 koronába kerülő műtrágyát hintsen egy kat. hold olyan homokterületre,

172. ábra. Műtrágyázási kísérlet futóhomokon Sátorokón. Trágyázva kat. holdanként 2 q káliszuperfoszfáttal. Terméseredmény kat. holdanként 12 kereszt, 5'32 q rozs.

amely ezideig ugyszólván semmit sem termelt, de végtére is csak ez az egyetlen mód van arra nézve, hogy az ilyen homokon is azonnal haszonnal lehessen dolgozni. Kétségtelen, hogy zöldtrágyázással nemcsak a talaj nitrogéntartalmát növeljük, de fizikai szerkezetét is javítjuk, ez tehát bizonyára helyesebb eljárás, mint a nitrogéntartalmát egyedül chilisalétrommal fokozni. Zöldtrágyázással azonban csak évek leforgása alatt, a zöldtrágyázás többszöri ismétlése után lehet a talaj nitrogéntartalmát fokozni s így annak termőképességét számottevően emelni, ellenben a chilisalétrommal azonnal lehet eredményeket elérni. *Kovács György.*

LÓTENYÉSZTÉS.

A csikó nevelése.

Jó lovat csak úgy lehet nevelni, ha állandóan, de különösen fejlődésének első ideje alatt megfelelően takarmányozzuk. A csikó fejlődése a táplálásától függ, tehát arra nagy gond fordítandó s annál nagyobb, minél fiatalabb a csikó, mert legnagyobb a fejlődése az első évében. Így például a jól táplálkozó belga csikó az első hónapban születési súlyát megkétszerezi, az első év végére pedig megnyolcezszorozza. Az első évben elkövetett mulasztás a táplálásban tehát vagy egyáltalában nem, vagy csak nagy áldozatok árán tehető jóvá.

A csikó életének első három hetében csupán az anyatejből él, folyton az anyja körül tartandó tehát, hogy akkor szophasson, amikor jól esik neki. Ha a kanczának nem volna elég teje, vagy ha elhullik, a csikót vagy oly kanczához vigyük, amelyiknek esetleg eldőglött a csikaja, vagy ilyenek nem létében tehéntejjel neveljük föl. A kancza az idegen csikót nem vállalja szívesen, azért úgy célszerű eljárni, hogy első lábát fogassuk föl, amíg a csikó szopik s a kancza fejét fordítsuk hátra a csikó felé. Ezen eljárás többszöri ismétlésével a kancza végre megtüri és megszereti az idegen csikót.

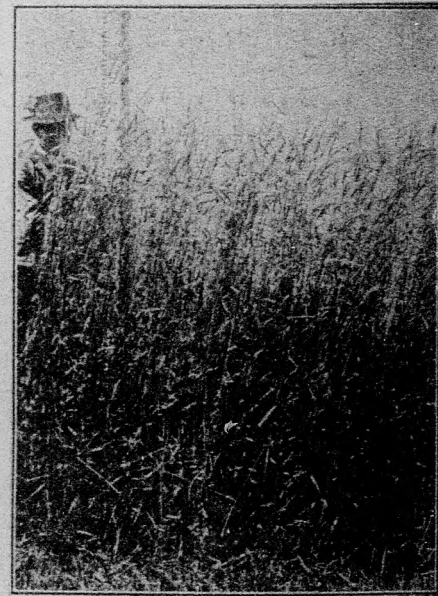
Ha nem volna dajkálul használható kancza, akkor nem marad egyéb segítség, mint a csikót

tehéntejjel fölnevelni; ez azonban nem pótolhatja a kanczatejet teljesen, mert összetételében lényegesen eltér a kanczatejtől, amit a következő számok mutatnak (%):

	tehéntej	kanczatej
szárazanyag	12'3	9'4
víz	87'7	90'6
nyers fehérje	3'5	2'0
nyers zsír	3'4	1'1
czukor	4'6	5'9
keményítőérték	14'7	8'7

E számokból azt látjuk, hogy a tehéntej több zsírt és fehérjét tartalmaz s keményítő-értéke, vagyis táplálóértéke nagyobb, mint a kanczatejé, de viszont ezen utóbbi több czukrot tartalmaz és higabb. A frissen fejt vagy tőgy-melegre melegített tehéntejet tehát kevés, körülbelül 1/8 résznyi langyos vízzel keverni s literenként 1—1 1/2 darab kockacszukrot hozzáadni célszerű s ezzel itatjuk vagy mesterséges tőgyből szoptatjuk a csikót. Tehéntejjel is föl lehet így nevelni a csikót, ezt azonban mindig meg-sinyli; a tehéntejből 6—9 litert számíthatunk napi adagnak.

Háromhetes korától kezdve a csikó elé zab, kezdetben zuzva, majd egészben és finom széna teendő, hogy azokból a csikó tetszése szerint ehessék. Ha a kanczával együtt van a csikó s a kancza a boxban szabadon van, akkor a csikó jászlát lécczel kell oly sűrűn beszegezni, hogy csak a csikó feje férjen a lécek közé, de ne az anyjái is, mert különben ez elieszi a csikó elől a takarmányt. A zab- és a szénamennyiséget illetően úgy számíthatunk, hogy az el-választásig naponként annyiszor fél kg. zabot és fél kg. szénát kapjon a csikó, ahány hóna-pos, így a háromhónapos csikó 1 1/2 kg. zabot és ugyanannyi finom szénát kaphat. A hideg-vérű csikó több testet nevel, mint a vérbeli csikó, annak tehát a zabon kívül horsó- vagy babdarát, esetleg lenmagot is szükséges adni, ami az első év végéig 1—1 1/2 kg.-ig is föl-mehet. Fő az, hogy sohase éhezzen a csikó, ne különösen a hidegvérű, mert ez csak bő

173. ábra. Műtrágyázási kísérlet futóhomokon Sátorokón. Trágyázva kat. holdanként 2 q káliszuperfoszfáttal és 1 q chilisalétrommal. Terméseredmény kat. holdanként 16 kereszt, 12'3 q rozs.

táplálás mellett tudja azt a súlyos testet meg-növelni, amit a hidegvérű lótol megkiváhnunk.

A lovat a természet mozgásra teremtette, egész alkata ezt a rendeltetést szolgálja; de ennek a hivatásnak csak úgy tud megfelelni a ló, ha születésétől fogva eleget mozog. Azért a csikót 8—10 napos korától kezdve mozgás-hoz kell szoktatni, ami csak előnyére válik. Legcélszerűbb a kanczát könnyebb mezei munkára használni s ilyenkor a csikó is vele menjen, föltéve, hogy az idő arra alkalmas. Ez azonban nem mindig lehetséges, mert pl. vá-rosba vagy vásárra nem vihetjük el a csikót.

Ekkor szem előtt tartandó, hogy eleinte csak

rövid időre hagyju mikor már nemo időre is magára

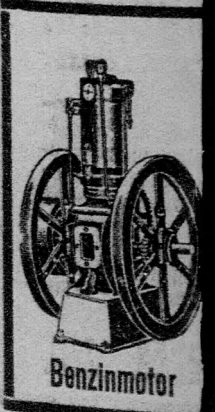
öt hónapos ko az anyjától; aki szüksége van, az ban is elválaszthó a csikónak m liter tehéntejet a tejet adni akkor teje. Az elválasz- tennie, hogy se érezze meg, azért a csikót, például akkor csak regge kanczával pedig elapadjon, később csak egyszer sz isállóba viszzük

A választott abrak a fő, me-dik legerősebben tetében, később ken. Ezért az el kell adnunk nap- tás után, sőt m ennél többet, ug- adagja az év vég- a második évben 1 1/2—2 kg., a adható, míg a h- vagy tenyésztésre lözheti a zabot, m tréningbe kerülve A zabot csak ege val s több részle- ben adjuk eléje.

Hidegvérű csik- etethetünk, ez fe- termel s a csikó- felét ezeknél pót- lenmagpogácsával a csikó napi ad- legyen, amelynek néhol tengerit is- nem helyeselhető izmokat termel, zabot ez sem he-

Nyáron a csik- fontos, mert a a legelőt, ott kap- mozgásban az a- véru csikó is me- könnyebben föl- takarmányon és- Május elején ké- s éjjel-nappal kir- a legelőre egyik- elhelyezni, ahová árnyékot vagy vé- nyire a felszer- s éjjel legel.

A csikónak ne- lőre hajtjuk. A- növesü legelőkö- véru lótenyészté- 3—4 hónapos ko ahol egész nap t- első évben a lege- keverékabrak ada- gébb csikó még- csak így fejlődhe-

Benzinmotor

rövid időre hagyjuk magára, 2—3 órára, később, mikor már nemcsak tejjel él a csikó, hosszabb időre is magára maradhat.

Öt hónapos korában a csikót elválaszthatjuk az anyjától; akinek a kanczára azonban nagy szüksége van, az négy, sőt három hónapos korában is elválaszthatja a csikót, ilyenkor azonban jó a csikónak még pár hétig naponként 3—4 liter tehéntejet adni, ugyancsak czélszerű ennyi tejet adni akkor is, ha a kanczának kevés a teje. Az elválasztásnak fokozatosan kell történnie, hogy se a csikó, se a kancza ne igen érezze meg, azért eleinte ritkábban szoptatjuk a csikót, például ha a kancza kijár munkára, akkor csak reggel, délben és este szoptatjuk, a kanczával pedig erősen dolgoztatunk, hogy teje elapadjon, később csak reggel és este s végül csak egyszer szoptatjuk a csikót, majd más istállóba viszzük, hogy az anyját ne lássa.

A választott csikó takarmányozásánál az abrak a fő, mert a csikó az első évben fejlődik legerősebben úgy súly, mint nagyság tekintetében, később a növekedés fokozatosan csökken. Ezért az első évben legalább 3 kg. zabot kell adnunk naponként a csikónak az elválasztás után, sőt magas félvér vagy telivéreknél ennél többet, úgy hogy az utóbbiaknak a zabadagja az év végéig 5—6 kg.-ig is szaporítható; a második évben a közönségesebb csikónak 1½—2 kg., a nemesebbeknek 3—4 kg. zab adható, míg a harmadik évben a használatra vagy tenyésztésre fölnevelendő csikó már nélkülözheti a zabot, míg a telivér csikó ilyenkor már tréningbe kerülve, mint versenyló abrakoltatik. A zabot csak egészben czélszerű etetni a csikóval s több részletben, naponként négy-öt részben adjuk eléje.

Hidegvérű csikókkal zab helyett lóbabot is etethetünk, ez fehérjedus abrak lévén, sok izmot termel s a csikó gyorsan nő tőle. A zabadag felét ezeknél pótolni lehet még malátaacsirával, lenmagpogácsával, buzakorpával akként, hogy a csikó napi abrakja 3—4 kg. keverékabrak legyen, amelynek a fele lehetőleg zabból álljon; nehől tengerit is adnak a csikónak, ez azonban nem helyes, mert inkább csak hizlal, mint izmot termel, helyette jobb az árpa, de a zabot ez sem helyettesítheti tökéletesen.

Nyáron a csikót legelőre hajtjuk s ez igen fontos, mert a csikónevelés nem nélkülözheti a legelőt, ott kapja a friss levegőn való szabad mozgásban az aczélos izmokat; még a hidegvérű csikó is megkívánja a legelőt, de ez mégis könnyebben fölnevelhető legelő nélkül zöldtakarmányon és kifutóban, mint a vérbeli csikó. Május elején kerülhet ki a csikó a legelőre s éjjel-nappal kint maradhat. Ilyenkor azonban a legelőre egyik oldalán nyitott félszert kell elhelyezni, ahová a csikó behúzódhassék, ha árnyékot vagy védelmet keres. Melegben többnyire a felszer alatt tölti a csikó a nappalt s éjjel legel.

A csikónak nem mindegy, hogy milyen legelőre hajtjuk. A hidegvérű csikó csakis a buja növényű legelőkön fejlődik jól, azért a hidegvérű lótenyésztés hazájában, Belgiumban már 3—4 hónapos korában baltaczimlegelőre kerül, ahol egész nap tetszése szerint legelhet, de az első évben a legelő mellett az említett 3—4 kg. keverékabrak adagját is megkapja, sőt a gyengébb csikó még néhány liter lefőlözött tejet is, csak így fejlődhetik olyanná, hogy már két éves

korában munkába, 2½—3 éves korában pedig tenyésztésre fogható. Ha nincs alkalmas buja legelő, akkor a hidegvérű csikót inkább baltaczim, luczerna, lóhere vagy zabosbüköny zöldtakarmánnyal és az említett abrakkal tartjuk és kifutóban mozgassuk, míg a második nyáron inkább az abrak elhagyásával csakis zöldtakarmányon tartjuk, minthogy silány legelőre hajtva, csenevész legyen.

A vérbeli lovak csikói a száraz, dombos fekvésű, finom, apró füvű legelőn nyerik az őket jellemző szikár, szilárd tesformát, de a legelőtetés alatt is meg kell kapniok az első évben a 3 kg. vagy több zabadagot, a másodikban pedig a 1½—2 kg.-ot, míg a harmadik s negyedik évben abrakot nem szükséges adni.

Az abrakot a legelőn élő csikó a felszerben lekötvé, vagy ha közel az istálló, ott kapja; ugyanitt kaphat zöldtakarmányt is, ha gyenge a legelő.

A legelőnek tehát beleszólása van a tenyésztendő lófajta megválasztásába. A csikólegelőre borjukat is czélszerű járattani, mert a csikó sok füvet elhagy legelés közben s így az kárba vesznék, a legelő pedig elgyomosodhatnék. Reggelenként kevés szalmát is jó adni a csikónak, így nem legel oly falánkan, másrészt a sok vizenyős takarmányt ezzel ellensúlyozhatjuk.

Télen a csikót istállóban szénán és abrakon tartjuk. A vérbeli csikónak az első télen 3—4 kg. zabot és 6—7 kg. réti, baltaczim-, here- vagy luczernaszénát, míg a második és harmadik télen 3 kg. abrakot, ami a közönségesebb csikónál felerészben árpa-, illetve 1/3 részben borsó- vagy lóbabdara is lehet, azonkívül 5—6 kg. szénát és 1—2 kg. árpaszalmát czélszerű adni.

A hidegvérű csikók az első télen 4—5 kg. vegyes abrakot és 7—8 kg. szénát kaphatnak, míg a második télen már a használati lovakkal egyformán tarthatók, hogy a következő, harmadik tavaszon betaníthatók és használatba vehetők legyenek.

Különösen fontos a csikónevelésnél télen a jó széna, mert ez nagy mérszertartalmú lévén, a esontképződésre rendkívül jó hatással van.

Kiváló csikótakarmány továbbá télen a murokrépa, de főleg csak a második évtől kezdődőleg; életrendi jó hatásánál fogva féregellenesen hat, azonkívül a keh lefolyását enyhíti, de fő életrendi hatása mindenesetre az, hogy a ganajt lágyítja és a vér sűrűségét szabályozza, amely szempontból különösen fontos a murokrépa etetése akkor, ha a csikó hüvelyesmagot, here-, luczernaszénát, azaz oly takarmányokat kap, amelyek fokozzák a vér sűrűségét. A murokrépából a vérbeli csikók a második évtől kezdve 3—4 kg.-ot, a hidegvérűek már az első évben is 5 kg.-ot kaphatnak naponként, amit leghelyesebb összeaprítva az abrakkal együtt adni, de kézből is lehet adogatni. Magától értetődik, hogy a csikónak üde, tiszta vízre és sóra is van szüksége, amit legjobb nyalósó alakjában elébe tenni.

Nem másodrangú kérdés a csikónevelésnél az istálló sem. A csikóistálló főkövetelményei, hogy tiszta, világos, jó levegőjű és megfelelő hőmérsékletű legyen.

A tiszta levegő a legfontosabb, mert a tudóse a rossz levegő rendkívül káros hatással van, már pedig jó ló csak az lehet, amelyiknek jó, erős tüdeje van. Mielőtt tehát ószszel a csikó a legelőről az istállóba kerülne, azt alapos tisztogatásnak, szellőztetésnek kell alávetni, a trágyát

belőle kihordatni s azután bemeszeltetni szükséges s a levegőt télen is folyton ujítani kell benne. Nem csekély fontossága a világosság sem, amiről kellő számú s nagyságu ablak alkalmazásával lehet gondoskodni. Sötét istállóban a csikó nem szeret tartózkodni s emiatt gyengébben fejlődik s a szemei is gyengülnek, de a tisztaság is csak világosság mellett ellenőrizhető.

A csikónak mindig tiszta és száraz fekvőhelye legyen, tehát az almozásra állandóan gond fordítandó; legjobb a naponkénti almozás, ha pedig szalmahiány miatt ez meg nem tehető, legalább is az átnevedesedett szalma távolítás-sék el, továbbá a szalma alá homok, föld, esetleg tőzeg mint nedvességfelszívó réteg helyezendő.

Hacsak lehet, a csikó az istállóban is szabadon legyen, hogy tetszése szerint mozoghasson. Ha azonban a lovakkal egy helyen telet a csikó, akkor kötvé tartandó, nehogy valamelyik meg- rugja.

Az istálló hőmérséklete mérsékelt meleg legyen, mert ha hideg, a takarmány nagyrésze hőtermelésre fordítva kárba vész, ami aztán a fejlődésre is káros lesz. Legmegfelelőbb hőmérséklet 17° C., de leszállhat 12° C.-ra is, ha szopós csikó nincs az istállóban. Elkényeztetni azonban nem szabad a csikót télen sem, azért a tulmeleg istálló sem jó. Ez okból hőmérő tartása az istállóban indokolt.

Télen a csikó tisztogatását is rendszeresíteni kell, mert míg a legelőn a tiszta levegő, eső, szél úgy is tisztítja a csikót, az istálló piszkítja. A tisztogatást az első szőrváltás után kell megkezdeni, amihez azonban vakaró nem kell, mert a csikó bőre még gyenge, de a kefézés, csutakolás nemcsak a tisztántartásnak a jó eszköze, hanem a bőrtvékenységre is jótékonyan hat. Tisztogatás közben jó felemelgetni a csikó lábait, hogy ezt megszokja s ha megpatkolására kerül a sor, ne idegenkedjék tőle. A felemelés alkalmával nézzük meg a patát, hogy egyenletesen kopik-e a szaruja s ha rendellenes kopást látunk, a patareszelővel a felesleges részeket reszeljük le. Így gondozva a csikót, annak ló korában is hibátlan patája lesz.

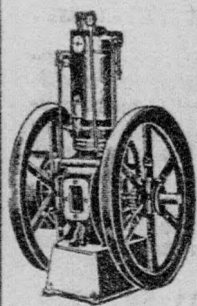
A csikó folytonos kellő mozgásáról állandóan kell gondoskodni, mert minél többet mozog a csikó, annál jobban fejlődik a tüdeje, patája, aczélosabbak lesznek az izmai. Nyáron eleget mozog a legelőn, télen pedig kifutóba kell naponként délelőtt-délután engedni, így a zordabb időt is megszokja, szívós egészsége lesz, míg állandóan istállóban tartva, az időjárás változásai iránt igen érzékeny lesz. *Bánvárt Sándor.*

JUHÁSZAT ÉS GYAPJUISME.

Rovatvezető: Rodiczky Jenő dr.

A karakuli juhok honosuló képessége.

Vajjon a karakuli juhok megtartják-e jellegüket Bokhara mélyebben fekvő keleti részén és újabban chivai szűkebb hazájukban is? Nem fajzanak-e el csakhamar, elveszítvén azt a sajátosságos göndörödést, illetve fürtalakulást, mely báránybőreiket épp oly keresett, mint értékes világáruvá teszi? Hamlettel szólva „Ez a kérdés” mindazokra nézve, akik ezen újabban oly

Benzinmotor

Takarmánykamrák, malmok stb. céljaira. :: ::

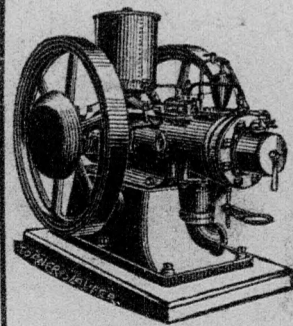
„Rekord“ eredeti amerikai benzinmotorok „Rekord“ nyersolajmotorok

már 1 lóerőtől kezdve.

a legkisebb hazai gyártmány, 6-40 lóerőig.

Olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek! Kérjen motorárjegyzékünket ingyen és bérmentve.

FEHÉR MIKLÓS gépgyár r.-t. Budapest, V., Váci-ut 80.

Nyersolajmotor

sokat emlegetett juhajtja tenyésztésével foglalkoznak vagy foglalkozni kívánnak.

A prémőrkereskedők közelfekvő okoknál fogva idegenkednek a juhoknak Európában való terjesztése ellen; némi méntségül szolgálhat nekik különben az a körülmény is, hogy csak elvétve jutnak európai származású, értékesebb báránypörökhez, mert ma még a szaporítás kezdetének kezdetén vagyunk s így a legértékesebb bundájú báránnyok felnevelését kell czéloznunk, csak a selejtjén adván tul.

De nemcsak a bokharai báránypöröket közvetítő kereskedők és azokat feldolgozó szücsök tagadják a karakuli juh honosuló képességét, de különösképpen azok a gazdag szártok, kiknek ezen kövérfarku juhajtjának tenyésztése ugyszólván egyedárujuk.

Mindenkinek, aki hallani kívánja, erősgetik, hogy az u. n. karakuli firtalakulás a bokharai éghajlat, talaj, illetve táplálkozási viszonyoknak komponense.

A külföldi, nevezetesen német és belga szakirodalomban is felhangzik az az állítás, hogy a karakuli juh hazáján kívül csakhamar elfajzik, fűszerezve állításait babonás hiedelmekkel és téves értesülésekkel.

Csak így történhetett, hogy néhai Kuhn Gyulát, az exczellens hallei tanárt is a kételkedők közt sorolják fel, holott a német mezőgazdák berlini vándorgyűlése alkalmával 1906. évi májusban tartott előadásában ő volt az, aki honfirtásait a karakuli juh tenyésztésének jelentőségére felhívta. Beszédje valóságos forrongást keltett a német kedélyekben. Volt, aki már arról álmodozott, hogy a seprős jeneszter természetével kapcsolatos karakuli juhtartással a németországi „porzótartó” tartományokból meszeszerű Doradókat fognak varázsolni.

Igaz, hogy az általa 1907-ben közölt rossz eredményű faschkendi kísérlet némi vizet öntetett a karakulok meghonosítása ellen.

Nagyon időszerűnek mondható, hogy Adametz Lipót dr., a bécsi gazdasági főiskola jóhírű tanára a karakuli juhok honosulási kérdésével kritikailag foglalkozik, egy kissé hosszú lére eresztett, nemrégiben megjelent füzetében, melynek címe a következő: „Über den angeblichen Einfluss des Steppenklimas und Steppenfutters Bocharas auf das Zustandekommen und die Erhaltung der Karakullocke”.

Adametz dr. nagymennyiségű statisztikai anyag kapcsán mindenekelőtt ismerteti ama elhaló országok s általában Közép-Ázsia éghajlatát, mely még minket magyarokat is ámulatba ejthet, habár a boldog pestiek is tudnak — 21 fok hideg és +38 fok melegekről regélni. Az alföldi ember meg nem egyszer élvezett 40 foknyi hőséget, másfelől Árvaváralján 1888. évi január hó 2-án — 36,4 fokot észlelték. Dehát ez mind „kismiska” a bokharai hőmérsékleti szélsőségekhez képest. Ottan a nyári hőség árnyékban 48° C.-ig emelkedik, télen pedig a hideg a higany fagyáspontján tul is esik, mihez képest Kasalinszban 1886-ban az évi hőmérsékletkülönbsézet éppen 90° C.-t tett ki. Mig nyáron a felhőtlen

ég alatt a hőmérsék roppantul emelkedik, megérthető, hogy a sópusztákon hóolvadáskor a hőmérséklet még azon fokokon is alábbszáll, amelyeket az oázisokban fekvő meteorológiai állomásokon észlelhetnek.

Hogy nagy Alföldünket is kerüli az eső, arról nem pusztán az 1863-iki év szomorú következményei tanuskodtak, de az idén is elég panaszunk lehetett az esőhiány miatt. Ellenben a bokharai szárazsági periódusok 5, sőt 6 hónapig is eltartanak, az Amu Darja középfolysában pedig évenként csak 48 napon boros az ég.

A puszták talaja vagy kifejezetten homokos, vagy homokos vályog, vagy kifejezetten vályogtermészetű, nagyon magas sótartalommal, amely helyenként kivirágásokban nyilvánul, mint nálunk a Fertő mentén vagy Szeged alatt. Gyakori a konyhasó és a kénsavas magnézium. A puszták vize gyakran olyan magas sótartalmu, hogy csak egyedül a juh képes azt élvezni, melynek különben is vízszükséglete nagyon csekély. A bokharai puszták flórája természetszerűen gazdag sötédkedvelő növényekben és találhatók ott oly halofiták, melyek nálunk sem ismeretlenek, Sal-solák, Artemisiák és több Polygonum-féle. Csak melleleg akarom felemlíteni, hogy Astragalus-félék is szerepelnek ott juhtakarmanynul. A pillangósvirágú növények közül a leggyakoribb lakója a pusztának egy évelő fás növény igen mélyreható gyökerekkel, az Alhagi camelorum, mely mint a neve is jelzi, a tevéknek, de a szamaraknak is fő tápláléka és a juhoknak is nemcsak nyáron, de különösen télen fontos elesége; a szártoknak pedig tüzelő- és építőanyaga. Szintén igen értékes juhtakarmanya a pillangósvirágú Halimodendron argenteum nevű gyakori cserje, valamint a szintén pillangósvirágú, a homokos pusztákon előforduló Eremosparton turkestanicum nevű cserje stb.

De mindezen növényekkel táplálkoznak és teljesen hasonló viszonyok között élnek a kövérfarku juhok is, anélkül, hogy báránnyaik a göndörödésnek még csak nyomát mutatnák. Jogosult tehát Adametz azon felfogása, hogy a karakul-firtalakulás a környezetnek kevesebb befolyása van, mint ezt általában hiszik, hanem hogy egy mutáczióknak eredménye, amelyet hosszú századokon át gondos tenyész kiválogatással fenntartani és fejleszteni sikerült. De még ennél is tovább megy, hivatkozván a schönbrunni állatkertben tett arra a tapasztalatra, hogy az ott szűk helyen kizárólag istállóban való takarmányozással nevelt karakuli juhok után javuló minőségű báránypöröket nyernek és úgy magyarázza a taskendi esetet, hogy az oda Bokharából hozott, első ízben kifogástalan minőségű báránnyokat ellő anyák egy szintén tisztavérű karakuli kos után már csak alárendeltebb minőségű báránnyokat ellettek az illető kos erre alkalmatlanabb volta, nem pedig a változott tenyészhely vagy az istállóban eszközölt luczernatakarmanyozás folytán.

A Krimben tett tapasztalatok szintén amellel tanuskodnak, hogy a karakuli juhok sajátosságos firtalakulása a fajtában rejlő képesség, mely a

tenyész kiválogatással egyenes arányban áll. Az ott tenyésztett kövérfarku juh, mely Arabi (a név nem arab származást jelent, hanem a juh fekete színére vonatkozik) és Malics néven ismeretes, sok évszázad előtt tatárok által Közép-Ázsiából hozott oda. Oly időben, mikor a tatárok helyét orosz parasztlakók foglalták el és abban az időben, mikor a merinó birka behozatván, a prémőrt szolgáltató juhok iránt az érdeklődés csökkent, a nyert bőrök minősége rögtön alább szállott, most azonban — mindezt Szintintől, ki a malios juhról orosz nyelven könyvet irt, tudjuk, hogy most újból jó árákon kelnek.

Hasonképpen a közelmúltban még értékelte- nek voltak a Chivából került báránypörök, mig jelenleg ugy kelnek, mint a bocharabeliek.

Igen jó eredménnyel karolták fel a múlt század 80-as éveitől kezdve a bocharai karakuli juhok tenyésztését Paltava orosz kormányzóságban is. Ott Leontowitz nevű tenyésztőnek már 1000 főre rugó nyája van, miről azért emlékezem meg, mert a bugaczi karakul-raczká tenyésztés első kosa onnan származott, valamint Salzer Rudolf friezachi jönevű karakuli tenyésztésének anyaga is. Erről a nyájról Adametz dr. annak bizonyítása végett emlékezik meg, hogy ez a juhajtja még harmatos hegyi legelőkon és tápud takarmányozás mellett sem fajzik el, bár megengedi, hogy az ott ellett báránnyok nagyobbak lettek és bundaminőségük is némileg hanyatlott, de csakhamar ismét a biológiai egyensúlyba helyezkedtek, ugy hogy Salzer 1906—1910-ig évi átlagban 20 K-ig értékesíthette báránnyainak bőreit.

Amily érdekesek Adametz dr. következtetései, amelyek megerősítik a fajtáról táplált felfogásomat, némelyikre mégis csak az a megjegyzésem: est modus in rebus. Amig az az ő analógiája, hogy a merinó birkát is oly helyeken sikerült meghonosítani, ahol azt eleintén lehetetlenségnek mondtuk; amig igaz, hogy a juhok általában ritka alkalmazkodó képessége van s hogy az eddigi tapasztalatok amellel tanuskodnak, hogy a karakuli juh még hegyi fekvésekben is megállja a helyét, biztos eredményre mégis csak ott számíthatunk, ahol a külbehátások oly természetűek, hogy a juh megtarthatja eleven temperamentumát, finom, ruganyos köztakaróját. Szóval a karakuli juh elsősorban a magyar pusztára való, amit különben Adametz dr. is elismer, utalván a kecskeméti homoklegelőkre.

Mikor a horvát kormány Goszpicson egy karakuli nyáját létesített és tervbe volt véve, hogy elsősorban Lika-Krbavában fogják meghonosítani, tartózkodó álláspontra helyezkedtem, bár magam sem hittem, hogy Kassandra szózatom oly hamar be fog igazolódni. Bekövetkeztek a reumatikus bántalmak, a csontlágyulás s amit oly könnyű vállról vetek, a strongylus kór nagyfokú terjedése, mely ellen bizony sem hashajtók, sem intenzív takarmányozás nem segít, ha oly nagymérvű, mint — nominá sunt odiosa — több helyen észlelhettem. A strongylus férgékben egyáltalában a karakuli juhok sikeres tenyésztésének egy nagy veszedelmét látom, mert mesebeszéd az, hogy a bármi módon elyengült,

jinséges táplálkozás egértékesebb bőrtü felületességre vall. juhoknak a tartása hogy egy tisztavérű féle alanyra bocsát félévekkkel dolgoz az üdvösségre az s ben párosítjuk és sikert akar elérni, tettel tenyésztenie is, csakugy mint a tenyésztés terméke. bőrök bonitálását a teljesíteni a tenyész ha a czéi megkivár tésben is.

Nagyon sajnálatos mulasztották eredei való beszerzését, m lom lett volna. D alkalmazása mellei kitenyészthetünk oly ságot teendének az kiváló minőségű áru

TAKAR

Rovatvez

Apróságok a

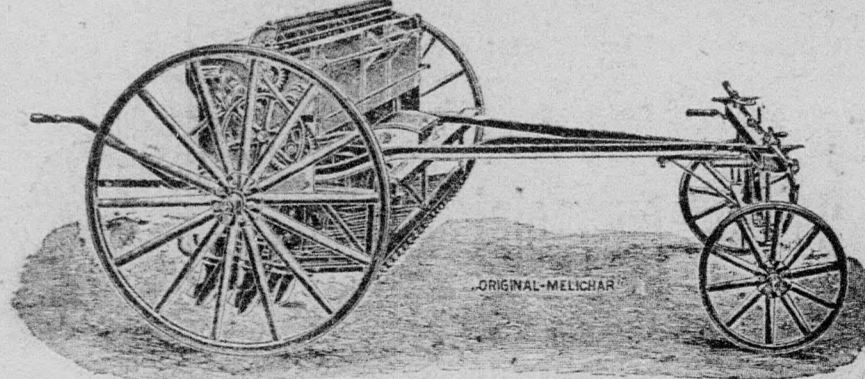
(A zab pótlása az igá fajták tápértéke. — A sának kérdése. — A

A zab pótl

A zab ára az ujal san áll állandóan többi országokban dára annyiból kedv tésből származó jöv de másrészt a mag nyozását hátrány a nem kapzsi gazd sára biztatják s az sebb zabot látnak, állattartó pedig, a zabot venni, nagy állatai adagját bizo

A zab a lovakn szerűbb abrakja, de bármily növendéká ezért a zab után állar szilárdá és nagyob keny zabszükséglet nagy kereslet hajto hogy már tisztán e mány szerepelhet. mesztők mégsem állandó áralakulást zabbal bevetett tertü Aazonban az uto

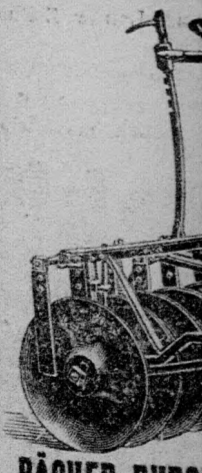
Az eredeti MELICHAR gyártmányu világhírű

„UNICUM DRILL” sorvetőgépek,

műtrágyaszórával vagy anélkül és az ezzel azonos vetőszerkezetű **sortrágyázásra berendezett „Imperator” vetőgépek utó-érhetetlen tökéletességüknel** fogva páratlan kedveltségnek örvendenek. Gondolkodó gazda nem vesz kétes értékű gyalgó utánzatot, mikor majdnem ugyanazon pénzért **feltétlenül megbízható elsőrendű eredeti „Melichar”** vetőgépet is kaphat. Az 1911. évi modell szabaddalmazott újításokkal van ellátva, melyek utánzása törvényileg tilva van s csak az eredeti Melichar gépeken vannak meg. Mielőtt vetőgépet vásárol, okvetlen érdeklődjék gazdatársainál az eredeti Melichar-gyártmányok iránt

MELICHAR FERENCZ vetőgépgyárának magyarországi vezérképviselője: Szücs Zsigmond Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

BÄCHER RUDO

inséges táplálkozásban részesült anyák ellik a egértékesebb bőri bányákat, aminthogy nagy felületességre vall, hogy magában a karakuli juhoknak a tartása biztosítja a sikert. Nem elég, hogy egy tisztavérű kost vásárolva, azt bármiféle alanyra bocsátjuk. Menthetetlen hiba, ha félvérekkkel dolgozunk, valamint nem elégséges az üdvösségre az sem, hogy az állatokat idejében párosítjuk és gondosan ápoljuk. Aki biztos sikert akar elérni, annak a haszoncélra tekintettel tenyésztetnie is kell, mert a karakuli juh is, csakugy mint az angora kecske, évezredek tenyésztés terméke. Meg kell tanulnunk a bányabőrök bonitálását az élő testen s ehhez képest teljesíteni a tenyésziválogatást és párosítást, ha a cél megkívánja, szűkebb családtenyésztésben is.

Nagyon sajnálatos, hogy intézőköreink elmulasztották eredeti anyagnak a helyszínen való beszerzését, mikor még erre idő és alkalom lett volna. De helyes tenyésztési elvek alkalmazása mellett a meglévő anyagból is kitenyészíthetünk oly prémbőröket, melyek bizonyos teendők mellett, hogy hazánkban is kiváló minőségű áru tenyészíthető.

Rodiczky Jenő dr.

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Cselkó István.

Apróságok a takarmányozástan köréből.

(A zab pótlása az igáslovaknál. — A különböző repafajták tápértéke. — A szőlővenyige feltakarmányozásának kérdése. — A burgonyának pároltan való bevermelése.)

A zab pótlása az igáslovaknál.

A zab ára az újabb időben meglehetősen magasban áll állandóan nemcsak nálunk, hanem a többi országokban is. Bár ez a jelenség a gazdára annyiból kedvező, hogy a növénytermesztésből származó jövedelme ezáltal is emelkedik, de másrészt a magas zabárak az állatok takarmányozását hátrányosan befolyásolják, mert még a nem kapzsi gazdát is zabtermésének eladására biztatják s az állatok mindenestre kevesebb zabot látnak, mint olesó árak mellett, az állattartó pedig, aki készpénzért kénytelen a zabot venni, nagyon meggondolja a dolgot és állatai adagját bizonyára szűkebbre szabja.

A zab a lovaknak elismerten legtermészetesebb takarmány, de azonkívül különösen értékes bármily növendékállatok felnevelésénél. Eppen ezért a zab után állandóan nagy a kereslet, amelyet szilárdra és nagyobbra tesz még a hadsereg jeletékenny zabszükséglete és éppen ez az állandó nagy kereslet hajtotta annyira fel a zab árát, hogy már tisztán csak mint előszereteti takarmány szerepelhet. És csodálatos, hogy a természet mégsem használja ki ezt a már állandó ár alakulást, mert az utolsó években a zabbal bevetett terület nagysága alig emelkedett. Azonban az utolsó években világszerte az

tapasztalható, hogy a zab iránti előszeretet némileg csökkenőben van és úgy a tudományos, mint a gyakorlati gazdasági életet állandóan és intenzíven foglalkoztatja a zab helyettesítésének a kérdése, különösen az igáslovak takarmányozásában. Nem lesz talán érdektelen, ha ennek a jelenségnek magyarázatát próbálom adni.

1. A gyakorlat a zabnak bizonyos specifikus kedvező hatást tulajdonít, amelynek több-kevesebb jogosultsága van is. Hanem hogy mi okozza ezt a specifikus hatást, ezt még határozottsággal kideríteni nem sikerült. A feltevések egész sorozata készült róla és dült is meg idővel, míg újabbban az a nézet alakult ki, hogy a hegyesvégű zabszemek szurkálják s fokozott nedvelvasztásra ösztönzik az emésztőcsatornát. Ezt én még azzal gondolom kiegészíteni, hogy a zabszemnek átlagban 26%-ot kitevő héja a rágástól kezdve előnyösen befolyásolja az emésztés munkáját, természetesen végzi el azt a feladatot, amit az abrak közé kevert polyvával, vagy szecskával akarunk elérni és a jobb emésztés mindenesetre az abrak jobb kihasználását vonja maga után. Ezzel magyarázható annak az eljárásnak az előnyös volta is, ha a zabnak csak egyrészt pótoljuk egyéb abrakkal. Miután azonban a már mindinkább elméleti szaktudással is bíró gazda tudományos magyarázatát is keresi annak, hogy mért éppen a zab az oly természetesen abrak és mi idézi elő a zab specifikus kedvező hatását s mivel erre a kérdésre pedig határozott és szilárd alappal bíró feleletet nem tud kapni, bizonyára gondolkodóba esik, hogy megfigyesse-e azt az előszereteti árt, ami éppen ezért az állítólagos specifikus hatását jár.

2. A lótenyésztés iránya szintén átalakulóban van, lassu, de biztos lépésekkel halad a hidegvérű ló tenyésztése az intenzívebb mezőgazdasági kultúrával kapcsolatban északról és nyugatról délnek és nyugatnak s a gépekkel (automobilok ia) karöltve szorítja ki részben a könnyebb, nemesvérű lovakat. A hidegvérű ló egyrészt jóval nagyobb testsúlya, de meg az általa végzett tetemesebb munka folytán is több takarmányt, különösen több abrakot igényel, mint a melegvérű ló. Ezt a nagymennyiségű táperőt zabban megadni nagyon drága dolog lenne. Ezért a gazdák igyekeztek egyéb abrakféléket beszerezni, a zab egészbeni, illetve részbeni pótlására, amit annál is inkább megtehettek, mert a kialakult nézetek szerint a hidegvérű ló kevésbé igényes a természetesen takarmányozás iránt s valószínűleg ennek a nézetnek részben a már meglévő gyakorlat, talán a kényeszség is adott alapot, illetve segítette a kialakulását. S amint a hidegvérű ló tenyésztése terjed, úgy fogy a zab fölénye is a loabrakok között.

3. Amint már előbb is kiemelt, a zab mai piaci ára teljesen előszereteti ár, sem belső tápértéke alapján, sem a viszonylagos értékét véve alapul, ezt az árat meg nem éri. Lehet, hogy az előállítás, ill. gazdasági ára a piaciánál jóval kisebb, azonban a gazdának mégis csak a piaci árat kell alapul venni és a zabot

azon az áron felszámolni az állattartásnak, amennyiért értékesíteni tudta volna. És ha rendelkezésére áll olyan anyag, amelylyel a zabot egészen vagy részben olesóbban helyettesíteni tudja, a számító gazda el is adja a zabot, mert hisz q-ként csak néhány korona különbözet is egy év alatt nagyobb állományánál tekintélyes összeget tesz ki.

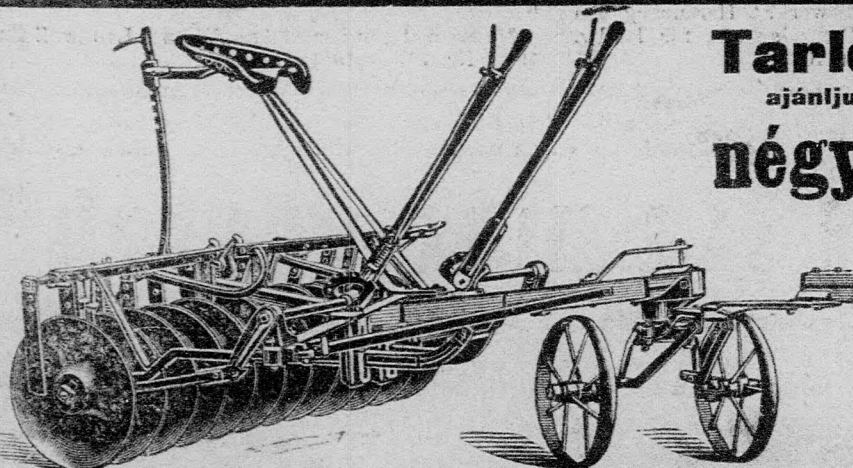
4. A zab pótlását pedig megkönnyíti az a sok ipari és gyári eredetű abraktakarmány, amely különösen újabbban a gazda rendelkezésére áll. Egyrésze a maga egészében is igen előnyösen és olesón használható fel az igáslovak takarmányozására, a másik részének pedig az a feladata, hogy a gazdaságban termelt egyéb, alacsonyabb piaci árral bíró abrakot megfelelő táparányúvá és így a zab pótlására alkalmassá tegye.

5. A zab helyettesítésének kérdését régen kísérő figyelemmel a gyakorlat és az elmélet is. Vannak egyes országok, különösen dél felé, amelyekben a lovak soha zabot nem is láttak és ha a viszonyok egyébként kedvezők, mégis nagyszerű nemesvérű lovaik vannak. De ettől az általános jelenségtől eltekintve, a gazdák nagyrésze megpróbálta már a zab pótlását, másszóval kísérletezett, csak ezen kísérletek eredményei nem kerültek a nagy nyilvánosság elé. Hogy az eredmények különbözők voltak, az bizonyos, hiszen hány gazda van, aki a zabon kívül más abrakot semmiért sem adna a lovának, meg is indokolva azzal: „próbáltam, nem vált be”. Azonban a zab helyettesítésének egyre nagyobb mérvű elterjedése a gyakorlati életben, még a melegvérű lótenyésztők körében is, azt látszik igazolni, hogy ezek a gyakorlati kísérletek mégis inkább beigazolták a zab okszerű módon való helyettesítésének a lehetőségét és jóságát. Különösen az újabb időben elég nagyszámú tudományos kísérletet is végeztek és végeznek ezen kérdés tisztázása céljából s ezen kísérletek is igazolják az okszerű helyettesítés lehetőségét.

Nemrégiben ismertette Cselkó István (a Köztelek f. évi 1. számában) Nils Hanssonnak azon kísérleteit, amelyek a tözegmelész és a zöldmelész értékének megállapítását célozták. Az összehasonlításra legnagyobb részt vegyes dara szolgált, de zabbal is szembeállították a melászféléket és ekkor kitűnt, hogy 155 kg. zöldmelész egészen jól tudott 2 kg. zabot helyettesíteni.

Egyrészt a zab drága volta, másrészt a zabtermések ismétlődő bizonytalansága az észak-amerikai Egyesült-Államok mezőgazdasági kísérleti állomásait is arra bírta rá, hogy széleskörű kísérleteket indítsanak meg a zab okszerű helyettesítése tárgyában. Matanaers közlése alapján*) röviden ismertetem Iowa-állam kísérleti állomásának ezirányú vizsgálódásait és azok eredményeit, amelyek a zabnak tengerivel, olajgyári liszttel, gyapómagpogácsalisszttel és keményítőgyári sikerrel való pótlására vonatkoznak.

*) Deutsche Landw. Presse XXXVIII. Jahrgang, Nr. 1.

Tarlóhántásra és vetőszántásra

ajánljuk utólrhetetlenül tökéletes munkateljesítésű, könnyűjárású

négybarázdás aczélekeinket és

hullámos tányéru tárcsásboronáinkat.

Mélyszántásra törhetetlen aczélejes és páncélkormányos egyvasu és kétbarázdás művelőkeinket.

Talajjelőkészítésre boronák, hengerek, Campbell általajtmörítők, rögtörők mindenféle talajviszonyokra elsőrendű anyagból a legmodernebb kivitelben

BÄCHER RUDOLF eke- és talajmívelő eszközök gyárának magyarországi vezérképvisellete: Szücs Zsigmond Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

Az első 100 napon túl terjedő kísérletnél, amelyet 3 lófogattal végeztek, a fogatok egyik lóva tengerit és zabot egyenlő arányban kapott, míg a másik ló mindig 15:1 arányban összekevert tengerit és olajgyári lisztet; mindkét adagban ugyanaz a táparány volt; azonkívül természetesen megfelelő mennyiségű szénát is kaptak. A fogatokat rendes gazdasági munkára használták. 5 hét múlva az adagok fehérjeteralmát fölemelték; a tengeri-olajgyári liszt adagban 10:1 arányt állítottak elő, így azonban nagyon hashajtólag hatott, úgy hogy a kísérleti idő hátralevő részében 12 rész tengeriben, 4 rész zabban és 1 rész olajgyári lisztben állapították meg az adagot. Ezen utóbbi arány nagyon jól bevált és éppen olyan hatást fejtett ki, mint a fele zab, fele tengeri adag.

A másik, 90 napon túl terjedő kísérletben az olajgyári lisztet és a keményítőgyári sikért hasonlították össze. A tengerit és sikért 8:1, a tengerit és olajgyári lisztet pedig 10:1 arányban keverték össze. Nemsokára kitűnt azonban, hogy a sikért a lovak nem szívesen eszik, bár semmi káros hatást sem gyakorolt.

A harmadik kísérlet 154 napra terjedt ki, ebben a tengeri, gyapotmagpogácsaliszttal és olajgyári lisztet zabhelyettesítő értékét hasonlították össze. Az egyik adag 79 rész tengeri, 15 rész zab és 6 rész gyapotmagpogácsaliszttal, a másik adag pedig 77 rész tengeri, 15 rész zab és 8 rész olajgyári liszt keverékéből állott; a kísérlet utolsó idejében a zab mennyiségét az adagok egyharmadára fölemelték.

A kísérleti állomás a következő végeredményt állapította meg:

1. Az igáslovak egészsége, mozgékonyága és kitartása nem változik akár tengerivel, mérsékelt mennyiségű olajgyári liszt, siker vagy gyapotmagpogácsaliszttal hozzáadásával, akár a tengeri és zab keverékével etetik azokat.

2. A tengeriből és olajgyári lisztből összeállított abrak etetése mellett a lovak kevesebb költséggel ugyanolyan súlyban, husban és külső látszatban maradtak, mint az egyenlő táptartalmu, de jóval drágább zab- és tengerikeverék takarmányozása esetén.

3. A zab magasabb ára esetén annak tengerivel és olajgyári lisztel való pótlása a lovak takarmányozását jelentékenyen olcsóbbá teszi, hogy mennyivel, azt a körülmények és viszonyok gondos mérlegelése mellett mindig külön számításon kell meghatározni.

4. Bár a siker egyáltalában nem ártalmas, de a lovak nem eszik oly szívesen és rosszbabul is emésztik meg, mint az olajgyári lisztet.

5. A gyapotmagpogácsaliszttal általában még valamivel jobb eredményeket idézett elő, mint az olajgyári liszt; ennél még olcsóbb is volt és némileg kevésbé hashajtólag is hatott.

Ezek az eredmények véglegeseknek szintén nem tekinthetők és ezek alapján a zab helyettesítésének kérdését megoldottak nem tekintjük, azonban ez az érdekes és jelentőségteljes kérdés megérdemli a további gyakorlati és tudományos vizsgálódásokat és kísérletezéseket.

Az olajgyári liszt és keményítőgyári siker, meg a gyapotmagpogácsaliszttal nálunk kevésbé ismeretes abraktakarmányok, de nem is lényeges

dolog, hogy az amerikai kísérletekben éppen ezeket használták. A kísérletek lényege az, hogy a tágabb táparányu abrakok (így a tengeri) megfelelő fehérjedus abrakok által (különösen olajpogácsafélék) kellő táparányúvá téve, igáslovaknál egészen jól helyettesíthetik a zabot és így azok olcsóbb takarmányozását teszik lehetővé.

A különböző répaajták tápértéke.

A takarmányrépa a tehének egyik legfontosabb téli takarmánya. Nemsokára igen előnyös étrendi és a tejelválasztást kedvezően befolyásoló hatása folytán bir nagy jelentőséggel, hanem azért is, mert belőle az állatok nagy tömeget is képesek jól értékesíteni, ami a téli takarmányozásnak olcsóbbá tételét vonja maga után.

A répa tápértékét általában szárazanyag-tartalma határozza meg. Minél léduosabb a répa, annál többet kell belőle etetni, hogy ugyanazt a hatást elérhessük vele. A nagyobb testű répaajták, de ugyanazon répaajtának nagyobb testű egyedei is relatív kevesebb szárazanyagot tartalmaznak, mint az apróbbak, de ezt befolyásolhatják a talaj-, időjárási viszonyok stb. is.

Ezt a körülményt, t. i. hogy a különböző szárazanyag-tartalmu répák különböző tápértékekkel bírnak, a gyakorlati takarmányozásban is figyelemre kell méltatni s a kevesebb szárazanyag-tartalommal bíró takarmányrépából többet kell etetni és megfordítva. A svédek ezt úgy veszik figyelembe, hogy 1 l kg. takarmányrépa szárazanyagot számítanak egy takarmányegységnek; ha tehát a répa szárazanyaga 11%, akkor 10 kg. répa egy takarmányegység.

Annak a kérdésnek a tisztázására, hogy a különböző répaajták szárazanyaga milyen befolyást gyakorol a tejelválasztásra és hogy van-e értékük között különbség, Nils Hansson 1908/9 és 1909/10 telén egyszerre két birtokon igen érdekes kísérleteket állított be.*) Sábhyolmban lapálymarhával, Bjärka-Säbyben ayshire tehennel végezte a kísérleteket, 6 tehénből álló csoportokkal. A rendes takarmányozásban részesültek az állatok, a takarmányrépaadag is a szokásos volt (25—34 kg.). Az előkészítő szakban valamennyi csoport egyenlő takarmányt kapott és ez az eredeti takarmányadag egy csoportnál végig megmaradt, míg a többi csoportoknál a répa változott szakonként benne, de úgy, hogy a répaszárazanyag mennyisége mindig egyenlő maradt. Ily módon kipróbálásra került 11 csoportban takarmányrépa és pedig Eckendorfer, Regia, Golden-Tankard, Barres, Särimner s Hellrote Flasche, négy csoportban karórépa (sárga svéd és Bangholm), három csoportban bortfeldi tarlórépa (turnips), egy csoportban szárított cukorrépaszelet. A különböző répákat többször megvagyalemezték, szárazanyag-tartalmukat pedig 14 naponként megállapították. A kísérletezés lefolyását és a nyert eredményeket az eredeti részletességgel nem ismertethetem, ezért csak a Nils Hansson által megállapított végkövetkeztetéseket közlöm:

*) A kísérletek részletes leírása megtalálható: Nils Hansson „Hat die Trockensubstanz verschiedener Futterrüben denselben Futterwert?“ Herausgegeben als Mitteilung Nr. 34. der „Centralanstalt für landw. Versuchswesen“, Stockholm 1910.

1. A különböző répaajták szárazanyagának az összetétele — eltekintve a cukortartalomtól — nagy átlagban egyezik.

2. A takarmányrépa, karórépa és tarlórépa átlagos emészthető fehérjeteralmata 0.4—0.5%-ban állapítható meg.

3. A különböző répaajtáknál nem lehetett észrevenni, hogy azok a tej zsirtartalmát határozott irányban befolyásolták volna.

4. Ami azt a hatást illeti, amelyet a különböző répaajták az állatok elősúlyára gyakoroltak, ez a különbséget olyan csekély, hogy figyelembe egyáltalán nem vehető.

5. Ha a feletett szárazanyagmennyiség a különböző répaajták takarmányozása esetén nem változik, a tehének tejtermelésére gyakorolt befolyásukban a különbséget ugyancsak annyira elenyésző, hogy a szokásos répaajták szárazanyagának a gyakorlatban ugyanazt a tápértéket kell tulajdonítani.

6. A cukorrépaszelettel végzett kísérlet igazolta azt a már régebben megállapított tényt, hogy a takarmányrépa 100 kg. szárazanyaga egyenlő értékű a cukorrépaszelet szárazanyagának 87 kg.-jával.

A szőlővenyige feltakarmányozásának kérdése.**)

A szőlővenyige edényfaljaiban nagymennyiségű tápanyag van beraktározva, amely tavasszal a levelek képzésére szolgál. Ezek a tartalék tápanyagok kívül a rost egy részét is megemésztik az állatok, ezért különösen Franciaországban sok kísérletet végeztek az irányban, hogy a szőlővenyige mennyiben alkalmas takarmány a lovak, szarvasmarhák és juhok számára.**) Különösen a szőlőtermő vidékeken nagy fontossággal bír a venyige feltakarmányozásának kérdése, leginkább takarmányszűk esztendőben.

Ha a szőlővenyige táptartalmát — nedvesg-tartalmát a szénáéra redukálva — összehasonlítjuk egy gyengébb réti szénáéval, a következő különbséget mutatkozik:

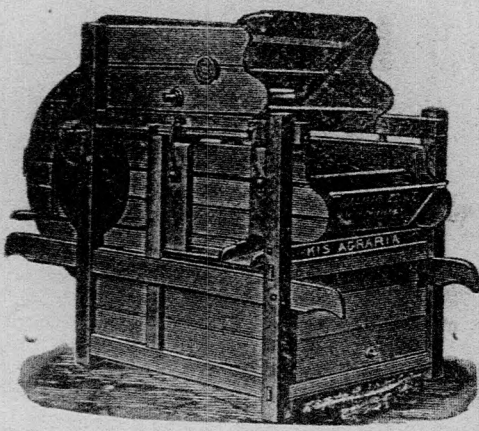
	Szőlővenyige	Széna
N.-tartalmu anyag	6'25	7'5
Zsir	2'95	1'5
Szénhidrátok	33'03	52'5
Czellulóze	24'10	33'5

Ezen számokból az látható, hogy a szőlővenyigének figyelemre méltó tápértéke van. Ha csak 20 q venyigét veszünk számításba hektáronként, megállapíthatjuk, hogy mennyi takarmányt égetnek el évenként venyigében.

A kérdés további tisztázása céljából Wöber Antal obermarkersdorfi birtokos takarmányozási kísérleteket végzett a venyigével. A szokásos időben vágta a venyigét, mindig a szükségletnek megfelelőleg, amelyet azután a retzi szőlészeti iskola venyigetépő gépével felapróztak.

*) Hazánkban Szabó István és Sztankovics János végeztek szőlővenyigével takarmányozási kísérleteket és az azokban nyert adatok figyelembevételével Cseki István a Köztelek 1905. évi 89. számában részletesen foglalkozott a szőlővenyige takarmányozásának a kérdésével és arra az eredményre jut, hogy a szőlővenyige tápértéke az őszi szalmával egyenlő és így etetése csak aszályos években és szalmaszűk vidékeken bir némi jelentőséggel.

**) Részletesen ismertette „Wiener Landw. Zeitung“ 1908. Nr. 74. és 1911. Nr. 24.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek !!

Európa-szerte első helyen elismert kitérő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ezví ujdoságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

KALMÁR ZS. és TÁRSA, Hódmezővásárhely
különleges terménnytisztítógépgyár és vasöntöde. ■ ■ Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

■ ■ ■ BUDAPEST, V., Váci-körút 32. ■ ■ ■

Mindig csak két nap alatt ne romolják. A ből álló alapvető venyigével he nem jutottak első napon is, akkor is, mi mári ki. A kis ből, fejstehe lak, semmi ellenességet sági állapot tej mennyisé

Wöber besztakarmányoz értékesebb a tás azt még tok mohón módon vége megterheltek pedó takarm

Wöber gytehat a szőlő szől, sőt arr a kérdés jel nem kicsiny érdemi a t gálódásokat.

A burgony

A burgony vagy prizmák nek van kit körülmétek lehet ugyan, nak mégis s minél hossz lesz a vesz lesét czelezz de mivel a okoz s külö igen tudott

Az anyagy kisebbíteni, h alá és így p Németország Már régebb burgonyának kicsiben és eltartás al csak 82—4

A közel a sabbowitz kísérletet a lesével. A k mény Schm röviden a k

Miután az a levegőn r vetették alá. 1909. októbr amely 4 m fölül pedig burgonyát r mennyiség

rakott burgo föld felszine megtörténte Néhány nap

A SZ fé Minden tartalm

Mindig csak annyit készítettek előre, amennyit két nap alatt megetettek, hogy állasközben meg ne romolják. A répából, szecskából és zabpelyvából álló alaptakarmánynak egy részét ilyen tépett venyigével helyettesítették addig, míg a feléig nem jutottak el. Az új takarmányt mindjárt az első napon is szívesen ették az állatok és még akkor is, midőn az az alaptakarmány felét tette már ki. A kísérleti állatokon, amelyek hizókrökből, fejőstehenekből és növendékállatokból állottak, semmiféle emésztési zavart vagy rendellenességet nem lehetett tapasztalni. A tápláltsági állapot láthatólag javult, ugyanígy a nyert tej mennyisége és minősége.

Wöber besavanyított szőlővenyigével is végzett takarmányozási kísérleteket, amely szerinte még értékesebb a friss venyigénél, mert a besavanyítás azt még ízletesebbé teszi, úgy hogy az állatok mohón eszik. A besavanyítást a szokásos módon végezték, csak jobban megtiporták és megterheltek, mint a maguktól is könnyen üledő takarmányokat szokás.

Wöber gyakorlati alapon álló kísérletezése tehát a szőlővenyige feltakarmányozhatása mellett szól, sőt arra nagyon is előnyösen végződött. A kérdés jelentősége bizonyos viszonyok között nem kicsinyelhető le és mindenesetre megérdemli a további elméleti és gyakorlati vizsgálatokat.

A burgonyának pároltan való bevermelése.

A burgonya a szokásos módon pincében vagy prizmában eltartva, tetemes anyagvesztésnek van kitéve, amelyet megfelelő eljárás és körültekintés mellett bizonyos fokig mérsékelni lehet ugyan, de a tőre elraktározott burgonyának mégis jelentékeny %-a veszendőbe megy s minél hosszabb ideig áll eltéve, annál nagyobb lesz a veszteség. Ezen anyagvesztés elkerülését célozza részben a burgonya szárítása is, de mivel a szárítás aránylag elég nagy költséget okoz s különösebb berendezést is igényel, nem igen tudott még jobban elterjedni.

Az anyagvesztésüket oly módon is igyekeztek kisebbiteni, hogy a burgonyát párolásnak vetették alá és így pároltan vermeltek be. Ez az eljárás Németországban már meglehetősen régen ismeretes. Már régebben Sievert kísérletet is végzett a burgonyának pároltan való eltételével, de csak kicsiben és úgy találta, hogy az öt hónapi eltartás alatt a burgonya szárazanyagtartalma csak 8,2—4,1% veszteséget szenvedett.

A közel múltban a danzigi kísérleti állomás a sobbowitzi uradalomban végzett nagyobb ilyen kísérletet a burgonyának pároltan való bevermelésével. A kísérlet lefolyása és a kapott eredmény Schmoeger dr. tanár ismertetése szerint röviden a következő:

Miután az elvermelendő burgonyát egy napig a levegőn rakásban állani hagyták, párolásnak vetették alá. A párolás után a burgonyát azután 1909. október 20-án egy gödörbe rakták be, amely 4 m. hosszú, 1 m. mély és alul 1 m., fölül pedig 1,5 m. széles volt. 57,28 q párolt burgonyát raktak be a verembe, amelyet ez a mennyiség egészen megtöltött, sőt a verembe rakott burgonya még körülbelül 1/2 m.-nyire a föld felszíné fölé is emelkedett. A bevermelés megtörténte után a hőmérséklet 35—40° C. volt. Néhány nap múlva a burgonyát 30—40 cm.

vastag földréteggel fedték be, amelyre a tél folyamán még egy réteg burgonyaszarat is raktak.

1910. augusztus 18-án, tehát tíz hó múlva szedték ki a veremből az elraktott burgonyát. A veremben levő burgonya még a kiszedéskor is körülbelül 20 cm.-nyivel magasabb volt a föld felszínénél. A burgonyának szép fehér színe s csak némi savanyu szaga volt. Általában épnek és egészségesnek látszott, rothadás még a széleken is csak nyomokban volt észlelhető, penész pedig egyáltalában nem fordult elő. Az alsó réteg nem volt a többinél nedvesebb, sőt úgy látszott, mintha az még a legjobban lett volna eltartva. Az eltett és kiszedett burgonya mikroszkóp alatt a friss párolt burgonyától alig mutatott eltérést; a keményítőszemcsék természetesen nem voltak láthatók, mert a keményítő egészen el volt folyósodva. Az állatok — szarvasmarhák és sertések — a veremből kiszedett burgonyát szívesen és kifogástalanul ették.

A kiszedett burgonya súlya 48,55 q volt, vagyis a tíz hónapi eltartás alatt a veszteség 8,73 q-t tett ki, tehát a bevermelt összanyag 15,2%-ot.

Ugy a bevermelésnél, mint a kiszedésnél gondosan próbákat vettek. A vegyelemzés tanúsága szerint a bevermelt anyagban lényegesebb változások nem mentek végbe. A szárazanyag aránylag növekedett, ami azzal magyarázható, hogy a verembe került még 35—40° C. meleg burgonyából víz párolgott el. A szárazanyagvesztés 10 hónap alatt 13,8% volt. Az erjedési folyamat következtében a megmaradt szárazanyag szegényebb lett nitrogénmentes vonatanyagokban, különösen keményítőben, amely vermelés előtt a szárazanyagnak 72,86%-át, kiszedés után pedig csak 68,48%-át képezte. A kiszedett burgonyának savtartalma figyelemre alig méltóan kevés volt. A többi tápalkatrészeknél a különbözet csak igen csekély volt és csak a kísérletezési hibák határai között mozgott.

Az egész kísérletezés tehát azt az eredményt szolgáltatja, hogy figyelemre méltó eljárás a burgonyának pároltan való eltartása, mert az anyagvesztés 10 havi eltartás alatt csak 13,8%-ot tett ki. Az eredmény nagyobb tömeg bevermelésénél valószínűleg még kedvezőbb lett volna.

Mindenesetre kívánatos lenne, hogy a kísérletezést ez irányban a jövőben még kiterjedtebb mértékben folytassák, hogy úgy az eljárásról, valamint annak rentabilis voltáról egészen tiszta képet tudjunk alkotni.

Konkoly Thege Sándor dr.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

Védekezés a csikoshátú buzalégy ellen.

I.

Emlékeztünkben van még az ezidei aratás előtti egy hónap, amikor a biztató hivatalos terméscélséssel szemben nem annyira a szak-sajtó, hanem inkább a napilapok kétségbevittek a biztató terméshíreket és hivatkozva a csikoshátú buzalégynek júniusban már jól látható nyári kártételére, a buzavetéseknek szinte teljes pusztulásáról beszéltek. És jussanak eszünkbe továbbá az 1909. évi őszi és 1910. év első (téli) hónapjai, amikor a csikoshátú buzalégy téli nemzedéke pusztított és a vetés kezdődő fejlődését figyelemmel kísérő gazdákat nagy félelembe ejtette.

E két mozzanat közé kell illeszteni végül harmadiknak azt a tényt, hogy a csikoshátú buzalégy általános kártétele ellenére a gazdák jó nagy része ezt a kártevőt még mindig nem ismeri annyira, hogy azt az utóbbi időben együttesen előforduló többi kártevő légytől határozottan megkülönböztetni tudná. Ez nem mellékes, hanem fontos mozzanat, mert a kártevő biztos megkülönböztetésétől és életmódjának helyes ismeretétől függ a védekezés kérdése.

Ezekkel a mozzanatokkal szemben azt is ki kell e soraim elején emelnem, hogy a csikoshátú buzalégy (*Chlorops taeniopus* L.) kártételének kérdése — immár európai kérdés és mindenütt nagy gondot okoz, ahol buzát jelentékeny mértékben termesztenek.

Végül tekintve, hogy az utóbbi három-négy év, mikor egyre súlyosabb mértékben mutatkozik nálunk a csikoshátú buzalégy s amely idő alatt a magyar gazdák is figyelemmel kísérték nemcsak a légynek kártételeit, hanem az itt-ott megkísérlett védekezéssel elért eredményeket is, sok és megfontolásra érdemes eredményt szolgáltatott, azért szükséges, hogy most az új vetés idején, e kérdéssel itt is behatóbban foglalkozzunk s azt gyakorlati jelentősége szerint tárgyaljuk.

A gazdák számoitvő része tisztában van a csikoshátú buzalégygel. Tudja, hogy évenként két nemzedéke van, hogy az egyik az őszi vagy téli, már szeptemberben fertőzi az őszi vetést, benne marad télen át április végéig, amikor azután kirajzik belőle. A másik pedig, mely folytatása az előbbinek, megfertőzi május folyamán a már szárbá induló vetést és júniusban kárt tesz benne, hogy aratás előtt mint kifejlődött légy elhagyja azt. E két nemzedék folytatása egymásnak, mert legtöbbször a télen kártevő nemzedékből származó légynek a közvetlen ivadéka az, amely a tavasz végén kárt tesz.

Gyakorlat szempontjából tudnunk kell, hogy a csikoshátú buzalégy nálunk, miként azt éppen a magyar gazdaktól az 1909—1910. évi télen kapott adatok alapján a *Köztelek* 1910. évi március hó 19-iki 23. számában (674—675. oldalakon) kimutattam, augusztustól október hó 4-ig rajzik. Az addig vetett vetést megfertőzi. Október 4-ike után nem rajzik s az azután vetett vetés tiszta tőle, azaz e légy őszi vagy téli nemzedéke nem tesz kárt benne.

Ezzel szemben szintén tapasztalt tény, hogy ama vetés, amelyet őszzel későn (tehát átlag októberben és azután) vetettek s amely tavasszal akár a kései vetés, akár a rossz telelés, vagy a föld csekély termőereje miatt gyenge és rosszul fejlődik, szenved a csikoshátú buzalégy nyári nemzedékétől, még pedig annál inkább, mennél gyengébb e vetés és szenved abban az esetben is, ha az a télen ezen elősködőtől tiszta volt.

Ez tehát azt jelenti, hogy a gazda zsákutcába jut. Ha korán vet, megvan a kár őszzel és télen, ha későn vet, szenved tőle az aratás előtt. Az így bekövetkező kétféle kárra nézve pedig, hogy melyik nagyobb, a vélemények eltérők, de tény az, hogy a vetés mindkét esetben

Az Önöktől vett szárított sertés-trágyával trágyázott földbe krumplit ültettem és a terméshozam 35 százalékkal volt nagyobb, mint a közvetlen mellette levő táblán, melyre ezen trágyából nem szórtam. *Fuchs Kálmán, Ekecskei bérgazdaság.*

Van szerencsénk értesíteni, hogy az Önök által szállított szárított sertés-trágyát az őszi vetések alá felhasználva azzal a legjobb eredményt érték el. *Zweig Lipót és fia, Galgóc.*

A szárított sertés-trágya hatásának eredményével várakozásomon felül voltam megelégedve. *Zaboretzky Ferenc építész, Kecskemét.*

A gyakorlat emberei gyakorlati Kísérletek

alapján bizonyítják, hogy a kőbányai

szárított hizósertéstrágyával

minden gazdasági növénynél

fényes eredményeket értek el.

Minden gazda kérje saját érdekében ezen szakvéleményeket tartalmazó ismertetéseket árajánlatot, melyeket készséggel küld a

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
Bosnyai, Schlotzumpf és Társa cég Budapest, IX., Dillő-út 21. szám.

Ha szives figyelmébe: Minden hirdetéshez új szakvélemény van mellékelve!

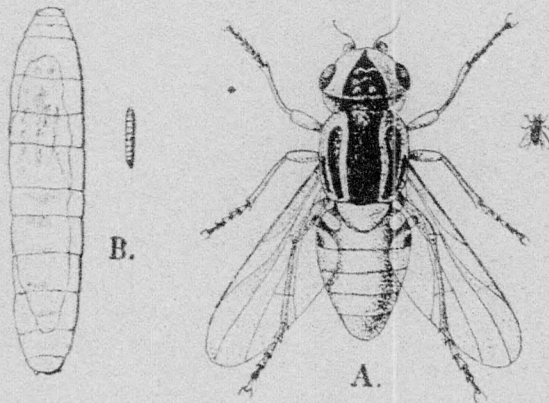
sokat szenved. Az őszi kártétel egyszer olyan nagy, hogy április elején a fertőzött táblán alig van néhány buzabokor, amely ép; máskor viszont, habár sok a fertőzött sarj, a bajt mégis annyira kiheveri, hogy tűrhető termés van. Ezzel szemben a legtöbb gazda inkább a nyári kártételt tartja súlyosabbnak. Ennek oka talán elsősorban abban keresendő, hogy ez a kár feltűnőbb s akkor fordul elő, amikor az aratás előtt a gazda szeme ugyancsak rajta van a vetésen. Annyi bizonyos, hogy a nyári elejei kár igen súlyos lehet és tudok olyan gazdaságot, ahol a remélt 9-11 q buza helyett kat. holdanként 1-1½ q volt.

Igazán szemrehányást teszek magamnak, hogy az 1909-1910. évi adatokat beküldő gazdákat nem kértem, hogy a kérdést tovább kísérjük figyelemmel és a télen tapasztalt állapottal szemben állapítsuk meg a nyárit. De meg kell vallanom, hogy nem akartam visszaélni a gazdák készségével, habár éreztem, hogy e kérdést csak velük egyetértve lehet helyesen megoldani.

Ma az ezidei nyáreleji adatok alapján úgy vagyok e kérdéssel, hogy a csikoshátú buzalégy ellen a kései (október második felében és későbbben való) vetést nem merném ajánlani, mert láttam, hogy nemcsak az októbervégi, hanem

tudniillik a légytől télen tiszta vetés az aratás előtt fertőzött, megérthessük, ki kell térnem e légyfaj életmódjára, mert a helyes magyarázatot csak ez adja meg.

Említettem, hogy a csikoshátú buzalégynek

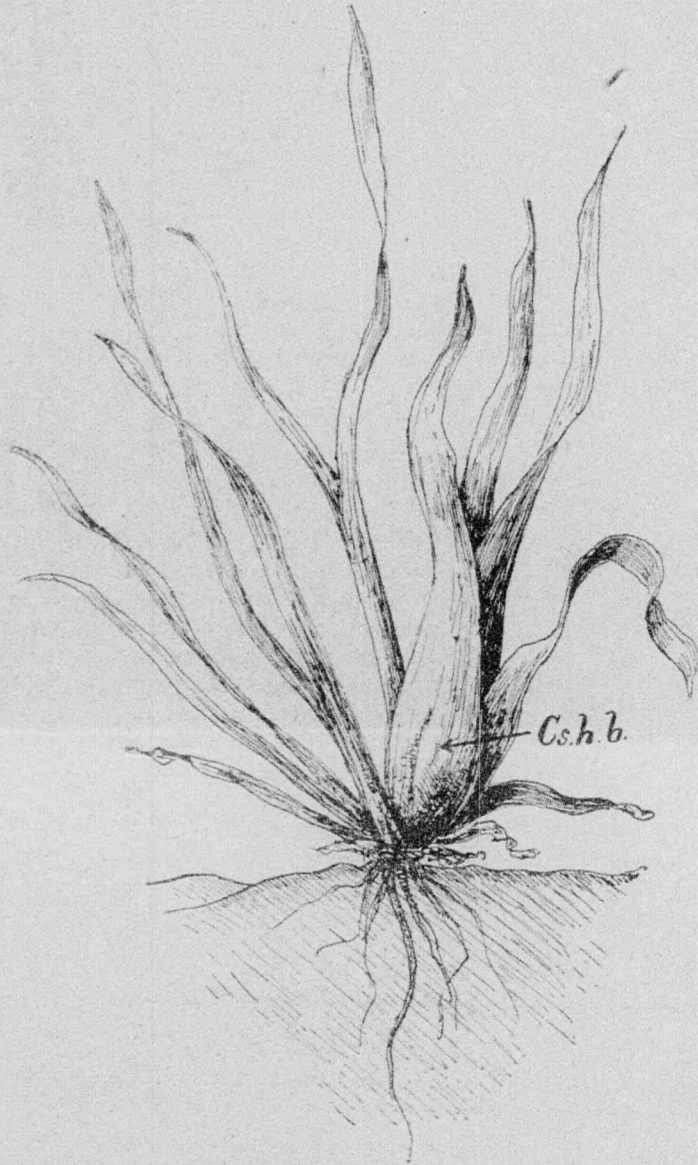
274. ábra. A a csikoshátú buzalégy, B a lárva (nyüve), mindkettő nagyítva és természetes nagyságban.

az a nemzedéke, amely a vetést az őszi folyamán lepi meg, már augusztusban és későbbben addig rajzik, amíg a nagyobb hideg rajzásának

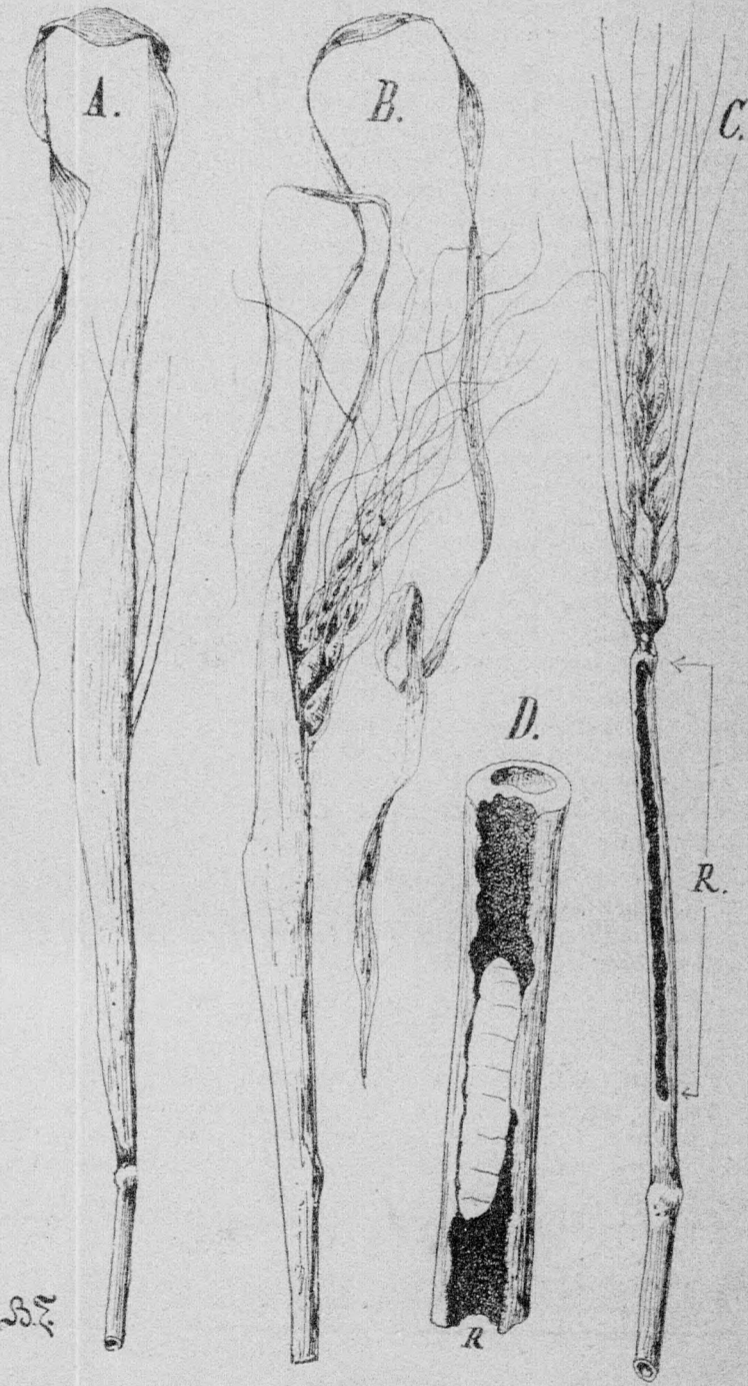
egy sarjára rendszerint csak egy tojást rak. Ha az illető magból nőtt palántának már két-három sarja van, annak legtöbbször csak egy sarjára tojik. Tojása alig egy milliméter, de fehér színénél fogva szabad szemmel is látható az illető sarjnak egy-egy zöld levelén. A tojásból kikelő nyü (lárva) befurakodik az illető levelé belsejébe s abban azután lassanként lefelé, a növény gyökérkoronája felé igyekszik lefelé, a növény rendesen nő s ha jó az idő, sűrűsödik, bokrosodik is és nem látszik meg külsőleg, hogy már meg van fertőzve.

Oktoberben, de már korábban is, lent lehet a nyü a tő belsejébe és alsó rétegén és helyet foglal annak közelében, közvetlenül a gyökérkorona felett. Az itt letelepedett nyü sohasem rágja a növény belsejét, hanem csak szív belőle. Ez a körülmény, hogy nem rág, meg azután az, hogy éppen olyan fehér színű is, mint az illető buzánövény belsejébe, eleinte nehézzé teszi a megtalálását.

Igy tart az állapot a tél kezdetéig, amikor azután nagyon is könnyen megtalálhatjuk a kártevőt. Eddig ugyanis a megtámadott sarj a szívás ellenére szemre nézve nemcsak nem szenvedett, hanem rendkívül vigán nőtt is. S ez a veszteség! E növekedés már nem rendes, hanem a szó szoros értelmében való beteges hizás. A bántó

275. ábra. A csikoshátú buzalégy őszi kártétele. (Természetes nagyságban.) Cs.h.b. = a légytől megfertőzött, meghagyásodott sarj.

276. ábra. A csikoshátú buzalégy tavaszi kártétele. A hasban maradt egész kalász, B ugyanaz, de hegye már félig szabad, C a hasban maradt kalász izköze, amelyről a borítóhévely le van bántva, R-nél a vágott csatorna látható, D a megtámadott izköz megnagyobbított képe, R-nél a rágott csatorna.

már az elejei vetésekben a csikoshátú buzalégy nyáron több kárt tett, mint például a szeptembervégeiekben. Hogy azonban ezt a valóban fordítottnak látszó viszonyt, amely az őszi vetés téli és nyári állapota között megvan, hogy

(október elején) véget nem vet. E légy jóval kisebb a házi légnél (2,5-3 mm. hosszú), sárga színű, hátán három nagyobb és két kisebb barnás-fekete csik van. (274. ábra, A) A rajzó légy tojását a kikelt vetésre tojja. A vetés egy-

nyü munkájának rossz eredménye abban nyilvánul, hogy az illető sarj igen buján fejlődött, szövetbeli növekedése valósággal tultengésben van. Ha ilyenkor december havában, vagy későbbben a szép vetéstáblán végigmegyünk, nem lesz nehéz

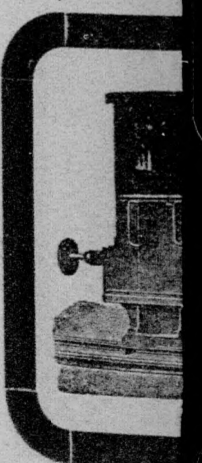
találni olyan bu közlül egyik szo levele (sása) is Ha az ilyen töve legvastagabb sa lefosztjuk, a tő felett maradt e fehérszínű pecze egyenes, szinte sima, szinte fényes, hogy belsejében kis zöld rész. Il már teljesen m (274. ábra, B.)

Aki ilyenkor csikoshátú buza vastag sarjubokrban van egy au olyan, mint pl. a biztos lehet, h hogy nem mind buzalegyes sarj említett esetben nem mindig, a csekélyebb a megvan. Ilyen 275. ábrán, ahol fertőzött.

A tél kezdet megvastagodásn a buzában. A r élve és zölden a buza növeked sárgul és elhal. laza szövete ne volt benne, azt egész őszei és végén is e szöve ban kezd bebáb

Ilyenkor a ké nak csak a fert elhal-e az egész légy nyüvének egy fertőzött sa ha fejletlen a b támadását megs az elpusztulhat hogy csak a be tag sarjat még megtalálhatjuk ahol teljesen m elkorhad. Ha i akár már az ar ben megtaláljuk légy babbóret. man a bábból maradt a duzza légy bábja olya légy, de színe s

A csikoshátú május elejei raj zedék munkája tétel is. Az apr a tavaszi kárte és májusban r már a szárba r felsőbb levelére tem meg, de a ból kikelő nyü belsejében él é

találni olyan buzatóvet, amelynek 3—4 sarja közül egyik szokatlanul vastag s amelynek a levele (sása) is erősebb a többi sarj levelénél. Ha az ilyen tövet gyökerestül kiszedjük s annak legvastagabb sarjáról a leveleket egymásután lefosztjuk, a tö közepén, éppen a gyökérkorona felett maradt egy rizkásaszem nagyságu és fehérszínű peczek, a csikoshátú buzalégy merev, egyenes, szinte mozdulatlan nyüve. Felszine sima, szinte fényes és csak némelyiken látszik, hogy belsejében (emésztőszervében) van egy kis zöld rész. Ilyenkor — december havában — már teljesen megnőtt és 6—7,5 mm. nagy. (274. ábra, B.)

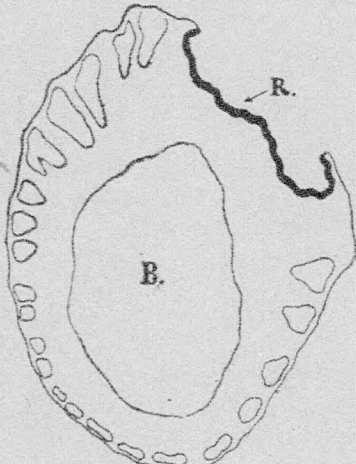
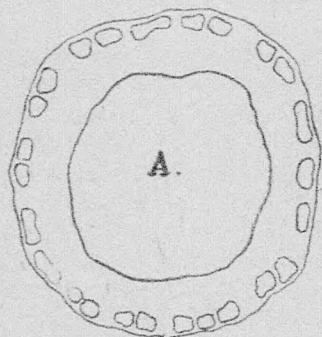
Aki ilyenkor télen egészen ápriliséig keresi a csikoshátú buzalégyet a vetésében, az csak a vastag sarjubokrokat keresse. Amely buzabokorban van egy annyira megvastagodott sarj, hogy olyan, mint pl. a tavaszi éti (póré) hagyma, arról biztos lehet, hogy az fertőzött. Természetes, hogy nem minden földben nő meg a csikoshátú buzalégyes sarj olyan duzzadtra, mint az előbb említett esetben. A jó és könnyű földben majdnem mindig, a sovány földekben rendszerint csakékebb a megvastagodás, de azért ott is megvan. Ilyen fertőzött buzabokor látható a 275. ábrán, ahol a *csihb*-vel jelölt vastag sarj a fertőzött.

A tél kezdetéig, sőt márczius kezdetéig a megvastagodásnál egyéb kár nem vehető észre a buzában. A rendellenesen, betegesen növő sarj élve és zölden marad. Ha azonban tavasszal a buza növekedése megindul, a beteg sarj el-sárgul és elhal. Elpusztulása természetes, mert laza szövete nemcsak beteges, hanem ami élet volt benne, azt kiszívta a benne élő nyü, amely egész őszzel és a melegező időben még a tél végén is e szövet nedvéből élt, mert csak áprilisban kezd bebábozódni.

Ilyenkor a kérdés az, hogy az illető bokornak csak a fertőzött sarja pusztul-e el, vagy elhal-e az egész bokor? Ha erős a buza és a légy nyüvének felnevelésére elegendő volt az egy fertőzött sarj, akkor csak ez hal el; viszont ha fejletlen a bokor, sovány a földje és a nyü támadását megsínylette az egész palánta, akkor az elpusztulhat egészen. Legtöbbször úgy van, hogy csak a beteg sarj hal el s az elhalt vastag sarjat még májusban, vagy júniusban is megtalálhatjuk az illető buzabokor sarjai között, ahol teljesen megfakult és majdnem egészen elkorhadt. Ha ilyen elkorhadt sarjat későbbben, akár már az aratás idején, felbontunk, belsejében megtaláljuk a kiszabadult csikoshátú buzalégy bábóját, mert amikor a légy április folyamán a bábból kiszabadult, a báb bőre benne maradt a duzzadt, elhalt és puha szárban. E légy bábja olyan alakú és nagyságu, mint a légy, de színe sárga.

A csikoshátú légynek április havi, esetleg május eleji rajzásával befejeződött a téli nemzedék munkája s egyttal az őszi és a téli kártétel is. Az áprilisban kirajzó legyek pedig szülői a tavaszi kártevő nemzedéknek. Az áprilisban és májusban rajzó légy ugyanis tojásait most már a szárba menő vetés hajtására, annak legfelsőbb levelére tojja. Habár ezt nem figyelhettem meg, de azt hiszem, hogy az ebből a tojásból kikelő nyü eleinte szintén a meglepett levél belsejében él és a szárát bántatlanul hagyja.

Mikor azonban a hajtás nő és a szár teljes hosszúságának mintegy kétharmadára megnőtt, a légy nyüve már a hajtás felső részében van és a kalász hosszában igyekszik lefelé, hogy a kalász és a legfelső bütök (csomó) között letelepedhessen. A kalász és az alatta közvetlenül következő csomó (bütök) közötti iz a csikoshátú buzalégy nyári nemzedékének a tanyája. Ha a légy nyüve elérte e helyet, kikezdi a szárát. A nyü rágása folytán az illető száron négy jelenséget vehetünk észre. Az egyik az, hogy a megtámadott felső izköznek egyik oldala hosszában egy, mintegy két milliméter széles, sárgásszínű, rágott barázda van, amelyben a rágó nyü él. (A tél felé kárt tevő nyü nem rágott, csak szívott; a tavasz végén kárt tevő nyü rág is és a rágás helyén felgyümlő nedvből, de még inkább a szár nedvéből táplálkozik, amelyet szintén felszív.) A másik jelenség az, hogy ez a megtámadott izköz feltűnően megdagad, jó vastag lesz. A megtámadott szárnak ez a rendellenes megvastagodása szakaszított olyan eredetű, mint a csikos hátú buzalégy téli támadása esetén az egyik sarjnak hagymaszerűvé váló feldagadása. Ez a szárvastagodás is éppen olyan tultengéses szövet, mint akár a vastag téli sarj. A harmadik jelenség az, hogy a meg-

277. ábra. Szalmaszál átmetszetek. A az egészséges, B a csikoshátú buzalégytől megtámadott szár átmetszete vázlatosan.

rágott és vastag izköz ezenkívül szokatlanul rövid marad és néha ránczos, duzzadt felszínű. A beteg izköznek ezt a rövidegét és vastagságát legtöbbször csak akkor ítéltük meg helyesen, ha azt egészséges és rendes növésű izközzel hasonlítottuk össze. Egy június közepe táján szedett, csikoshátú buzalégyes mintából, amelyben ép és fertőzött buzaszálak is voltak, kikerestem e sorok irásakor egy ép szálat s egy hasban maradt kalászt. Az ép

szál legfelsőbb izközének a hosszúsága ugy viszonylik a hasban maradt kalász szár ugyan-ezen izközének hosszúságához, mint 35 cm. a 65 cm.-hez, vagyis a beteg izköz ötszörtehatszorta rövidebb az egészségesnél. Ez ugyan nem általános szabály, mert lehet a már fertőzött szár ugyanezen izköze hosszabb is, de esetleg rövidebb is. A hasban maradt kalász, rövid és megvastagodott izközű szárról szokás mondani, hogy podagrás, köszvényes. Végül a negyedik jelenség az, hogy az így megtámadott hajtás kalásza a rendes kaláshányás idején nem bír hüvelyéből, takaró leveléből kiszabadulni és benne marad. A „kalász hasban maradt” vagy a „kalász nem szabadult ki nadrágjából”, ezek a nálunk elterjedt népies kifejezések találóan jellemzik a csikoshátú buzalégy tavaszi (júniusi) kártételét.

A hasban maradt kalászok legfeltűnőbb módon a buzában fordulnak elő. Akadnak még akkor is, ha a buza kifogástalan növésű és mentes minden hajtól. Ilyen egészséges buzában rendszerint a meggyével vagy a kaszálóval határos széleken akad egy-egy csikoshátú buzalégyes szál. Tavaly (1910) szedtem azonban Fenyőháza (Liptó vm.) határában (július 7-én) olyan árpát is, amelynek kalásza szintén hasban maradt. Ez esetben az árpa éppen annyit szenvedett, mint az ugyanígy megtámadott buza.

A csikoshátú buzalégy tavaszvégi kártételét a 276. ábrán láthatjuk. Az egyik (A) kép úgy mutatja a kárt, amikor az eltorzult izköz és a kalász még benne vannak a hüvelyben („hasban”), a második (B) képen a kalász hegye már részben kiszabadult, a harmadik (C) kép mutatja ugyanezt a szárat, de a borítóhüvely már le van fejtve róla és a megvastagodott izközön látszik a légy nyüvétől kirágott barázda (R), a negyedik (D) képen a megrágott izköz megnagyobbitva látható, R-nél a rágott csatornával. Hogy e rágás mennyire bemélyedt a szár (szalmaszál) falába, ezt mutatja a 277. ábra, ahol mind a megvastagodott és megrágott, mind az egészséges szál átmetszetének vázlatos rajza látható. (Vége köv.) Jablonowski József.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

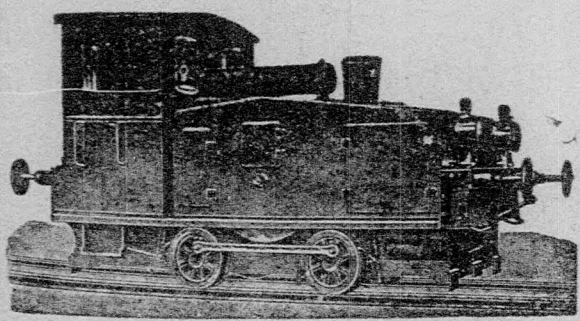
Rovatvezető: Hegyi Dezső.

A burgonya téli eltartása.

Az utóbbi években talán egyetlen mivelteti növényünk sem szenvedett annyit a különféle betegségektől és az időjárás viszontagságtól, mint a burgonya. Ezen káros tényezők pusztításait növeli az a körülmény is, hogy a burgonya téli eltartása egyes helyeken még nagyon sok kívánni valót hagy hátra. Most a burgonyaszedés idején tehát kötelességünknek tartjuk a gazdaközönség figyelmét a burgonya helyes eltartására felhívni s annak kereszttüvitelét néhány kipróbált és a gyakorlatban bevált utmutatással elősegíteni.

A burgonya téli eltartása főleg kétféle módon történhetik és pedig 1. erre a célra szolgáló

*) Az egész, igen hosszú közleményt egy számban nem közölhetjük le, így tájékoztatásul közöljük — a kérdés aktuális volta folytán — hogy a csikoshátú buzalégy elleni védekezésre tekintettel, a ciklikó a szept. 15. és okt. 5. közötti vetést ajánlja. Szerk.

Répaszállító benzin-motor vasutak.

A beálló répa- benzin-mozdonyokat, melyek cséplésre idényre ajánlunk, is alkalmasak. ::

Oberurseli motorgyár részv.-társ.

Iroda és raktár: Bécs, VI., Gumpendorferstrasse 72/K. Felvilágosítások, költségvetések díjmentesen.

vermekben vagy pincékben, 2. kinn a földön kupacokban. Az első mód csak olyan helyen jöhet figyelembe, ahol kis mennyiségről, vagy nagyon drága értékes vetőgumóról van szó. A második mód, a kupacokban való eltartás az általános és a nagyobb burgonyatermesztők igényeinek megfelelőbb. A kupacokban való eltartás azonban, mint általánosan ismeretes, veszteségekkel jár. Ezek a veszteségek a kupacok helytelen készítménye miatt néha olyan nagyok, hogy eltett termésünk nagyrészt tönkre is teszük.

Ha vizsgáljuk ezeknek a tél folyamán a kupacokban előálló veszteségeknek az okát, akkor azt fogjuk találni, hogy itt két fő tényező játszik szerepet, u. m. 1. a fagy, 2. a gombabetegségek. Ezek sokszor együttesen vagy felváltva végezve pusztításait, egy-egy kupacot teljesen tönkretesznek.

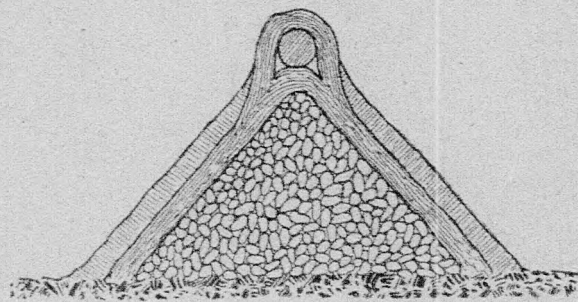
Ami a fagy által előidézett károkat illeti, arra nézve megjegyezzük a következőket:

A burgonyagumó fagyponjtja körülbelül $-1\text{ }^{\circ}\text{C}$ körül van, a teljes elhalás azonban csak $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$ foknál következik be, amidőn is a gumó szövete teljesen megkeményedik. Emellett a hideg mellett az egész kupacban levő burgonyagumó mennyiségének a megfagyása csak pár pillanat műve. Az ilyen megfagyott burgonya tavasszal pár fok ($6-8\text{ }^{\circ}\text{C}$) hő mellett teljesen szétfolyóssá rohad s nemcsak mint vetőgumó, hanem mint étkezési anyag is hasznavehetetlen. Ismerve így azt a minimális hőfokot, amelyen alul a kupacok hőmérsékének süllyedni nem szabad, idejében előre gondoskodhatunk arról, hogy a kupacokban levő burgonyáinkat a megfagyástól megóvjuk. Ezt különböző takaró anyagokkal (föld, szalma stb.) érhetjük el, amelyekről még később lesz ismételt szó.

Sokkal nehezebb feladat előtt állunk, ha a kupacokban való gumópusztításnak a második csoportjával, a gombabetegségekkel akarjuk felvenni a küzdelmet. Ezeket a betegségeket különféle növényi természetű paraziták (gombák, baktériumok) idézik elő s végeredményükben mint rothadások (száraz és nedves) észlelhetők. Ezek a kupacokban rothadásokat okozó gombák és baktériumok már többnyire a szántóföldön feltalálhatók a gumókon, még pedig vagy a gumók belsejébe behatolva, mint belső rothadás, vagy csak a gumók felületére tapadva. Bármelyik esetben is kedvező körülmények közé jutva szaporodni kezdenek s a gumók pusztulását, elrothadását okozzák. A kedvező körülmények közül, amelyek a gombák és baktériumok szaporodását és többi életműködéseiket elősegítik, a burgonya eltartása szempontjából három játszik kiválóan fontos szerepet s ezek: a kellő hőmérsék, bizonyos fokú nedvesség és elhalt vagy megsértett burgonyadarabok és szövetrészek.

A gombák közül különösen a *Fusarium* genus-ba tartozók azok, amelyek a legtöbb kárt okozzák a kupacokban rakott gumókban. Ezt a gombafajt mindenütt feltalálhatjuk s már kinn a szántóföldön is megtámadja a gumókat. Ha e baj a kezdet stádiumában van, akkor a gumók sima felületén kisebb-nagyobb bemélyedett foltokat találunk, amely foltok némileg sötétebb színűek a gumó egészséges színénél. Ha az ilyen foltos helyeken a gumót kettévágjuk, akkor azt

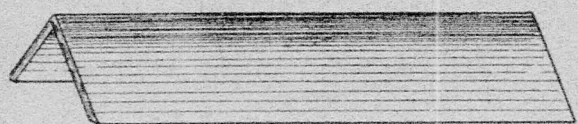
fogjuk találni, hogy a gumó husa a foltok alatt sárgásbarna színű. A betegség későbbi időszakában a gumó redves tapintatú és repedezett felületű lesz. Az ilyen redves tapintatú foltokon belül már csak megszáradt keményítőszemcséket találunk, míg a sejt anyaga teljesen tönkrement. A gomba micéliuma ugyanis a sejtfalak közt növekedve, a sejtekbe is nyulványokat bocsát s a sejt anyagát teljesen elpusztítja, csak a keményítőszemcséket hagyja érintetlenül. Itt tehát a rothadás száraz lefolyású s ezt nevezzük a burgonyagumó száraz rothadásának. Hasonló tüneteket okoz az általánosan ismert burgonyavésznek az előidézője is: a *Phytophthora infestans* nevű gomba, azzal a különbséggel,

278. ábra. Burgonyakupacz keresztmetszete.

hogy ez sokkal ritkább és a mindenütt jelenlévő és igen intenzíven növekedő *Fusarium*-ok elnyomják. Ez a száraz rothadás a kupacokban tovább terjed s egynéhány ilyen beteg gumó elég az egész kupac mennyiségének a befertőzésére, ha a gomba kellő fejlődési feltételei megvannak. Ha azonban a kupacok gyors lehűléséről és a hőmérséknek 0 és $5\text{ }^{\circ}\text{C}$ közötti állandósításáról, továbbá jó szellőztetéséről gondoskodunk, akkor e gomba fejlődését teljesen megakadályozhatjuk. Mindenesetre ajánlatos a burgonyát, ha több ilyen beteg gumót találunk, az eltevés előtt átválogatni s az ilyen szárazrothadásos gumókat kidobni, hogy a fertőzést lehetőleg a minimumra redukáljuk, mert hiszen a 0 és $5\text{ }^{\circ}\text{C}$ közötti hőmérsék és a szárazság fenntartása ősszel és tavasszal néha lehetetlenség s így ha sok szárazrothadásos gumó került a kupacba, akkor pár nap alatt inficiálhatja az egész mennyiséget.

A gumóknak a sokkal intenzívebb nedves rothadását különféle baktériumok idézik elő. E

279. ábra. Ékszerű állvány burgonyakupacok aljára.

baktériumok többfélék s nagyon sok közülök csak mint másodlagos bajszerző szerepel. Legáltalánosabban ismertek a *Bakterium phytophthorum*, a *Bakterium solanisaprum* és a *Bacillus atrosepeticus*, amelyekhez még egész sereg részben parazita, részben szaprofita járul. A gumók nedves rothadása éppen úgy, mint azt a száraz rothadásnál láttuk, már magán a szántóföldön felléphet, amennyiben némely burgonyabeteg-

ség, amelyeket baktériumok okoztak, a gumóra is áttérjedhet s így már a földben levő burgonyát is nedves-rothadtá teheti. Ilyen például a *törőthadás* (*Schwarzbeinigkeit*), amelynek állítólag a *Bakterium phytophthorum* az okozója. Ahol tehát a vegetáció ideje alatt nagyobb mértékben észlelik a törőthadást, ott a kupacba rakásnál nagyobb figyelmet kell fordítanunk az ilyen gumók lehető kiválasztására. Leghelyesebb az ilyen beteg töveket még kinn a szántóföldön megjelölni s a szedésnél külön rakatni, hogy a kupacokba bele ne juthassanak.

A gumók nedves rothadása a gyors és intenzív lefolyás miatt sokkal veszedelemesebb és érzékenyebb károkat okozhat, mint a száraz rothadás. Daczára a veszedelem nagyobb arányainak, mégis a baktériumok által előidézett rothadás ellen biztosabb sikerrel tudunk védekezni, részben mert e baktériumok a hideg és száraz levegő iránt sokkal érzékenyebbek, abban gyorsabban elpusztulnak; részben pedig azért, mert ez ellen maga a gumó is igyekszik magát védelmezni azáltal, hogyha a baktériumok működése csak rövid időre is szünetel, a megtámadott részek az élő szövetek pararéteget alkotnak s így igyekeznek megátolni a rothadást előidéző baktériumoknak továbbhatolását. Mint látjuk tehát, a baktériumok által okozott nedves rothadásból a megtámadott gumók — hogy úgy mondjuk — kigyógyulhatnak, ha a gumónak ebben a védekezésében mi is igyekszünk a száraz hideg előidézésével segítségére lenni.

Természetesen a kétféle rothadás nemcsak külön-külön, hanem együttesen is felléphet a kupacokban rakott burgonyagumókon, amidőn azonban a védekezés csak ugyanaz marad, mint azt fennebb említettük. A helyesen kezelt kupacok elengedhetetlen kellei tehát I. hogy a hőmérsék $-1\text{ }^{\circ}\text{C}$ alá ne süllyedjen, II. $8\text{ }^{\circ}\text{C}$ -on alul maradjon, III. hogy benne az egész bevermelési időtartam alatt megfelelő száraz levegő keringjen. Ezek alapján a burgonyakupacok készítésénél tehát a következőkre kell tekintettel lennünk: 1. a kupacok elhelyezésére, 2. a bevermelendő anyag egészségi állapotára, 3. a kupacok nagyságára, 4. a kupacok takarójára, 5. a kupacok szellőztetésére, 6. a kupacok hőmérsékletének szabályozására.

1. Ami a kupacok elhelyezését illeti, arra nézve többnyire a helyi viszonyok mértékadóak. Nagyon sok helyen mindjárt kinn a burgonyaföldön szokták azokat készíteni, míg másutt egy bizonyos meghatározott állandó helyük van a kupacoknak. Mindkettőnek megvannak a maga előnyei és hátrányai. Közvetlen a földön való eltartás mellett szólnak a kevesebb munkaköltség, a gumók kisebb sérülési százaléka, mert kevesebbszer lesznek ide-oda dobálva stb. Hátrányai viszont ennek, hogy a kupacok távol szőlőrtől fekszenek egymástól s így a tél folyamán nehezebben ellenőrizhetők. Továbbá a takarmányozásra vagy feldolgozásra szánt mennyiségnek az elfuvarozása télen egyes vidékeken majdnem lehetetlen s végül, hogy az általános kívánalmaknak egyes táblákon nem tudunk mindenben eleget tenni. A kupacok helye ne legyen tulkönnnyű, vagy tulkötött talajon, sem pedig lapályban, mélyebb fekvésű helyeken, hogy itt hó és víz ne gyűlhessen össze. A szél

iránya is fontos, kupacok vastaga

2. A bevermelési munkák legyenek maguk használatára a legnagyobb körülmények között a következő évi májra a vegetációkon nagyobb mélységű helyesebb ezeket részeit külön vélelge egészségesen ilyen beteg gumó megátolhatjuk ilyen kupacokhoz, vagy felelő hasonló bánásmódszerűt, vagy kettő

3. A kupacok télen befolyással a gumók áttelelésére fekszik egymás mellett, sem a képek szabálybály, hogy a kupacok véve alapul A kupacok hoz jelentőségű, de tartanunk az egdolgozandó me kibontásnál és teljes károkat

4. A kupacok minősége és a fontosabb tényező sával a legnagyobb elvermelt burgonyára használt a hanem magának gondos keresztnél a kérdésné gonyagumókra egészséges, nem körülbelül $15-20$ rögtön lapátoljuk Ha a kupacok levegőnek a hő akkor készítjük 15 cm. vastag szárból (a fal összeüledik, nyen rothadás külső földréteg igaz, hogy némintha csak a maznánk, de a kettő egymással bevermelési, il normális száraminden szellőz

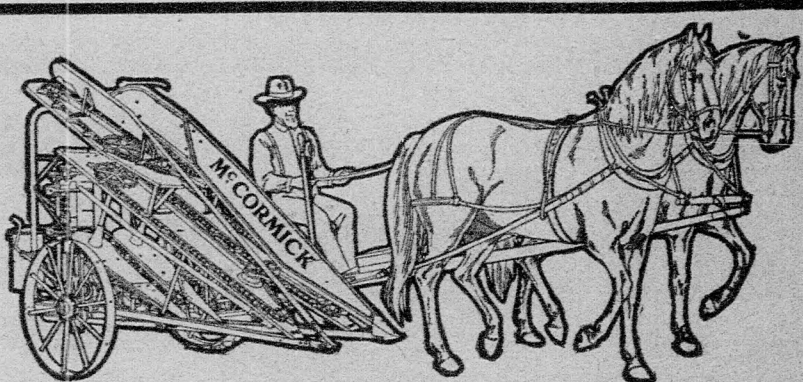
5. Ha a szeu hogy a gu vagy ha a te a kupacok h szükséges a k kodni. Ezt leg élen hosszabá érhetjük el. A készítettük, akk

McCormick tengerekéveköti-aratógép

vágja és kévébe köti a tengerit, egyformán jól, akár rövid- vagy hosszuszaru, akár áll a tengeri vagy pedig dült. 26 ang. hüvelyk sortávolságtól feljebb alkalmazható. A köti szerkezet lényegében ugyanolyan, mint a világhírű McCormick gabonakéveköti. A gép úgy van szerkesztve, hogy a tengeri csöve nem sérül meg. A kévék nagysága szabályozható.

— További felvilágosítással és ajánlással szívesen szolgál: —

McCormick Harvesting Machine Company, Budapest, V., Váci-ut 98. sz.

MC

egyenlő szerkezet és legelterjedtebb szabada

Mc C

Mc Cormic

iránya is fontos, mert a szélnek nagyon kitett kupaczkok vastagabb, melegebb takarót igényelnek.

2. A bevermelendő gumók lehetőleg épek és egészségesek legyenek. Különösen fontos ez a velőmagul használandó kupaczkok anyagánál, ahol a legnagyobb körütekintés költsége is megtérül a következő évi biztos terméseredményben. Ha már a vegetáció alatt észleltünk egyes táblákon nagyobb mértékben betegséget, akkor leghelyesebb ezeket, vagy a táblának a beteg részeit külön vermelní, hogy így a többi, még eléggé egészséges anyagot megmenthessük. Az ilyen beteg gumókból készített kupaczkokban is meggátolhatjuk a rothadást egy darabig, de az ilyen kupaczkok anyagát legjobb mielőbb feldolgozni, vagy feltakarmányozni. A betegekkel hasonló bánásmódban kell részesítenünk a megsérült, vagy kettévágtott gumókat is.

3. A kupaczkok nagysága, illetve méretei szintén befolyással vannak a benne elraktározott gumók áttelelésére. Ha igen nagy tömeg gumó fekszik egymáson, akkor abban sem a hőmérsékletet, sem a levegő nedvességét nem vagyunk képesek szabályozni. Általánosan elfogadott szabály, hogy a kupaczkok alapmérete (mindig a Δ alakot véve alapul) az 15 métert túl ne haladja. A kupaczkok hosszúsága ugyan már kevesebb jelentőségű, de mindenesetre szemünk előtt kell tartanunk az egyszerre elszállítandó, vagy feldolgozandó mennyiség alapegységét, mert a kibontásnál és az ujrabetakarásnál a fagy tekintélyes károkat okozhat.

4. A kupaczkok betakarására használt anyagok minősége és mennyisége egyike azoknak a legfontosabb tényezőknek, amelyek elhanyagolásával a legnagyobb veszteségeket idézhetjük elő elvermelt burgonyagumóinkban. Nemesak a takarásra használt anyag minősége és mennyisége, hanem magának a betakarás munkájának a gondos keresztülvitele is lényeges jelentőségű ennél a kérdésnél. Első takaróul közvetlen a burgonyagumókra csak szalmát (lehetőleg száraz, egészséges, nem pedignedves rothadt) használjunk körülbelül 15—20 cm. vastagságú rétegben s erre rögtön lapátoljunk 10 cm. vastagságú földréteget. Ha a kupaczkokban levő burgonyákat körülvevő levegőnek a hőmérséklete megfelelőleg leszállt, akkor készíthetjük el a második takarót, amely szintén 15 cm. vastag szalmából vagy száraz burgonyaszárból (a falomb nem megfelelő, mert igen összeülededik, levegő nem járhat közte s könnyen rothadásnak indul) és 15—20 cm. vastag külső földrétegből álljon. Ez a kettős takaró igaz, hogy némileg több munkaköltséggel jár, mintha csak egy és vastagabb takarót alkalmaznánk, de az eltartás biztonságára nézve a kettős egymással össze sem hasonlítható. Ez a bevermelési, illetve kupaczkkészítési mód csak normális száraz szedéseknél alkalmazható így minden szellőztető nélkül.

5. Ha a szedés alkalmával esős idők jártak, úgy hogy a gumókon sok nedves föld maradt vagy ha a tél nagyon esapadékdus, avagy a kupaczkok helyei nedvesek, akkor okvetlen szükséges a kupaczkok szellőztetéséről gondoskodni. Ezt legegyszerűbben egy, a kupaczkok élén hosszában elhelyezett gerinczerendával érhetjük el. Amidőn az első szalmatakarót elkészítettük, akkor a kupaczkok élére, erre a szalma-

takaróra egy hosszú gerendát, vagy közönséges vendégoldalrudat (nyomtató rudat) helyezünk el (278. ábra.), ezt a rudat szalmával betakarjuk s a reárakott szalmát pár ásónyi földdel (a kupaczkok oldalélein) lenyomtatjuk s azután a rudat kihuzzuk. Az így keletkezett szalmacsatorna folyton levegőt juttat be a kupaczkba s így a benn levő nedvesség elpárologtatását gyorsítja, viszont a közben beálló esőzések vízmennyiségét levezeti a kupaczkon kívülre. A teljes beföldelés után is érezteti ez a szalmacső a jótékony hatását, mert a folyton elpárolgó nedvességet magába veszi s így nem espegphet, nem szívódhat ez olyan könnyen vissza a gumókra. Tulnedves években, vagy tulvízidus talajoknál ajánlatos még a kupaczkok aljára is egy kis ékszerű állványt (279. ábra) készíttetni, ami a nedvesség tultengésének a megakadályozására szintén igen alkalmasnak bizonyult. A kupaczkokat tavasszal, ameddig csak lehetséges, hagyjuk érintetlenül, mert nemesak a külső hideg, hanem a meleg is könnyebben ellensúlyozható az épségben tartott kettős takaró által. Ha azonban a külső levegő hőmérséke a 10—12 C°-ot elérte, akkor azonnal kezdjük meg a kupaczkok kitarakását, mert akkor már minden órai késedelem érzékeny veszteséget okozhat a gyors rothadás beállása következtében.

6. Ami a kupaczkok hőmérsékének a szabályozását illeti, erre nézve okvetlen szükséges, hogy a kupaczkokban uralkodó hőmérsékéről magunknak időnként bizonyosságot szerezzünk. Ezt legkönnyebben úgy érhetjük el, ha az exponáltabb kupaczkok némelyikébe már a beföldelés alkalmával egy-egy bádóg- vagy ólomcsövet illesztünk, amely csövek (5—6 cm. átmérőjűek) alsó végük felé át vannak lyuggatva. Ezeket a csöveket bedugva tarthatjuk s az időnként beléjük (zsinóron) csusztatott hőmérők segítségével könnyen fogalmat alkothatunk magunknak a kupaczkokban uralkodó hőmérsékletről. Ezt időnként megismételve s a fentebb mondottakat szem előtt tartva, mindig megtaláljuk a módokat arra, hogy a burgonyánk a lehető legkevesebb veszteséggel telehessen át. *Beke László.*

LEVÉLSZEKRÉNY.

Lenmag- vagy kókuszdiópogácsa? 521. kérdés. A lenmag- vagy kókuszdiópogácsa közül mindenféle szempontból melyiket legcélszerűbb tehénészetben etetni? *C. R.*

Felelet az 521. sz. kérdésre. A lenmag- és a kókuszdiópogácsa átlag 27, illetve 16% em. fehérjét és 71, illetve 78% keményítőértéket tartalmaz s mindkettőnek az a sajátja, hogy a tej százalékos zsirtartalmát szaporítják, de míg a kókuszdiópogácsa jobban szaporítja a zsirt s helyette többnyire kissé apasztja a tejet, addig a lenmagpogácsa kevésbé szaporítja ugyan a zsirt, de a tej mennyiségét nem is apasztja. Egyenlő vagy legalább hasonló pogácsaárak mellett a kókuszdiópogácsát a vajtermelőnek, a lenmagpogácsát pedig inkább annak ajánljuk, aki a tejet a zsirtartalomra való tekintet nélkül értékesíti. Eltérő pogácsaárak mellett természetesen mindkét esetben az olcsóbbnak beszerzése ajánlatosabb, kivévn, ha a tehének többi takarmá-

nyában tulkevés a fehérje, amikor a lenmagpogácsa még akkor is jobban kifizeti magát, ha valamivel drágább, mint a másik. A vaj minőségére valamennyi pogácsa között a kókuszdiópogácsa hat a legelőnyösebben s ezt a pogácsát kevésbé is hamisítják, mint a lenmagpogácsát, mely gyakran igen sok gyommagot tartalmaz. *Cselkó István.*

Tenyészirány változtatás juhászatban. 522. kérdés. Uradalmunk a cigája birka tenyésztésével az állomány degenerált volta miatt tovább nem foglalkozik, szándékunk egy megfelelő olyan fajnak beszerzése, mely egyformán megfelel úgy a gyapju-, mint a hustermelésnek. Legelőnk jó minőségű dombos legelők, melyen normális időjárás mellett a szarvasmarha is jól megél, ezenkívül a juhászat részére elegendő löhere, lucerna- és baltaczimszéna áll mindenkor rendelkezésre, ugyszintén elegendő répa és abrak-takarmány is. Ilyen körülmények mellett milyen állomány beállítása volna legmegfelelőbb s mely tenyésztésből volna az beszerezhető? *y.-f.*

Felelet az 522. sz. kérdésre. A közölt viszonyok mellett és feltéve, hogy a kérdéses legelők a birkák által nem közelíthetők meg nehezen, a korai husmerinó tenyésztésének felkarolása ajánlatos. Egyrészt magas rendementtal keresett s így jó áron értesíthető gyapjút szolgáltat, mit a cigája gyapjuról ezidőszerint nem lehet mondani, másrészt gyors fejlődés mellett igen hizékony és különösen éves ürüi könnyen piacot találnak.

Hazánkban is van már néhány a tenyésztés magas fokán álló u. n. „merino précoce” nyájunk, ahol jó minőségű kosokat lehet szerezni, mint pl. Pálffy József grófnál Szomolányban, Politzer Gézánál Nagykorpadon, a keszthelyi gazdasági akadémiánál, a gödöllői koronauradalomban, Hainrickly Pálnál Szarvasdpusztán (u. p. Nagy-konda) stb. De ezek közül mely tenyészetek adnak el ezidőszerint számfeletti anyabirkákat, nem tudom. Ha nem volnának kaphatók, szövet- vagy fésűgyapjas nyájából kellene összevásárolni nagytestű és lehetőleg ráncz nélküli anyabirkákat.

Németországban ujabban nagyon megsaporodtak a korai husmerinónyájak, részben francia felosztalott nyájakkal. Felemlíthető Wülperode (vasuti állomás Wenenburg a. Harz). Ott főleg suta kosokat tenyésztettek, melyek élő-sulya 1 éves korban 90 kg. Szintén keresett német tenyészet Dobbartin Wirsitz mellett (vasuti állomás Netztal). Az ottani anyag 1906-ban és 1907-ben közvetlenül Franciaországból behozott tenyész-állatokkal szaporított és igen edzett. A nálunk leginkább ismert münchen-larai nyájnak anyagát kevésbé ajánlhatnám, de amennyiben egy köz-hely szerint a jobb ellensége a jónak, elsősorban a kosoknak közvetlenül Franciaországból való behozatalát kellene ajánlanom. Leginkább az Aisne departement jobbírú nyájából, mert ezek vérállandósága és átörökítőképesége nem esik kifogás alá. Az illető nyájokról tájékozást szerezhet Franciaországban közelebb tett „juhászati tanulmányutamról” szóló jelentésében mely a „Patria” útján megszerezhető. *Rodiczky Jenő dr.*

Benzolmotor. 523. kérdés. Szivattyúzáshoz és dinamógép hajtására benzinmotort (3 lóerőset)

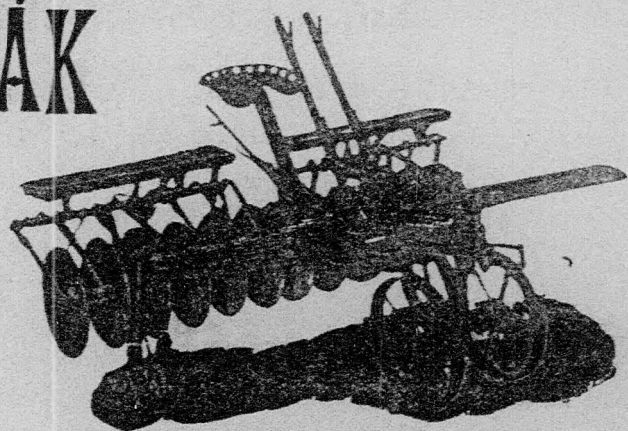
MC CORMICK TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. :: A tarlóbuktatásra a legujabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

Mc Cormick Harvesting Maschine Company, Budapest, V., Váci-ut 98. sz.

kívánván beszerezni, kaptam egy ajánlatot, többek közt egy benzolmotorra is. Előnye ezen motor-nak az volna, hogy 19 K.-s benzollal fűthető, mely anyag egyáltalán adómentes, míg a benzol villanyvilágítási célokra adó alá esik, bár adómentesen állítólag olcsóbb, ára volna ugyanis 18 K. 1. Mi a különbség a benzol és benzol között? 2. Tényleg adómentes az? 3. Ára jelenleg valóban 19 K.? 4. Hol szerezhető az be? 5. Használható-e a benzol benzolmotorok-hoz is? 6. Benzolnak mi az ára adóztatva s hol kapható az? **B. V.**

Felelet az 523. sz. kérdésre. A benzol a nyersolajnak, a benzol a kőszénkátránynak desztilláció terméke. A benzol fajsúlya 0.68—0.76, a benzolé 0.88. A benzol kőolajfinomító, a benzol kőszénkátrányfeldolgozó gyárakból szerezhető be. A benzol ára adómentesen fajsúlya szerint 22—28 korona, a benzolé 20—22 korona. Villanyvilágítási célokra a benzol adó alá esik, mely a beszerzési árak mintegy kétszerese. A benzol adómentes, a benzolmotorok azonban lőerő-óránként nagyobb mennyiségű tüzelőanyagot fogyasztanak, mint a benzolmotorok. A benzol a keverékészülék átalakítása után benzolmotorokhoz is használható. Nevezett célra a legcélszerűbb volna nyersolajmotort beszerezni, mely úgy a benzol-, mint a benzolmotoroknál aránytalanul olcsóbb üzemű. **Rády.**

Szilvafák trágyázása. 524. kérdés. Hegyoldalon, sovány talajban besztercei szilvafal-oltványokat telepitettem, melyek jelenleg 3—4 évesek. Gyorsabb fejlődést akarnék elérni s ezért jó érett marhatrágyával akarom kissé megtrágyázni. Azt hallottam, hogy a marhatrágya a csontárookra káros hatással van. Igaz-e ez az állítás? Tavaszszal szuperfoszfáttal és 40% o-os kálsóval lettek behintve s az eredmény nem valami nagy s azért óhajtának kevés marhatrágyát is alkalmazni. **N. N. G.**

Felelet az 524. sz. kérdésre. A csontmagu gyümölcsfák a friss istállótrágyát nem szeretik, könnyen betegséget kapnak attól, de a szilva kivételt képez e tekintetben. Jó érett istállótrágya tehát sovány hegyoldalon elősegíti a szilvafák fejlődését. A fák alatt levő terület négyszögmetére 12 kg. jó érett istállótrágyát adhatunk, melyet vagy az egész fa alatt szétterítve alászuk vagy a fa koronája alatt körben kiásott árokba helyezünk el s azután földdel betakarjuk. A szuperfoszfátot és kálitrágyát jobb őszszal elhinteni, ezek a műtrágyák egyébként inkább a termés előmozdítására szolgálnak, a faképzés és növekedés előmozdítására a chilisálétrom ajánlható, de okvetlenül tavasszal kell azt elhinteni és sekélyen alákapálni. A foszfor és kálitrágya hatása a második évben is jelentkezik. **P.**

Tormatermesztés. 525. kérdés. Szándékom volna fekete, dunamenti humuszos homokban torma-t termesztetni. Kérem tudatni, hogy e talajon megterem-e jól a torma, mit szeret jobban, a száraz, vagy nedves talajt, mely torma-t észszerűbb termesztetni, hazait-e, avagy valamely külföldi fajtát? Hol tanulmányozhatnám a torma-termesztést és mily magyar, vagy külföldi szakmunka szól a torma termesztéséről? **S. K.**

Felelet az 525. sz. kérdésre. A torma legjobban szereti a mérsékelt meleg és nem száraz

éghajlatot, a laza homok-, vagy középkötött vályogtalajt. A kelleténél nagyobb nedvesség fejlődésére hátrányos, száraz helyen pedig silány és szívós lesz. A kötött talajon termelt torma tulerős és kesernyős. A tormának csak egy fajtája van, csak egyes vidékek terménye válik ki. Nálunk leghiresebb a debreczeni, a dugványokat legjobb lenne onnét beszerezni s termesztését is ott lehetne tanulmányozni, valamint az értékesítésre nézve is ott lehetne bővebb tájékozódást szerezni. A konyhakertészeti szakmunkák közül felsoroljuk a következőket: Németh József „Konyhakerti növénytermesztés”, Rombai Dezső „Zöldségtermesztés”, Bouché J. „A zöldségtermesztés” (magyarra átdolgozta Kardos Árpád), Horváth E. János „Zöldségtermelés”. **P.**

Almabor készítése. 526. kérdés. Mivel az idén sok almám termelt és nagyobb része lehull (férges), almabort óhajtának készíteni. Hogyan kell készíteni és hogyan kell kezelni azt? **F. J.**

Felelet az 526. sz. kérdésre. Az almaborkészítésre szánt almát mindenekelőtt felaprózzák, még pedig vagy kézzel, vagy külön e célra szolgáló gyümölcstörő malomban. A kész zuzott almát azután 10—12 óráig kádban hagyják, amikor az megpuhul s így kerül a sajtóba. A sajtó kosarának lécei sűrűbben állanak egymás mellett, mint a szőlősajtóé s ezenkívül a kosár belsejében oldalt és a fenéken vásznat teritene ki, hogy a lé tisztább legyen. A cezfrét azután lassu nyomással kipréselik. Az almamust néhány nap alatt kiejer s éppen úgy kell azt kezelni, mint a szőlőmustot. Kiejerdes után az edényt teletöltik s december-januárban először, márcziusban pedig másodsor lefejtik s nyárig rendszeren el is fogyasztják, mert megleghen könnyen megromlik s eczet lesz belőle. **P.**

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGE. közleményei	Oldal 2353
Egyről-másról	2353
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
Buzatermesztés fokozása	2354
Rozstermesztés eredmények a sátozkői bérbirtokon	2355
Lótenyésztés.	
A csikó nevelése	2356
Juhászat és gyapjuisme.	
A karakuli juhok honosuló képessége	2357
Takarmányozás.	
Apróságok a takarmányozásban közeleből	2359
Gazdasági rovartan.	
Védekezés a csikoshátú buzalégy ellen	2361
Gazdasági növénytan.	
A burgonya téli eltartása	2363
Levélzéktréy	2365
Vegyések	2366
Halálozás. — Az országos sörárpa- és komlókiállítás kitüntetettjei. — A szatmári gazdák ünnepe. — Zala vármegye és az argentinai hus. — Szociálisták a drágaság ellen. — Takarmányhiány a Hortobágyon. — Felvétel a jászberényi földmivessziskolába. — Tuberkulinojtás. — Felvétel a csákvári földmivessziskolába. — Terményszállítások	

a hadsereg részére. — Tenyészdíjazás és lóverseny. — Gyapjuakció. — Nagy külföldi kereslet káposzta után. — Rossz szüret Franciaországban. — Zabszállítás a hadsereg részére	Oldal 2368
Kereskedelem, tőzsde	2369
Szerkesztői üzenetek	2371

Halálozás. Jósika János, a „Hangya” levelezési osztályának főnöke f. hó 19-én Lovranában elhunyt.

Az országos sörárpa- és komlókiállítás kitüntetettjei. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által folyó hónap 23—25-re rendezett országos sörárpa- és komlókiállításnak bíráló-bizottsága már befejezte működését. A bíráló-bizottság **Seligmann Kelemen**, a Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület alelnökének elnöke alatt **Jeszenszky Pál** kir. tanácsos, ügyvezető titkár előadó és **Fabricius Endre** bizottsági jegyző előterjesztése alapján a rendelkezésre álló díjakat a következőknek ítélte oda: **Sörárpanál:** I. sampiondíjat nyert a nyitrai püspöki uradalom radosnai gazdasága, II. sampiondíjat Emődi Vilmos és testvére Szécsény. I. díjat nyert Vikár Gyula Barsfüss, Pálffy Miklós herceg malaczkai uradalma, Borhy György visontai gazdasága, Otcoska Géza sopronkövesdi gazdasága, Polatsik Béla kötesecsesicsali gazdasága, Dessewily Aurél gróf takarosi uradalma, a kolozsvári gazdasági akadémia gazdasága. II. díjat nyert Csáky Vidor gróf uradalma Görgő, Nemes Miklós Kostyán, Mészár Benedek Zsitvagyarmat, Vikár Gyula Barsfüss, Borhy György Gyöngyöstarján, Freud Artur Alsósztrégova, Otcoska Géza Sopronkövesd, Tallian Andor Kéripusztán, Veszprémi káptalan gazdasága Ságvár, Teleki Sámuel gróf uradalma Saárd, Olters András Szt-Péter. III. díjat nyert Profesik János Hunfalu, Kuchta József Szepesszombat, Prohászka Lipót Szepesztótfalu, Regitkó Mihály Hunfalu, Thonet család uradalma Nagyugrócz, Simkó Gyula Pa-dvorecz, Vincze Károly Kishind, Flohr Ignác Mályi, özv. Plachy Tamásné Ecseg, Sztranyovszky Géza és Sándor Nógrádmareczai, Nagyzezeni cukorgyár gazdasága Pinnye és Lakompak, Otcoska Géza Sopronkövesd, Engel József Mecsekjányosi, Hunyady József gróf uradalma Szárszó, Polatsik Géza Koppánymegyér, Sedders Keresztély Szt-Péter, Friedmann Ferenc Szamosfalva, Rosenberger Sándor Szászfenes. Ezenkívül kiállított sörárpamintáért 57 oklevelet adott ki a bizottság. **Komlónál:** I. díjat nyert Ziehy János gróf nagylángi uradalma, Magyar királyi állami komlótelep Hódság, Ábrahám Lajos Segesvár, aki egyszersmind a sampiondíj nyertese is. II. díjat nyert Gerich Endre dr. Petrőcz, Klobusiczky Gusztáv Kölpény, Kvasz István Kölpény, M. kir. állami komlótelep Hódság, Ábrahám Lajos Segesvár, Bálint Daniel Székelykeresztúr, Imre Lajos Ilyefalva. III. díjat nyert Bognár Sándor Nagyvárad, M. kir. állami komlótelep Hódság, Simon János Kiszács, Válics Éva Bácsmadaras, Imreh Istvánné Zágony, M. kir. gazdasági akadémia Kolozsvár, Állami ménésbirtok Fogaras. Kollektív díj elismerő oklevelet nyert a kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia növénytermesztési tanszéke, továbbá haraszi Bernolák Károly cs. és kir. kamarás, földbirtokos, Juhász Árpád

gazdasági aka gazdasági szal vármegyei Ga látogatása díj délelőtt 9 órá katalógus ára

A szatmári megyei Gazda állásával kape léssel és nagy kiállítással nyi mányt Kazy a kereskedelm min. tanácsos. Zoltán szövetségen. Az ér mester és a vá és megye nev tágas kongres töltötte a dis nyitására egy gróf, a Szatm elnöke nyitotta zölve a kormé lőit. Vázolva élet intenzív hivja fel a ga maga és a ke nevében köz sért, úgy a fő miniszter rész mácsolja azz javára tovább Zoltán ország nak, az OMG csolta, összez ezudakat. Vá ezután, hogy Magyar Szö Drucker Jenő Országos Ma pely Gézával kereskedelmi gazdasági egye számú küldött egyesületet S miniszter, De szövetség el tandó gazdag Józsefné gróf gos Egyesület zölték Serényy leleplezték az tisztséget vise Teleky Géza hivta fel Ka szában jóleső együtt. Miután kiállítást, a t gazdag és jól Zala vármé vármegyei tör gyűlése Elek huskérdesben zati javaslatot megye közör Argentinából tengerentuli k kormányt, ho kedelmi szerz tartott ország

A természetes jéggel való hűtés tisztátalan, egészségtelen, megbizhatatlan.

A mesterséges hűtés (gépi uton) ideálisan tiszta, állandó, megbizható és hatá-
szós. Ahol tejmanipulá- czió van, tojás, gyümölcs, zöldség, hus, vadbus konzerválódó, esakis a mesterséges hűtés az egyedül eredményes.

Urasági lakások, kastélyok, gazdaságok, ha valamely üzemerő áll rendelkezésükre (villamos világítás, malom, erőhajtásu tejjgazdaság vagy takarmányszoba, cséplőkészlet), **termeljének** maguk gépi uton jeget és **készítsenek mesterséges hűtőkamrákat.** Nem drágább a mesterséges jég és mégis óriási előnyös a gazdálkodónak.

Forduljon:

REICHEL és BEISZLER vegyipari gépgyár részvénytársasághoz

Telefon 98-10 és 50-85. **Budapest, X., Noszlopy-u. 1.** Telefon 98-10 és 50-85.

▲▲▲▲
BE
 ▲▲▲▲
 Legtaka
 Legjo
 ▲▲▲▲
 Vezérke

gazdasági akadémiai tanár, Cséser Lajos dr. gazdasági szaktanár és Krajcsik Jenő, a Barsvármegyei Gazd. Egyesület titkára. A kiállítás látogatása díjtalan és megtekinthető naponta délelőtt 9 órától délután 3-ig. A kiállítási szak-katalógus ára 50 fillér.

A szatmári gazdák ünnepe. A „Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület” ötvenéves fennállásával kapcsolatos ünnepeket diszközgyűléssel és nagyszabású mezőgazdasági és ipari kiállítással nyitották meg. A földmivelésügyi kormányt Kazy József államtitkár képviselte, míg a kereskedelmi kormány részéről Mike Endre min. tanácsos, az OMGE. részéről pedig Szilassy Zoltán szövetségi titkár jelent meg az ünnepségen. Az érkező vendégeket Vajay polgármester és a vármegye főispánja fogadták a város és megye nevében. A Kossuth-kertben föllállított tágas kongresszusi csarnokot zsufolásig megtöltötte a diszközgyűlésre és a kiállítás megnyitására egybesereglett közönség. Teleky Géza gróf, a „Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület” elnöke nyitotta meg a közgyűlést, melegen üdvözölve a kormányt és a társaságokat képviselőit. Vázolva az elődök érdemeit, az egyesületi élet intenzív tétele érdekében tömörülésre hívja fel a gazdákat. Kazy József államtitkár a maga és a kereskedelmi miniszter képviselője nevében köszönetet mond a szíves fogadtatásért, egy földmivelésügyi, mint kereskedelmi miniszter részéről a legmelegebb üdvözlést tolmácsolja azzal az óhajjal, hogy a haza javára továbbra is viruljon az egyesület. Szilassy Zoltán országgy. képviselő Károlyi Mihály grófnak, az OMGE. elnökének üdvözlését tolmácsolta, összetartásra, szervezkedésre buzdítva a gazdákat. Világossy Gáspár titkár jelenti be ezután, hogy képviselve vannak a gyűlésen a „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete” Drucker Jenő kir. tanácsos igazgatóval, az „Országos Magyar Kertészeti Egyesület” Koppély Gézával és Angyal Józseffel, a debreczeni kereskedelmi és iparkamara, több vármegyei gazdasági egyesület és számos gazdákör nagyobb számu küldöttséggel. Táviratban üdvözölték az egyesületet Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter, Darányi Ignác, a „Magyar Gazdaszövetség” elnöke, ki a szeptember 28-án tartandó gazdaggyűlésen fog megjelenni és Teleky József grófnő, a „Baromfitenyésztők Országos Egyesülete” nevében stb. Táviratilag üdvözölték Serényi földmivelésügyi minisztert, majd leleplezték az egyesület 50 éves multjában elnöki tisztséget viselt kiváló férfiak arczképét. Ezután Teleky Géza elnök a kiállítás megnyitására hívta fel Kazy József államtitkárt, aki válaszában jóleső érzéssel vette tudomásul, hogy a mezőgazdaság és ipar kezét fogva haladnak együtt. Miután megnyitottnak jelentette ki a kiállítást, a társaság megsejmelte a rendkívül gazdag és jól sikerült kiállítást.

Zala vármegye és az argentinai hus. Zala vármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése Elek Ernő indítványára az argentinai huskérdésben egyhangulag a következő határozati javaslatot fogadta el: Mondja ki Zala vármegye közönsége, hogy tiltakozik az eddig Argentinából behozott mennyiségeken tulajbbit tengerentuli husbehozatal ellen és felszólítja a kormányt, hogy: 1. az ezután köteendő kereskedelmi szerződéseknél a legutóbb Kecskeméten tartott országos gazdanagygyűlés vámpolitikai

állásfoglalását tegye magáévá; 2. semmiféle rekompencziós tárgyalásokat Ausztriával a tengerentuli hus behozatalára vonatkozólag ne folytasson, mert ez esetben feladnók az Ausztriával kötött kiegyezésünkben csak nagy áldozatok árán elért elvi álláspontunkat és így akár a balkáni élőállatbehozatal, akár a tengerentuli hus behozatala által mezőgazdaságunk legfontosabb ágát, állattenyésztésünket a balkáni és tengerentuli államok rendezetlen és ellenőrizhetetlen állategészségügyi viszonyainál fogva állandó és óriási veszélynek, esetleg az elértéktelenedésnek tennők ki és ekként az általános drágaság kérdéseiből bizonyos körök agitatorius célzatával, de szűk látókörével önkényesen és egyedül kikapcsolt husdrágaságot nem hogy megszüntetné, hanem még inkább fokozná. A husdrágaság kérdése nem az élőállat- vagy husbehozatal engedélyezése, hanem mezőgazdaságunk, illetve állattenyésztésünknek az állam részéről való legmesszebbmenő és állandó jellegű anyagi támogatása által oldható csak meg. Ez utóbbi esetben mezőgazdánk hathatósan buzdítottának az állattenyésztés fokozottabb mérvbeni felkarolására, míg az élőállat- vagy husbehozatal a jelenlegi állattenyésztést is létalapjaiban renditné meg és bizonyos, hogy még depekorációhoz is vezetne; 3. felhívja a kormány figyelmét arra is, hogy az ilyen rekompencziós politika révén más államok, pl. Anglia gyarmatai részére, joggal hasonló követelményekkel léphetnének fel az általános vámpolitikai szabályok értelmében, ami a politikai komplikációk elintézése után is ismét csak mezőgazdaságunk súlyos megkárosításával járna; 4. Zala vármegye közönsége ezen indítványokat, illetve határozatokat pártoló hozzájárulás céljából az összes törvényhatóságoknak és Magyarország képviselőházának megküldi.

Szociálisták a drágaság ellen. Heteken át hirdette a szociáldemokrata párt vezetősége, hogy a főváros különböző helyein tartandó gyűléseken mentül nagyobb számmal jelenjenek meg. A gyűléseket megtartották esütörtökön este, még pedig tizenkét helyen, de a legnagyobb részvétlenség mellett. A gyűlések tárgya, az általános drágaság, de különösen a lakber- és élelmiszerezsora természetesen olyan témák, a mindennapi életnek olyan égető kérdései, amelyek alkalmasak lettek volna arra, hogy a munkásság ezreit hozza össze a gyűléseken. A polgárság azonban távol tartotta magát a gyűlésekről, a munkásságnak pedig elenyészően csekély százaléka vett részt a drágaság elleni gyűléseken. A tizenkét helyen összegyűlt munkásság száma alig volt 7—8000. Az a részvétlenség, amely a mai gyűléseken megnyilatkozott, élénk bizonyítéka annak, hogy sem a főváros lakossága, sem a munkásság, de még a szociáldemokrata munkásság sem tulajdonított jelentőséget a gyűléseknek. Okulva a bécsi szomorú kimenetelű zavargásokon, a budapesti munkásság zöme nem vett részt a gyűléseken.

A drágaság elleni gyűlések lefolyása nyugodt és csendes volt, pedig a szónokok mindent megpróbáltak arra nézve, hogy a hallgatókat felizgassák. A jelenlevők azonban csendesen viselkedtek és hallgatólav vették tudomásul az előterjesztett határozati javaslatot, amelyben többek között a magyar határ haladék nélkül való megnyitását mindenféle élőállatok, levágott, fagyasztott husnak a behozatala számára,

mindenféle városi fogyasztási adó és vám eltörlését követelik. Valamint olyan tarifapolitikát követelnek, amely az élelmiszerek szállítását olcsóbbá teszi; a tej-, hus- és kenyéruzsora meggátlását és tervszerű lakáspolitikát.

A határozati javaslatban bennfoglaltatik az is, hogy a követeléseket haladéktalanul léptessék életbe, mert ha nem, akkor a fegyelmzett akezióknak vége lesz, mivel a türhetetlen nyomorúság következtében lázongásba és forrongásba fog kitörni a munkásság, a felelősség pedig azért teljesen és egyedül a kormányra és a töle védett uralmon levő osztályra fog hárulni.

A munkásság a határozati javaslat elfogadása után mind a tizenkét helyen csendben széjjel-oszlott.

Takarományhiány a Hortobágyon. Az általános takarományhiány nagy mértékben sújtja Hajdu megyét. A nagy szárazság következtében különösen a Hortobágyon nagy a takarományhiány, az állatokat már most szeptember végén alig van mivel etetni. Hajdu vármegye, mint Debreczenből jelentik, a földmivelésügyi kormányhoz fog fordulni segítségért a takarományhiány ügyében.

Felvétel a jászberényi földmivés iskolába. A jászberényi földmivés iskolát a földmivelésügyi miniszter átszervezte oly módon, hogy ezentul a tanfolyamok nem két évig, mint eddig, hanem október hó 1. napjától kezdődőleg 6 hónapig fognak tartatni. A tanfolyamra belépni óhajtok lehetnek fizetések, akik a hathónapi élelmészért 150 koronát tartoznak fizetni és lehetnek ingyenesek. A felvételre szeptember 28-ig kell személyesen jelentkezni. Igazolandó, hogy a felvételt szándékozó a 17. évet már betöltötte, hogy írni, olvasni és számolni tud, kifogástalan erkölcsi magaviseletű és egészséges.

Tuberkulinojtás. Ismeretes, hogy hazai jelessebb tenyésztéink igen nagy gondot fordítanak állatállományuknak gümőkórtól való mentesítésére és céltudatosan védekeznek a gümőkór ellen a tuberkulinojtások alkalmazásával, igen szép eredményeket érven el ezzel a védekezési móddal. Értésülésünk szerint legutóbb Döry Vilmosné leperdi tehenészetében végezte Ujhelyi Imre, a magyaróvári gazd. akadémia igazgatója a szokásos tuberkulinojtásokat. A leperdi tehenészetben évek óta rendszeresen végzett tuberkulinojtások fényesen igazolják e védekezési módnak sikerességét, amennyiben a legutóbb végzett ojtásnál a beojtott 210 darabból álló állományból mindössze csak 12% reagált. Ezt az eredményt érdemesnek tartjuk leszögezni, bizonyosságul annak, hogy céltudatos védekezéssel mennyire lehetséges valamely állatállományból a gümőkórt kipusztítani.

Felvétel a csákvári földmivésiskolába. A csákvári földmivés iskola igazgatósága felhívja mindazokat, akik az iskolába felvételt óhajtanak, hogy kérvényeiket október hónapnak 10. napján délelőtt 9 órakor az iskola helyiségeiben személyesen mutassák be. A felvételnél a jómódu földesgazdák, vagy ilyenek fia, továbbá a katonakötelezettségnek eleget tett s ezek között az altiszti rangot elnyert egyének előnyben részesülnek, valamint a katonasorozáson tullevők. A kitűzött napon személyesen jelentkezők közül az igazgatóság választ. A tanfolyam 2 évig tart, mely idő alatt a tanulók ruházaton kívül teljes ellátásban és évi 70 korona díjazásban részesül-

HEUCKE A. GŐZEKEGYÁR, GATERSLEBEN.

Legtakarékosabb üzemű compound rendszerű forró (tulhevített) gőzzel dolgozó gépek.

Legjobb referenciák.

Legrégibb speciális gőzekegyár.

Vezérképviselet: Komáromvidéki takpt. r.-t. Budapest, V., Súlyom-utca 20. Telefon 106—08.

nek. Csákvár Fejér megyében fekszik, vasútállomása Bicske vagy Székesfehérvár.

Terményszállítások a hadsereg részére. A cs. és kir. közös hadsereg részére 1911. év október 1-től 1912. év május végéig Eperjes, Kassa, Miskolc és Nyiregyháza katonai átvételező-állomásokon nagyobb mennyiségű rozs és zab szükséges. Szállítási módokat az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a kassai cs. és kir. 6. hadtest hadbiztossága.

Tenyészdíjazás és löverseny. A Maros-Tordavármegyei Gazdasági Egylet f. hó 24-én d. e. 8 órától kezdődőleg Marosvásárhelyt, a városmajorban tenyészdíjazást és kiscsapat lovai részére löversenyt rendez. Bővebb felvilágosítással szolgál az egyesület titkársága.

Gyapjuaukezió. A Magyar Általános Hitelbank által rendezendő őszi gyapjuaukezió f. hó 27. és 28-án a székesfővárosi Vigadó kistermében délután 3 órakor fog megtartatni.

Nagy külföldi kereslet káposzta után. Lapunk egy olvasója a következőket írja: A demecseri káposzta szállítása már megindult. Hetek óta jönnek-mennek a káposztakereskedők a demecseri állomáson s élénk üzlet indult meg. Mindenestre nagy befolyással van az áralakulásra az, hogy az országban kevés helyen sikerült ez évben a káposzta s Demecser is a szokott 2000 vagonnak alig fogja tudni ez évben felét szállítani. De nem sikerült a káposzta a nyári nagy forróság miatt Ausztriában, Németországban, sőt Hollandiában sem s ennek legbiztosabb jele az, hogy a csehek, akik állandó lakást béreltek a községben, eddig több mint 100 vagon káposztát vettek 6—700 koronáért s dacára annak, hogy az áru a szokott minőséget nem érte el és a szállítási költség 4—500 koronába kerül, nagyon meg vannak elégedve a vétellel, mert még mindig jóval jutányosabban kapják, mintha Oroszországból kellene azt beszerezniük.

Rossz szüret Franciaországban. Hivatalos forrásból merített értesülések szerint a most megkezdett szüret Dél-Franciaországban a rendkívüli szárazság következtében alig fog félannyi termést adni, mint amint rendszerint adni szokott, a minőséget azonban kitűnőnek jelzik. A Gard département, különösen Nimes vidéke nagyon sokat szenvedett a szárazságtól. A közönséges vörösbort már most ajánlanak 30—35 frankot hektoliterenként, ami azon a vidéken szokatlanul magas ár. A nagy tömegeket termő Languedocban és Hérault départementben a termés mennyisége nem éri el a rendesnek felét sem. Kevesebbet szenvedett Bordeaux vidéke. Kiváló „bordeaux“-it várnak az idén, habár nem nagy mennyiségben; Dordogne-ban jobb szüretet várnak.

Zabszállítás a hadsereg részére. A cs. és kir. közös hadsereg részére 1912. év január 1-től december 31-ig terjedőleg Karánsebes, Nagybeeskerek, Fehértemplom, Pancsova, Lugos, Kevevára, Nagykikinda, Békéscsaba és Debrecen katonai átvételező-állomásokon nagyobb mennyiségű zab szükséges. Ajánlatok f. évi október 3-ig adandók be. Szállítási módokat az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a temesvári cs. és kir. 7. hadtest hadbiztossága.

Jó könyvek.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület karöltve a „Patria“ irodalmi és nyomdai részvénnytársasággal könyvkiadó vállalatot tart fenn, melynek az a célja, hogy a gazdaközöniséget jó és olcsó könyvekkel lássa el.

A kiadott könyveket gyakorlati gazdák számára írják olyan kiváló szerzők, akik együtt haladnak az élettel és a tudománnyal. Különös tekintettel van a vállalat arra is, hogy ne terhelje meg az olvasókat elmélettel, miért is a szerzők csak azt adják elő, ami az élet tapasztalatainak átszűrődött és helyesnek bizonyult. A gyakorlati iránynak és a takarékoság szem-

pontjának betartása teszi lehetővé, hogy a könyvkiadó vállalat feltétlen megbízhatóságuk mellett könnyen érthető és olcsó könyveket bocsáthasson az olvasó közönség rendelkezésére.

Ujabb az OMGE. könyvkiadó vállalatában következő művek jelentek meg:

A „Köztelek Olcsó Könyvtára“ I. és II. évfolyamának 12 füzeté 5 K., a III. évfolyam előfizetési ára 5 korona. — Groffits G.: *Gazdasági építészlet*. Füzve 10 K., vászonba kötve 12 korona. Campbell H. W.: *Okoskerü talajművelés*. Magyarra átdolgozta: K. Ruffly Pál. Füzve 3 K 50 f., vászonkötésben 4 K 50 f. Praznovszky Á.: *Dohánytermelés és kezelése*. II. kiad. Füzve 2 K, vászonkötésben 3 K. Károly Rezső: *Mezőgazdasági üzemi viszonyok és eredmények*. Füzve 9 K, vászonkötésben 10 K. Rodiczky Jenő dr.: *Die Bienenzucht in der Nusschale*. II. kiadás 1 K 20 f. Cselkó István: *Szarvasmarhatenyésztés*. Füzve 7 K, vászonkötésben 8 K. Grabner Emil: *A gazdasági növények nemesítése*. Füzve 5 K, vászonkötésben 6 K. Szilárd Gyula: *Szőlőművelés és borkészítés*. Füzve 10 K. Vantsó Gyula dr.: *A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony* 3 K. *Az új végrehajtási törvény*. Kérdés és feleletekben 50 f. Kovács Imre: *A gyapju minősítése* 3 K 50 f. Cselkó István: *Takarmányozás*. Kellner új elmélete alapján. Vászonkötésben 10 K. Sierbán János és Koerfer István dr.: *Tejgazdaság*. Kézírógyakorló gazdák és tejszövetkezetek részére. Füzve 4 K, vászonkötésben 5 K. *Népszerű kiadás* (Magyar és német nyelven). Egyenként 2 K. Kovácsi Béla és Monostory Károly: *A ló és tenyésztése* 12 K, vászonkötésben 15 K. Rodiczky Jenő dr.: *A magyar juhtenyésztés múltja és jelen irányairól*. Vászonkötésben 3 K. *A kecske tenyésztése és hasznosítása* 1 K 50 f. Molnár István: *A mezőgazdasági gyümölcsstermelés és értékesítése* 5 K. Kardos Árpád: *Házi és udvarkertek berendezése*. Vászonkötésben 3 K. Suschka Richárd: *Egyszerű gazdasági számvitel*. Vászonkötésben 6 K. Cserhádi Sándor: *Talajismeret*. Füzve 4 K, vászonkötésben 5 K. Péter Béla: *A vadon termő növények*. Füzve 5 K. — Vászonkötésben 6 K. Tormay Béla: *Általános állattenyésztés*. Vászonkötésben 7 K. Hreblay Emil: *A baromfi hizlalása és a hizott baromfi értékesítése* 1 K 50 f. Wiener Moskó: *Az utlakó uradalom üzleti berendezése* 1 K.

Hogy a megrendelést kényelmesebbé tegyük, alább mellékelünk egy megrendelési lapot, amely kivágva és borítékba téve, a „Patria“ r.-t.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám küldendő.

MEGRENDELÉSI LAP.

Alulírott ezennel megrendelem az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalatában megjelent következő műveket, melyeknek árát egyidejűleg posta-utalványon küldöm.

Kérem postafordultával alantit czimre következő könyveket küldeni:

A könyv neve: _____ ára _____ K.

_____ „ _____ „

_____ „ _____ „

_____ „ _____ „

_____ „ _____ „

Olvasható aláírás: _____

Lakóhely: _____

Utolsó posta: _____

Több százezer forint

kára van a gazdaközöniségnek a lovaknál és szarvasmarháknál hirtelen fellépő kólika vagy felluvadás következtében. Ezen gyakori bajnál segítségre gondolni nem is igen lehet, mert az állatorvos, kinek segíteni kellene, nem mindig van kéznél.

Különösen nagy veszteség érte az amerikai farmerek szarvasmarhaállományát, kiknek mérőföldek távol-országban vannak a lakott városoktól gazdaságuk és akik, ha egy állatuk megbetegedett, teljesen az Isten jóakarására vannak bízva. Ezen embereknek gondoskodni kellett a leggyakrabban szükséges jó és biztosan ható szerről. Kiküldték nekik próbára Mr. T. Paraskovich főhercegi kamarai szállító gyárból az általánosan ismert kólikaellenes szert, a „Flatulol“-t és ezen idő óta mindegyik farmer meg van kímélve ezen veszélytől. Minden esordás vagy kocsis az utra a gazdájától egy üveg Flatulol kap, hogy kólika ne jöhessen elő, minden nap néhány cseppet ad állatainak az esszenciából egy darabka kenyérré, vagy az esetleg fellépő kólika 1—2 evőkanállal. De legtöbbnyire sohasem, vagy igen ritkán fordul elő, hogy állataik ezen betegségbe esnek, mert mindennap kapnak e szerről néhány cseppet. Épp így van a szarvasmarháknál is. Nem fordul elő sem emésztési zavar, sem göres vagy felluvadás, ha a nevezett esetekben — és ezt minden gazda felismeri — Flatulol adagol. Ennélfogva minden gazdának, ki a marháival törődik, egy üveg Flatulol állandóan a házában kell tartani és ne engedje el eselődjét sehova anélkül, hogy ezen kitűnő szerről egy üveggel ne adna vele, annál is inkább, mert a Flatulol árnylag olcsó szer.

1 üveg csak 2 korona
1 tucat 22 „

Megrendelés végett forduljanak bizalommal a fel-találéhoz, Mr. T. Paraskovich, főhercegi kamarai szállító, Wien, VI., Mariahilferstrasse 55. P. 38.

Szilágyi és Diskant miskolczi gépgyáros czég kitűnő könyvszerkezetű és víznyomású borsaj-tóira, valamint legújabb „Villám“ központfutó, bogyzó- és zuzogépre felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendők különösen a czég által fel-talált és készített Kossuth, „Kincsem“ s „Hegy-alja“ borsajtók, nemkülönben a nagyüzemi sajtóláshoz készített Rákóczi „kettős kosaru“ sajtók, amelyeknél a régi világ fából készült sajtója nagyszerűen egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtó felső része acél, alsó része faszervezet. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak fával, ami a must színét, zamatját nem befolyásolja. A törkölyt nem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi temesvári, az 1902. évi egri és a pozsonyi II. mezőgazdasági országos, 1906. évi nagyváradi kiállításon a czég borsajtói első díjjal, arany-éremmel, 1907. évi pécsi kiállításon aranyérem és díszoklevéllel lettek kitüntetve. A czég izléses árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek meg-küldi.

NYILTTÉR.

A rovatban foglaltakért a szerkesztőség felelőséget nem vállal.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközöniség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUUKCZIÓKRA,

melyek második sorozata folyó évi szeptember hó 27-én veszi kezdetét.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és minden-nemű felvilágosítással szolgál

Magyar
Általános Hitelbank
Áruosztály—Gyapjuárverések
W. ker., Mádor-utca 12. sz.

„Ratin“ (mező-ferőző betegség) jessen kipasztyu, borre. Ártalmatlan, kúrd a „Ratin“ vez Budapest,

Szabad
vet

Az üszögsp

Feltétlen
Könyv gon-
töltetett
elvetésre.
kényelm

Egyed-
árusító Bács

Magyarorszá

Budapest

Kimutatás

(Eredet

A betegség

Lépfene
Veszteség
Takonykór
Száj- és köröm
Juhhimlő
Ivarsz. hóly.
Rühkór
Bivalyvesz
Sortésorbáncz
Sortésvesz

Ausztériában
szétséggel 23
száj- és köröm
126 k. 472 u.
Németország
takonykórral
4240 k. 2540
tűdőlobbal

KERE

Nap

(A Magyar M

Buzában az
változatlan ár
Rozsban az
19'80—19'95
Takarmány
követett. Buc
Zabban az
koronát fizett
Tengeriben
Budapest par

Eladatott:

Buza. Tisz
81 k. 24'30
81 k. 24'20

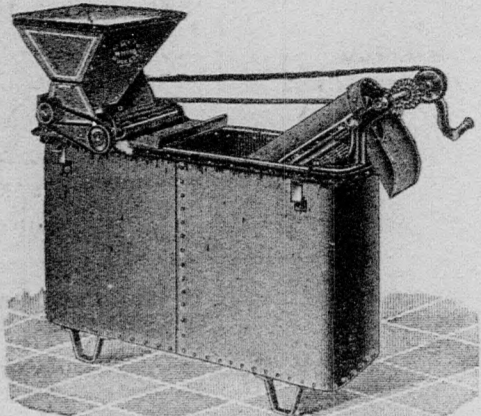
Patkány- és egerirtóbacillus.

"Bactin" (mezei egér, hárcsög és ürgeknél is) fertőző betegséget plántál köztük és teljesen kipusztítja. Más állatra avagy emberre ártalmatlan. Prospektus ingyen kelt a "Radio" Bakteriologiai Laboratorium vezérképviseleténél.
Budapest, Rottenbiller-u. 30.

Szabadalmazott gabonapánczoló gép vetőmagcsávázáshoz.

Az üszögspórák elpusztítására, önműködő merítő-készülékkel.

Feltétlen biztonsággal elöl minden kártékony gombát, minél fogva csak teljesen fertőtlenített egészséges magvak kerülnek elvetésre. Olcsó üzem, nagy munkateljesítés, kényelmes kezelés, csekély erőszükséglet.

Egyed-árusító **Bächer Rudolf — Melichár Ferenc** Magyarországi vezérképvisele **SZÜCS ZSIGMOND** Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Kimutatás a ragados állatbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 szeptember 20.

A betegség neve	Fertőzve volt		Mult heti állapot		Mult évi	
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	310	330	309	323	262	283
Vesztség	233	240	251	258	216	230
Takonykór	51	53	46	46	46	48
Száj- és körömfájás	1756	12774	2064	14661	297	2505
Juhhimlő	72	143	67	132	86	204
Ivarsz. hóly. kiütés	13	28	14	32	8	25
Rühkór	95	170	98	173	108	232
Bivalyvész	13	18	8	11	4	4
Sertésorbáncz	285	697	298	731	273	704
Sertésvész	939	3514	996	3694	984	4056

Ausztriában 1911. év szept. 13-án fertőzve volt: vesztéssel 28 k. 28 u., takonykórral 10 k. 12 u., rag. száj- és körömfájással 3116 k. 87213 u., sertésvészszel 126 k. 472 u.

Németországban 1911. év július 15-én fertőzve volt: takonykórral 23 k. 50 u., rag. száj- és körömfájással 4240 k. 25406 u., sertésvészszel 696 k. 999 u., rag. tüdőlobbal — k. — u.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Napijelentés a gabonátözsderől.

1911 szeptember 22.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Buzában az üzlet kissé lanyhább volt. Elkelt 25,000 q változatlan árák mellett.

Rozsban az üzlet változatlan. Budapest paritásban 19'80—19'95 koronát fizettek.

Takarmányárpiában az üzlet irányzata tartott menetet követett. Budapest paritásban 18'20 koronát fizettek.

Zabban az üzlet szilárdult. Budapest paritásban 19'60 koronát fizettek.

Tengeriben az üzlet a határidőpiac hatása alatt állott. Budapest paritásban 17'75 koronát fizettek.

Eladatott:

Buza, Tiszavidéki: 200 mm. 82 k. 24'48 K., 100 mm. 81 k. 24'30 K., 600 mm. 81 k. 24'25 K., 500 mm. 81 k. 24'20 K. felső, 1000 mm. 78'5 k. 24— K.

Bácska: 24'60 mm. 79'5 k. 24'05 K., 4000 mm. 79 k. 24— K.

Tolna: 3000 mm. 76'7 k. 23'55 K.

Török-Bacse: 5000 mm. 79'5 k. 24'25 K.

Pestvidéki: 100 mm. 81 k. 24'10 K., 500 mm. 80 k. 24— K., 500 mm. 80 k. 24— K., 100 mm. 78'5 k. 24— K., 100 mm. 78 k. 23'70 K., 200 mm. 74 k. 22'80 K.

Pestvidéki 1911 szeptember 21-ről: 900 mm. 81 k. 24'40 K.

Dunaföldvár: 1500 mm. 79'5 k. 23'80 K.

Zimony: 3000 mm. 78'4 k. 23'30 K.

Fehérmegye: 100 mm. 80 k. 24— K.

Rozs: 200 mm. 19'90 K., 100 mm. 20— K., 100 mm. 19'90 K., 450 mm. 20'05 K. pp.

Zab: 100 mm. 19'20 K., 200 mm. 19'10 K., 100 mm. 19'30 K., 100 mm. 18'30 K. dohos.

Határidőárak

(Déli zárlat.)

Buza 1911 októberre	23'52 K.
Buza 1912 áprilisra	24'06 "
Rozs 1911 októberre	20'28 "
" 1912 áprilisra	21'04 "
Zab 1911 októberre	18'82 "
" 1912 áprilisra	19'22 "
Tengeri 1911 szeptemberre	17'60 "
Tengeri 1912 májusra	16'68 "

A liverpooli gabonapiacz.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

Liverpool, 1911 szeptember 19.

Különböle tényezők közrejátszása folytán piacunk az elmúlt hét alatt nagyon esőndesen folyt le. A politikai zavarok által felvert hullámok némileg lecsillapodtak, mindazonáltal noha egyik fél se szeretne háboruszkodni, ily hosszúra nyult tárgyalásoknál mindig el lehetünk kombinációkra készülve s ezért nem mondhatjuk, hogy a gabonapiacz teljesen ment volt minden politikai befolyástól. Az általános hangulat nemcsak az itteni, hanem az amerikai és kontinentális piacokon is lanyha volt nagyon csekély árhullámzásal, mert a tendenzia lassan eső volt mindenütt és a berlini piacz volt a vezető ebben is. Meg is jegyzendő, hogy a mostani gabonakampányban Franciaország helyét Németország fogja elfoglalni. Franciaország ugyanis a legújabb hivatalos jelentés szerint 92 millió métermázsza búzát aratott, ami jó termésnek nevezhető. Ha ehhez hozzáveszünk még azt a többletet, melyet a kitűnő minőségű gabona folytán a lisztgyártás nyer és ezen kampány elején az országban már meglevő készleteket, akkor a tavalyinál még nagyobb fogyasztást véve alapul, Franciaország egyáltalában nem lesz bevételre szorulva, de azért bevitele mégis lesz, mert tartaléknak bizonyára néhány millió métermázszt biztosítani fognak.

A francia termésbecslésén kívül az orosz is nagy érdeklődést keltett az elmúlt héten. Eszerint az idei búzatermés 171 millió q-t tesz ki, a tavalyi 210 millióval szemben, rozs 204 millió q, a tavalyi 220 millióval szemben, árpa 95 millió, tavaly 100, zab 133'6 millió, tavaly 151'8, tengeri 15'5 millió, tavaly 19'6 millióval szemben. Azt a hatást azonban, melyet ez az alacsony becslés előidézt, ellensúlyozta a nagyobb és olcsóbb orosz kínálat, melynek árai ugyan még mindig nagyon magasak, de az a körülmény, hogy az ottani exportörök végre kiléptek tartózkodásukból, elég nagy fontosságu ahhoz, hogy a kedvezőtlen becslést ellensúlyozza. A kanadai kilátások is nagyon jók, ami a mennyiséget illeti, míg a minőségre vonatkozólag sok a panasz, hogy az esős és hideg időjárás káros hatással van a gabonaneműek minőségére. Mindazonáltal a Winnipegben történt „grading”, vagyis fokozás eljárása alkalmával nagyon jó minőségeket állapítottak meg, ez pedig, mint ismeretes, az egész világon mérvadó a kanadai buza vételénél, melynél elég a kötelevébe foglalni a fokot és ez megbízhatóbb, mint bármilyen más standard.

Gyengítőleg hatott a piacra az is, hogy Indiában jobb esők következtében lényegesen megjavult a helyzet, míg Argentínából és Ausztráliából csakis fényes kilátásokról szóló jelentések érkeznek.

A heti forgalom kicsiny volt az elmúlt hét alatt és ezért a szállítványok jegyzései meglehetősen leszáltak. Mai jegyzéseink részszállítványokra c. i. f. Liverpool q-ként:

	szept. 12.	szept. 19.
2. sz. É.-Manitoba okt.-nov.-re	20'14 K.	19'80 K.
Dél-Ausztráliai okt.-nov.-re	19'55 K.	19'11 K.
Red winter okt.-nov.-re	19'83 K.	18'70 K.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1911. szept. hó 22-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 145 szekér réti széna, 47 szekér muhar, 18 szekér zsupszalma, 12 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 6 szekér luczerna és zabosbüköny, 200 zsák szeoska.

A forgalom igen élénk. Arak fillérekben q-ként a következők: új réti széna 700—1000, muhar 800—960, zsupszalma 440—500, alomszalma 400—440, takarmányszalma —, kéve ten-

geriszár ———, egyéb takarmány új ———, zabosbüköny 860—960, lóhere ———, luczerna ———, köles ———, sarju 680—860, számaszeoska 520—540. Összes kocsiszám 230. Összes súly 276,000 kg.

Nyerscukor.

Aussigból ——— 37'95 K.

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Lóheremag. Francia-, Olasz- és Csehország már kínálja áruját. Franciaország árkövetelését külföld nem akceptálta, míg Olasz- és Csehországból néhány tétel került eladásra.

Hazai áruban a kínálat még hiányzik. Irányzata esendes.

Luczernamagban külföld még mindig tartózkodó álláspontot foglal el és az üzlet ezen magfélésegekben csak lassan indul meg.

Franciaország árait leszállította. Irányzata esendes mederben folyik.

Kömöcsim irányzata továbbra is szilárd.

Fümagvak legtöbb fajának terméseredményéről kedvezőtlen hírek érkeznek és a multévinél magasabb árák vannak kilátásban.

Őszi vetőmagvak és őszi gabonafélék forgalma még mindig élénk.

Nyersáruért az árák 100 kg.-ként a következők:

	koronák
Lóheremag természetűl arankamentes	182—192—
arankamentesítésre alkalm.	165—178—
nagyarankás	150—160—
Luczernamag természetűl arankamen.	146—154—
szép sárgaszínű	136—144—
kereskedelmi áru	126—134—

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten igen élénk kereslet uralkodott és a fedezési vételkedvel szemben a kínálat igen gyér volt és az árák ismét —50—1— K.-val drágábban zárulnak.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 210'50—211— K.-ig adózatlanul 71'50—72— K.-ig míg ellenben kisebb tételek drágább árában kerültek eladásra.

Élesztőszesz adózva 209—210— K.-ig kelt el.

Denaturált szesz szilárd és hordóval együtt nagyban 61'60—62'50 K.-ig kelt el kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről gyér a kínálat és a kínált tételek drágább árában találtak vevőre.

Kampányszállításra több tétel 66'50 K.-ig 1x árában és 1'75—2— K.-val jegyzésen alul kelt el.

Budapestben a kontingens nyersszesz ára 67—68— K.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	210—	211'50
Finomított szesz adózva	72—	72'50
adózatlan	209'25—	209'50
Élesztőszesz adózva	208'50—	209'50
Nyersszesz adózva	62—	62'50

(Az adózott szesz 20 K. pótdóval együtt értendő.)

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradék. A lefolyt héten a zsiradéküzlet elég mozgalmassal lefolyásu volt. Míg a hét elején az árák erősen tartották magukat, addig a folytonos nagyobb sertésfelhajtások és ezzel szemben a kereslet csökkenése folytán a hét végefelé árhanyatlás állott be:

Jegyzések:	
I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb kocsirakományok vételénél, nehéz minőségű	150—151 K.
Könnyebb minőségű	148—149 "
I. r. perzselt (paraszt) szalonna	150—151 "
I. r. pestvárosi disznózsir, nagy hordókban	169—170 "
100 kg.-ként minden levonás nélkül.	

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzalisztjegyzései 100 kilogrammonként Budapestben, elegysúly tisztasúlyként, szákosztul.

Szám.	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	35—	34'40	33'60	32'80	32—	31'20	30'20	29—
			7 1/2	7 3/4	8			
			27—	24—	18'80			

Rozslisztárak:

Szám: 0 0/1 1 WR. II. II/B. III.

Ár K.: 31'40 30— 28'60 27'40 26'40 25'40 24'40

A többi abraktakarmányozikkek árai a következők voltak Budapestben szákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Goromba korpa 1911 szeptemberi száll.	13.70—13.80
Finom korpa 1911 szeptemberi száll.	13.—13.10
Goromba korpa 1911 szept.-decz. száll.	13.70—13.80
Finom korpa 1911 szept.-decz. száll.	12.90—13.—
Rozskorpa	14.—14.10
Árpada és árpaderce	—
Malomkonkoly	14.60—14.80
Budapesti gyári repceporgácsa	15.30—15.50
Kínese melasse ab Selyp	12.—12.20
Lacta melassit ab Selyp	12.—12.20
Száritott moslék zsák nélkül ab Budapest	15.—15.10
Száritott répaszelet zsák nélkül ab Hatvan	—
czukorgyár	14.50—14.75
Malátacsira	14.50—
Szőrplé 48—50% czukortart. hordó nélkül	—
ab czukorgyár	11.—

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 szeptember 21.

Főlhajtattott:		Árak
		(drb.-ként kor.)
Jobb minőségű hátasló	10 drb	360—500
Könnyű kocsló (jukker)	40	300—600
Nehéz (hintós)	30	550—800
Igás kocsló (nyugati vér)	60	210—540
Ponny	4	200—220
Fuvaroslovak	156	200—400
Parasztlovak	500	65—280
Alárendelt minőség	154	20—90
Összesen	954 drb	

Eladatlan maradt 358 drb
 Irányzat: élénk. Székesfőváros levágásra vásárolt 211 drb 60—180 K.-ig.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 szeptember 18.

Főlhajtattott:		
Magyarországból	1780 drb juh	— drb kecske
Szerbiából	—	— drb kecske
Összesen	1780 drb juh	— drb kecske
Eladatlan maradt	—	— drb kecske

Á r a k

(kilogrammonként élő súlyban, korona értékben).

Hizott ürü	drb	67—73 fill.	páronként	kor.
Feljavított juhok	—	60—66	—	—
Kiverő juhok (anya)	—	60—62	22	—
Kisorolt kosok	—	60	—	—
Báránnyak	—	—	—	—

Irányzat: csendes, az árak változatlanok.

Budapesti szurómarhavásár.

1911 szeptember 19.

Á r a k:

(kilogrammonként élő súlyban fillérekben)

Főlhajtattott:

Magyarországból élő borjú	490 db	126—143	116—124
„ rugott „	75	—	76 100
„ öltött „	—	—	—
Ausztriából élő borjú	—	—	—

Á r a k:

(kor. értékben páronként)

Magyarországból élő bárány	— drb	—	—
„ leszurt „	—	—	—
„ gödölye	—	—	—
Ausztriából „	—	—	—
Galicziából rugott borjú	—	—	—
Ausztriából élő borjú	—	—	—
Összesen	—	565 drb	

Eladatlan maradt 7 drb élő borjú, 1 drb rugott borjú, — drb élő bárány, — drb leszurt bárány.
 Irányzat: élénk volt, az árak 4—6 fillérral emelkedtek kilogrammonként.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.

1911 szeptember 21.

Heti felhajtás	Értékelt vagon	Értékelt összesen darab	Eladott	Eladatlanul maradt
szepember 15-től	180	7954	6576	1110
szepember 21-ig	—	—	—	—

Napi árak fillérben

N a p	Óreg nehéz páronként 230—350	Páronként 300 kg-on felül	Páronként 220—300 kg.	Könnyű 220 kg.	Husos fajta
1) szept. 15.	—	—	—	—	—
szept. 21.	—	—	—	—	—
2) szept. 15.	150—158	156—168	160—174	164—174	—
szept. 21.	156—	160—168	162—172	164—176	—

1) Az árak élő súlyban levonás nélkül értendőek.
 2) Az árak élő súlyban páronként 45 kg. élő súly és 4% levonással, kilogrammokban értendőek.
 Irányzat: A vásár vontatott, az árak változatlanok.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1911 szeptember 21.

Főlhajtás összege:		Minőség szerint:	
Uj felhajtás	1947 drb	Elsőrendű hizott	327 drb
Mult vásárról visszamaradt	—	Másodrendű	1377
Összeg	1947 drb	Alárendelt minőség	—
Eladatlan maradt	—	Növendékmarha	36
		Bivaly	85
		Összeg	1947 drb
Származási hely szerint:		Nem szerint:	
Magyar eredeti	991 drb	Bika	227 drb
Magyar tarka	922	Ökör	1069
Magyar bivaly	—	Tehén	651
Horvátországi marhák	34	Növendék-bivaly	—
Boszniai marhák	—	Összeg	1947 drb
Összeg	1947 drb		

Á r a k

(100 kg.-ként élő súlyban minden levonás nélkül fillérekben)

1911 szeptember 14.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	92—112	84—90	68—82
Tarka hizott ökör	96—109	83—94	74—86
Bosnyák ökör	—	—	—
Tehén	86—108	74—86	62—72
Bika	92—108	82—90	72—80
Növendékmarha	—	68—92	—
Bivaly	—	74—80	60—72

Irányzat: és árak változatlanok, némely esetben azonban 1—2 koronával áremelkedés mutatkozik.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Óreg nehéz páronként 400 kg. felül	—	fillérig
Óreg közép	300—400 kg.	—
Fiatal nehéz	320 kg. felüli súly	161—163
Fiatal közép	250—300 kg.	164—167
Fiatal könnyű	250 kg.-ig	168—170

A hizott sertésüzlet irányzata csendes.

Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felküldési szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Nemzetközi gabonapiacoz 1911 szept. 17-től 1911 szept. 23-ig.

Kelet	Budapest	Liverpool	Wion	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chikágó	Buenos-Ayros	Odessza	Határidő	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chikágó	
	Effektív árak											Határidős árak						
Buza	22	23.80**	19.62*	25.40	26.80	25.92	23.72	18.18	16.88	19.93	18.93	Szept. Okt.	23.52	19.61 ¹	24.10	23.76	18.74 ¹	17.66 ¹
	15	23.65**	19.71*	25.80	27.10	26.52	23.76	18.30	17	20.36	19.30	Szept. Okt.	23.44	19.22	24.42 ¹	23.46	18.92 ¹	17.22 ¹
Rozs	22	20.20	—	21.50	22.80	22.97	19.62	—	—	—	15.66	Szept. Okt.	20.88	—	21.38	19.84 ¹	—	—
	15	20.15	—	21.60	22.90	22.97	—	—	—	—	15.79	Szept. Okt.	20.32	—	21.54	19.72 ¹	—	—
Zab	22	19.60	—	20.50	20.50	22.97	—	—	—	—	—	Szept. Okt.	19	—	21.70 ¹	—	—	—
	15	19.25	—	20.30	20.50	22.67	—	—	—	—	—	Szept. Okt.	18.64	—	21.54 ¹	—	—	—
Tengeri	22	17.70	16.17	19.10	21.50	20.91	—	—	13.28	—	—	Szept. Okt.	—	—	—	—	—	18.28
	15	17.50	15.99	19.10	21.30	20.62	—	—	13.52	—	—	Szept. Okt.	—	15.95	19.02	—	—	13.52
Árpa	22	18.20	—	20.80	21.40	24.74	—	—	—	—	—	Szept. Okt.	—	17.82	18.96 ¹	—	—	—
	15	18.40	—	19.40	21	24.74	—	—	—	—	—	Szept. Okt.	—	—	—	—	—	—

Jegyzet: *) Red winter II.
 **) 79 kg. tisztavidéki.
 1) Deczember.

SZIVATTYÚK ÉS MÉRLEGEK

különleges gyár
GARVENSWERKE,
 WIEN, II., Handelsquai No. 130.
 Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos VIII. Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)
1911 szeptember 20.

	kilogrammig	fillér
Sertésveszén átment	60-100	220-200
"	100-120	200-190
"	120-160	190-180
"	160-200	180-160
Sertésveszén át nem ment	60-100	170-170
"	100-120	170-160
"	120-160	160-160
"	160-200	160-150

Árak elősúlyban kilogrammonként 4% engedmény.
Irányzat: nehezebb sertésekben szilárdabb.

Bécsi szurómarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1911 szeptember 21

Főlhozatal:	db	Árak	
		(kg.-ként fillérekben tisztá súlyban) I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borjú	—	—	—
" leölt	618	160-164	140-158
Ausziából élő borjú	1554	134-140	80-132
" leölt	2729	160-164	140-158
Magyarországból élő bárány	—	—	K. párja
Ausziából élő	—	—	K. párja
Magyarországból leölt	—	—	K. párja
Ausziából leölt	10	—	K. párja
Magyarországból leölt sertés	70	150-156	zsirsert.
Ausziából	2109	120-158	hussertés
Magyarországból leölt juh	115	110-128	—
Ausziából	700	110-128	—

Összesen: 7905 drb

Irányzat: lanyha, prima borjú 8-12 fillérel, összes többi minőség 16-8 fillérel olcsóbb. Sertés 8-10 fillérel olcsóbb. Többi változatlan.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1911 szeptember 21.

Főlhajtás:	db	Árak:	fillér
Magyarországból	777	Angol husos ürük	—
Galicziából	—	Elsőr. hizl. ürü	68-72
Osztrák tartományokból	—	Gyapjas	—
"	—	Középm. hizl. ürü	58-66
Összesen	777	III-ad rendü	—

Irányzat: lanyha, árak 1-2 fillérel estok.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1911 szeptember 19.

Főlhajtás:	db	Származás szerint:	db
Minőség szerint:	db	Magyarországból husos	441
Hussertés	12700	Magyarországból zsirfajta	5784
Zsirsertés	5991	Galicziából	12075
Összesen	18691	Osztr. tartományokból	200
		Németbirodalomból	191
Elsőrendü magyar zsirsertés	540	Összesen	18691

Árak: (kilogrammonként elősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendü magyar zsirsertés	140-143	kiv. 144
Középsertés	134-138	
Öreg sertés	132-138	
Könnyű és szedett sertés	128-133	
Süldő (lengyel, erdélyi)	96-130	kiv. 136

Irányzat: lanyha, ugy zsir-, mint hussertés nagyobb felhajtásnál fogva prima zsirsertés 4 fillérel, összes többi minőség 5-6 fillérel olcsóbb. Hussertés 10-14 fillérel olcsóbb.

Folyó hó 22-én megtartott wien-szt.-marxi vesztegmarhavasáron felhajtott:

	Ökör	Bika	Tehén	Bivaly	Összesen
Magyarországból	916	28	752	23	1719 drb
Galicziából	—	—	—	—	—
Ausziából	28	104	58	—	190 "
Bosznia	—	—	—	—	—
Összesen	944	384	310	23	1909 drb

Osztályozva:

Hizómarha	1269 drb
Legelőmarha	84 "
Csontosmarha	311 "
Összesen	1664 drb

A vásárra bejelentett 21 drb
Eladatlan maradt —

Irányzat: I. min. ökör 2, II. min. 2-3 K-val drágább. Bika ára változatlan. Tehén és bivaly az előbbi árakat csak nehezen tudta megtartani.

Szerkesztői üzenetek.

Nem közölhető cikkek. Részben tér hiánya, részben elavulás folytán nem közölhetjük a következő cikkeket, amelyeket három hónapig még megőrizzük és kívánatra a cikkíróknak visszaküldjük: *Egy gazdasági oklevél nélkül.* „A kolompós.” Dr. F. G. „Szocialista nevelés.” P. J. „Magyar Gazdák Áruháza.” Dr. D. J. „Oltás és ojtás.” F. J. „Kanadán keresztül.” J. M. „A régi Csallóköz.” B. L. „Mikor még a tenger is szűk.” S. J. „Védjük a gólyát.” H. K. „A buza-darázs.” O. M. P. „Sertésvesz elleni óvszer.” S. L. „Gyakorlati takarmányozás.” Sz. J. „Gyűjt-e a szuperfoszfát nitrogént?” K. K. „Rebmann svájci tenyésztő bírálatához.” L. R. „A yorkshirei sertés tenyésztéséről.” Sz. J. „Az ikerborjúk és azok tenyésztése.” Cs. Gy. „A kender- és lentermesztés és kikészítése Franciaországban.” Sz. M. „A talajművelés kérdéséhez.” B. E. „Néhány szó a kétszori malacoztatásról.” L. M. „Felvilágosítás a helyes műtrágyázásról.” P. K. „Egy új tengerütleleti mód.” Sz. M. „Miért tartsa kezében a gazda mindig a plajbászt.” D. J. „A tengertermesztés fejlesztése.” B. A. „A gazdasági magánvasutak szükségessége.” Sch. J. „A Campbell-elmélet megközelítése.” S. F. „Talajporhanyító.” B. P. „A paradicsom termeléséről.” G. Gy. „Uj teória a talaj termékenységerőli.” R. K. „Campbell a billings-i kongresszuson.” A. J. *Aprók.* 1. Nagyobb mennyiségű gyökeres európai szőlővessző beszerzése az élelőből tessék annakidején a „Borászati Lapok” hirdetését figyelemmel kíséreni. Amennyiben talán a szőlőfajták tekintetében már most tájékozódni óhajtana, tessék kérdést intézni a sok közül az alábbi szőlővessző- és oltványiskolatulajdonosokhoz: Michl István Tata, Ungváry László Czegléd, Ungváry József Czegléd, Adamovich Sándor Ujv. dék, Székely Mihály Gyöngyös, Fischer és társa Nagyenyed stb.

2. A fehér Kadarka könnyű homoktalajon is beválik, az alföldi homokszőlőkben nagyon sok helyen találjuk, de inkább csak elsőtán, fajtisza táblákban nem. Tömegtermelésre, más bőtermő fajták mellett ajánlható, de a már eddig elismert homoki bőtermő fajtákkal szemben valami különös előnye nincsen. P.

V. P. *Pöstyén.* Nemes fűzdugványok beszerzése végett forduljon kérdésttevő a következő állami fűztelepek valamelyikéhez: 1. Budapesti m. kir. kertészeti tanintézet (I. Ménesi-ut 45.). 2. Kolozsmonostori m. kir. gazdasági akadémia, Kolozsvár. 3. Földművelésiskola Algyógy. 4. Földművelésiskola Csákvár (Temes m.). 5. Földművelésiskola Kec-kemét. 6. Állami fűztelek Lugos. 7. Földművelésiskola Rimaszombat. 8. Kertmunkásiskola Nagybooskó (Máramaros m.). 9. Kertmunkásiskola Torda. 10. Állami fűztelek Ungvár. 11. Állami fűztelek Tereza. 12. Kertmunkásiskola Baja és végül 13. Állami fűztelek Bustyaháza (Máramaros m.). E felsorolt állami intézetekből a dugványok 1000 drb-ként 2 koronáért kaphatók. Elővenőség, valamint kanadai nyárcsemeték — minthogy tudommal ilyeneket az állam csak saját céljaira termel — Faragó Emil (Zalaegerszeg) vagy Stancius Gyula (Körmen, Vas m.) csemeté- és magkereskedőktől szerzendők be. Akác-csemeték szintén az államtól kaphatók kedvezményes áron. Földes Tibor.

H. G. G. Ha a cselédtörvény 23. §-ának szerinti magyarázatát és értelmét veszűk alapul, az ön fel-fogása a helyes, mert ez a törvényszakasz kizárólag az orvosi gyógykezelésről szól. A kérdés sorsát az fogja eldönteni, hogy a felsőbb hatóságok szintén ezt a szoros magyarázatot fogják-e elfogadni felmerülő vitás esetek alkalmával, avagy inkább azokat a humanitárius szempontokat veszik figyelembe, amelyek a törvény intenciójának adtak irányt. Sz. F.

W. Zs. *Kezsel.* A gyakorlati gazdasági vizsga a gazdasági törvény 24. §-ában megjelölt minősítést csak a 25. §-ban felsorolt alkalmaztatások szempontjából és a gazdasági címek használatát tekintetében pótolja. A felmondási idő szempontjából a gyakorlati vizsgás tiszt oklevéllel nem bírónak tekintendő és mint ilyen a törvény 15. §-ához képest hat hónapi felmondásra tarthat igényt. Mindez világosan kitűnik az 1900. évi XVII. t.-cz. rendelkezéseiből és a földművelésügyi miniszternek 1904. évi 100.971. számú rendeletével kiegészített 46.001. sz. rendeletéből. Sz. F.

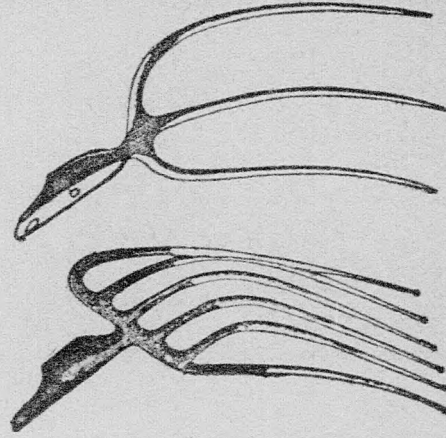
F. O. *Nagyvárad.* A dohánynyal beültetett terület redukcióját a pénzügyigazgatásnál bármikor kérelmezheti. A dohánytermelési engedély szüneteléséről a törvényben nincs rendelkezés. Nincs azonban semmi akadálya annak, hogy az engedélyről lemondjon és mikor annak az ideje elérkezik, azt újra kérelmezze.

A kátránypapírral fedett épület felállítását ellen, ha a tűzveszély iránti aggodalom csakugyan indokolt, a tulajdonos joggal tiltakozhatik. Ha azonban különös tűzveszély fenn nem forog, ami más fedőanyag mellett csakugyan úgy lenne, akkor a tulajdonos az építkezést meg nem akadályozhatja, legfeljebb azt van jogában követelni, hogy a hasznobérlet lejártával ön mindent a régi állapotba állítson vissza. Sz. F.

M. S. *Nagyiklód.* Az általános jövedelmi pótdadó a törvényben megjelölt egyenes állami adónemek után külön-külön vették ki. A földadó után járó általános jövedelmi pótdadónak semmi összefüggése sincs a malom után kivetett harmadosztályu kereseti adóval és ezen utóbbinak általános jövedelmi pótdadjával. A kérdés csak azon fordul meg, hogy a malom, mint önálló kereseti ág tekinthető-e és mint ilyen, harmadosztályu kereseti adóval megróható-e. Ha a kereseti adó kivétele jogos, akkor ebből önként következnek a kereseti adó arányában kivetett általános jövedelmi pótdadó jogossága is. Harmadosztályu kereseti adónak a malom után való kivetése mindaddig nincs helyén, amíg a malom csak a gazdaság tartozéka, vagyis csak a gazdaságban természetű gabona feldolgozásával foglalkozik. A levélből azonban az tűnik ki, hogy ez a malom vámmalom, vagyis idegeneknek is dolgozik vám fejében. Ilyen körülmények között a malom önálló kereseti forrás és a harmadosztályu kereseti adónak, valamint az ez után járó általános jövedelmi pótdadónak kivetése jogos. Sz. F.

Törhetetlen aczélvillák!

Melyeknek vegy. összet. tele az aczé ipar teljes d auala!

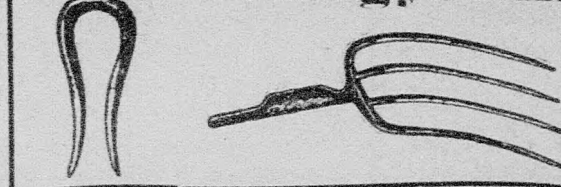
3 évi jótállás törésért!

Évek múlva a legerősebb használatban is alig észlelni a legesekélyebb elhasználást. Minden gazdaság saját érdekében kérjon árajánlatot!

Sohr Pál

aczélszám különlegességek gyári raktárából,

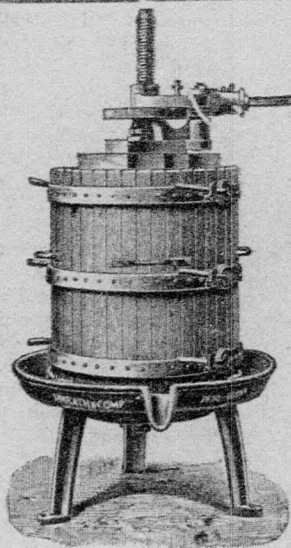
Somogyiszill.

SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA BUDAPEST, VI., Teréz körút 46. (Bejárat Gyár-utca 2)

BOLINDER NYERSOLAJMOTOR

Kevés nyersolajszükséglet. Feltétlenül megbízható üzem. Nincs korom, báz, füst!

Borsajtólók, szőlőzúzókat és gyümölcsdarálók
 jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett a legnagyobb választékban kaphatók:

UMRATH és TSA

mazógazd. gépgyárosoknál

Budapest, V., Váci-körút 60.

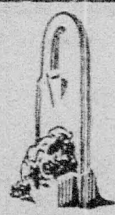
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetük.

Borsajtóinkat

a szakemberek által legjobbnak elismert eredeti francia Mabilie rendszerben gyártjuk, melynek előnye, hogy a sajtolásnál a legesékélyebb erő kifejtésre van szükség és amellet kettős működésük folytán (az emeltyű-rudnak egy előrenyomása, mint visszahúzásánál működnek) többet és jobban sajtolnak, mint bármely más szerkezetű borperek.

Szőlőzúzókat boggyózó készülékkel v. anélkül szállítunk

A megrendeléseket kérjük idejekorán eszközölni.

„Kulatár”

szobrász- és építőművészek által tervezett kész művészi síremlékek állandó kiállítása.
 Budapest, VIII., Köztemető-ut 4. sz.
 Iroda BLUM LAJOS sírkőraktárában. Telefon 91-76.

DUKES és HERZOG

mütrágya és erőtakarmányok nagykereskedése

Telefon: 88-09. Budapest, V., Váci-körút 74. Telefon: 88-09.

Központ: GALGÓCZ. Fiók: Wien, VI., Magdalenenstr. 4.

Mindennemü mütrágyák és erőtakarmányok legjutányosabban beszerezhetők.

1161

WOHANKA FELE NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK. ÜZEMKÖLTSÉGEK NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér

HONI GYÁRTMÁNY!

ÖRÁNKÉNT és LÖERÓNKÉNT - NINCS ROBBANÓ és TŰZ-VESZÉLY! - MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKŰL.

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST, V. VÁCI-KÖRÚT 76

Robur nyersolajmotor

számtalan előnyeinnél fogva a világ legjobb üzemgépe 2-300 lóerőig

Megbízható, olcsó üzem! Ujdonság!

Malomüzemre, iparvállalatoknak, mindennemü gazdasági és cséplési célokra legjobban ajánlatnak.

Üzemköltség 1/2 fillér. Pénzügyöri ellenőrzés nincsen. :)

Kedvező részletfizetés. Teljes jótállás. Használt gépek, motorok becserelelnek.

Külön osztály leggyezsebb, legjobb benzín-motorcséplőkészletekről.

Képes díszárjegyzéket bérmentve küld.

LANDLER ÖDÖN MOTORTELEPE BUDAPEST, VI., LOVAG-UTCA 2. SZ.

Herkules idomvasablak

Ujdonság! Ujdonság!

Kérjen árjegyzékét.

Istálló- és raktárablakok sodrony-üveggel. vasrárában

Előnyei: törhetetlen, tűz- és betörésbiztos, csinos és olcsó! Megrendelhető a készítőnél:

Farkas és Társa lakatosgyárában

Budapest, VI., Lehel-utca 10. 020

Beszerezhető még a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél is.

Herkules idomvasablak

Kocsigyártás

Budapesti kovács- és kocsigyártó-iparostársulat védnöksége alatt álló

Kocsi Árcsarnok Szövetkezet

Budapest, IX., Köztelek-u. 4. sz.

Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

Fajebek! Ritka alkalmi vétel!

A telep elhelyezése folytán rövid ideig feleltet olcsón kaphatók fajebek, mesés szép, sokszor díjazott fajbaromfi-törzsek és ezek tojásai, diszgalambok, méhek, krajnai, olasz és magyar anyákkal, Dzierzon-kaptárakban. Méhészeti gépek és eszközök. Nélkülözhetetlen érdekes árjegyzék bérmentve küldetük. 5841

DIANA-TELEP, TAR Heves megye.

GÖZEKE.

Kerestetik vállalkozó, aki 600-1000 hold televényes közép-kötött bérbeszántana földet és kultiválna. Czim a kiadóban. 8890

HOMOKÉRTÉKESÍTÉS

Akinek homokja van, kérje saját érdekében:

F. 3. Formák és szerszámok csömöszölt betonárak előállításához.

F. A. 1. Kézi üzemre berendezett betontégla- és alagsörgyártás.

Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett cement-cserépgyártás.

B. B. Az üreges építőkövek (betonblokkok) gyártása.

C. S. 1. A cement- és mozaiklapok gyártása című árjegyzékünket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg üzembem mintatelephelyünk összes cementipari homokértékesítő gépeinket.

SZÁNTÓ és BECK

mérnök

czementipari gépek gyártása.

Budapest, IX., Viola-utca 7. szám.

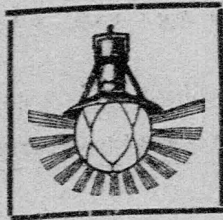
GRAEPEL HUGÓ, Betéti Társaság

malomépítész, gép- és rostalemezgyár, Marshall Sons & Co. Ltd. vezérigénksége

BUDAPEST, V., VÁCI-UT 40-46. SZ.

Ajánlja páratlan szab. lemeztörökrostait

bármely rendszerü cséplőgéphez, a meglevő fakeretbe illeszthető. Tartósabb minden más törökrostánál. Magveszteséget kizár. A finompolyva tisztább. A rosta nem dugul el. Az egész gép teljesítményét lényegesen fokozza. Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Romániában 100.000 drbnál több kifogástalan használatban. Kívánatra leírás, ajánlat, minta, valamint magyar árjegyzék ingyen és bérmentve.

Villanyvilágítási és erőátviteli telepeket

gazdaságok és kastélyok számára legmodernebb kivitelben specialitásként szerel

SIGNER F. és R. mérnöki és elektrotechnikai vállalat
Budapest, V., Perczel Mór-u. 1.

Ismeretést előkelő referenciákkal bérmentve küldünk.
Alapított 1903.

Kiadó bérlet!

NYITRA megyében, 10 percnyire vasutállomástól, 600 m. hold prima gazdaság. Évi bér 13.200 K, adó nélkül.

Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-u. 5.

Telefon 12-85.

220

Telefon 12-85.

Lóheremagvakat,

valamint fehérherét, luczernát, baltaczimot, nyulszapukát, tavaszi szöszösbükkönyt, borsót és egyéb mezőgazdasági magvakat

a legmagasabb napiárakon vásárol

HERNFELD ADOLF

magnagykereskedő cég, **Wien 22.**

Őszi vetésre ajánl jó termésű, fagyálló, korán érő, erős szalmájú somogyi tarbuzát

azonnali szállításra, amíg a készlet tart q-ként 28 korona árban, Kadarkut állomáson, zsák nélkül, készpénzfizetés mellett.

Magyar Magtenyésztési R.-T. Budapest, IV., Városház-utca 12.

Tenyészszarvasmarhaeladás.

A geszti uradalomban részleges bérbeadás folytán szükségesé vált létszám-
apaszítás következtében eladatik mint felesleg a tiszaradványi (vasut-
állomás Cséffa) bonyhád-szimmen-
táli keresztezésű tehenészetből:

45 fejőstehén,
**28 hasasüsző és 25 egy-más-
fél éves** még fel nem folytatott **üsző.**

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt **Frankó Béla** urad. kasznár
Tisza-Radvány, u. p. és vasutállomás **Cséffa**, hová előzetes meg-
keresés esetén reflektánsoknak kocsii állhat rendelkezésre.

1133

A szakkörök véleménye szerint homlokzatok és belső helyiségek festésére

a legjobb és a legtökéletesebb.

Kimerítő ajánlatot és mintát szívesen küld:

LUTZ EDE és Tsa
festékgyára

Budapest, VII., Örnagy-utca 4.

Bérleti hirdetmény.

A felsőes uralkodócsalád alapítványa ráczkevei uradalomhoz tartozó s alább felsorolt gazdaságok 1913 évi október hó 1-től 12 évre haszonbérbe adatnak és pedig:

Alsóadaes	2510 hold	371 öl	} vasuti állomás Szabadszállás.
Peregadaes	1750 "	818 "	
Középadaes	2364 "	484 "	} vasuti állomás Kunszentmiklós.
Alsópeszér	2976 "	582 "	
Etelmajorral	690 "	1540 "	} vasuti állomás Alsódaes vagy Kunszentmiklós.

A bérbeadó gazdaságok bármikor megtekinthetők.

Bérleti ajánlatok 1911 évi november hó 1-éig alulírott uradalmi főtiszttséghez nyújtandók be, ahol a közelebbi feltételek is megtudhatók.

Cs. és kir. uradalmi főtiszttség Ráczkeve

1096

Grassl Hugó s. k., cs. és kir. főtisztartó.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVŰ ORAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szeged

ÓRAK, ÉKSZEK 10-ÉVI JÓTÁLLASSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve, javítások pontosan eszközöltetnek.

Napszamosjegyzékek.

Zsebben hordozható alak, 100 lapos terjedelemben, vászonba kötve, darabja	K 1.60
Zsebben hordozható, 2 heti beosztással, darabja	K 2.—
15 × 20 cm. nagyságban, 50 ives terjedelemben, vászonba kötve, darabja	K 3.—
15 × 20 cm. nagyságban, 100 ives terjedelemben, vászonba kötve, darabja	K 4.20
19 × 26 cm. nagyságban, 50 ives terjedelemben, vászonba kötve, darabonkint	K 3.20
19 × 26 cm. nagyságban, 100 ives terjedelemben, vászonba kötve, darabonkint	K 4.80
Napszamosj gyzékek, 8-ad alakban, ivenkint	K —.03
Napszamosjegyzékek, 0-ás alakban, ivenkint	K —.05
Napszamosjegyzékek, rendes ivnagyságban	K —.13

Kaphatók a „Patria” r.-t. nyomtatványkezelői osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

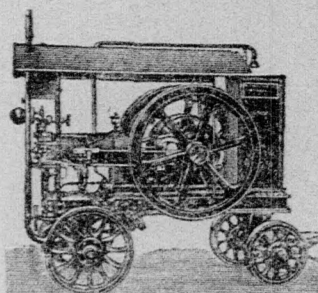
Gazdasági ponyvák :: lótarakók :: len- és jutazsákok a legjutányosabb gyári áron beszerezhetők

FISCHER ÉS REISS zsák- és ponyva gyári raktárában, BUDAPEST, V. ker., Arany János-utca 12/K. szám.

1-2 fillér az üzemkötésért és lóerőként a szabadalmazott

magasnyomású nyersolajmotorainknál

16 lóerőtől felfelé, benzínmotorainknál

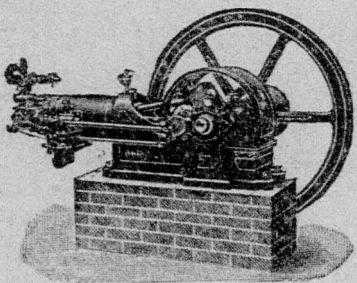
nál és benzínlokomobiljainknál 4-5 fillér, épp így 2-3 HP álló motorainknál.

Warchalowski J.

motorgyár, Wien, III., Paulusgasse 1.

Több ezer működésben.

Arjegyzekek ingyen. Kényelmes fizetési feltételek. Használt petrolin-motorok is **RAKTÁRON.** ::

1152

ELADÓ

a kenyérmezei (Esztergom megye) gazdaságban **100 drb yorkshirei 4 hónapos malacz, 1000 darab nemesített rózsafa** és különféle üveg-házi növény, **100 q bőtermő ligovói zab.** Megkeresések **Nagy Jenő** urad. intézőhöz címzendők. 1125

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR R.-T.

BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 1. (Hաս-palota)

(Azült: Farozsz-készít.)

Ajzai gazdaságok részére legjutányosabb árban ablakokhoz és melegítőkhoz való

üvegtáblákat

eredeti gyári kidákban. Üvegvágó gépmántok legolcsóbban kaphatók. Mézes-üvegek különféle kivitelben, fómasárral és anélkül. Kristályüveg asztali készletek.

Arjegyzekek ingyen és bérmentve.

TEHENÉSZETEINK

SZERVEZÉSE és VEZETÉSE

SZASZ FERENCZ gazdasági házapótló műve megrendelhető a "Patria" r.-t. könyvkereskedésénél, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek) Ára füzve 5 korona, vászonkötésben 6 korona.

Eladó és bérbeadó birtokok,

Szatmár és a szomszédos vármegyékben, 50-től 3500 holdig, beépített, részben teljesen felszerelt gazdaságok, köztük vasútállomás és kitűnően értékesítő piac közelségénél fogva tejjgazdaságra kiválóan alkalmasak, dohány- és szőlőtermeléssel is, holdanként 250 koronától feljebb, kedvező fizetési feltételekkel, kevés pénzzel átvehető is, nagy számban bejelentve.

Eladásokra és bérbeadásokra

megbízásokat a legsolidabb feltételek mellett az ország minden részéből elfogad és felvilágosítással díjmentesen szolgál

POSZVÉK NANDOR gazd. szakirodájának birtokközvetítési osztálya. **Szatmár, Kazinczy-utca 7.**

828

Eladó birtok!

Pest megyében, 1150 hold, 600 szántó, 150 rét, 30 szőlő, 100 erdő, 270 homoklegelő (kitűnő talaj), megfelelő épületekkel, saját kezelés alatt. A szántóföldnek 1/3 része fekete agyag, 2/3 része jótermő homok. Ára 520.000 korona, kedvező fizetési feltételek mellett.

Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-u. 5.

Telefon 12-85.

220

Telefon 12-85.

Mezőgazdasági és iparvasuti kis tölgytalpfát

bármely állomásra nagyobb mennyiségben és tetszésszerűen hosszúságban szállít:

POLGÁR TESTVÉREK

BUDAPEST, VI., PODMANICZKY-UTCZA 37.

1156

UNGHVÁRY JÓZSEF

SZŐLŐTELEPÉN ÉS GYÜMÖLCSFA-ISKOLÁJÁBAN

CZEGLÉD (PESTMEGYE)

:: Nagyobb mennyiségű ::

nemes gyümölcsfa-

csemete, bogyógyümölcsűek, vadoncok, kerti sövények,

sima és gyökeres szőlővesszők

stb. kaphatók.

:: Tessék kimerítő árjegyzéket kérni. ::

20 éves fennállását ünnepli lapunk **jövő hó 4-én.**

Ez alkalmából

nagy jubileumi lapot

adunk ki **40.000** példányban.

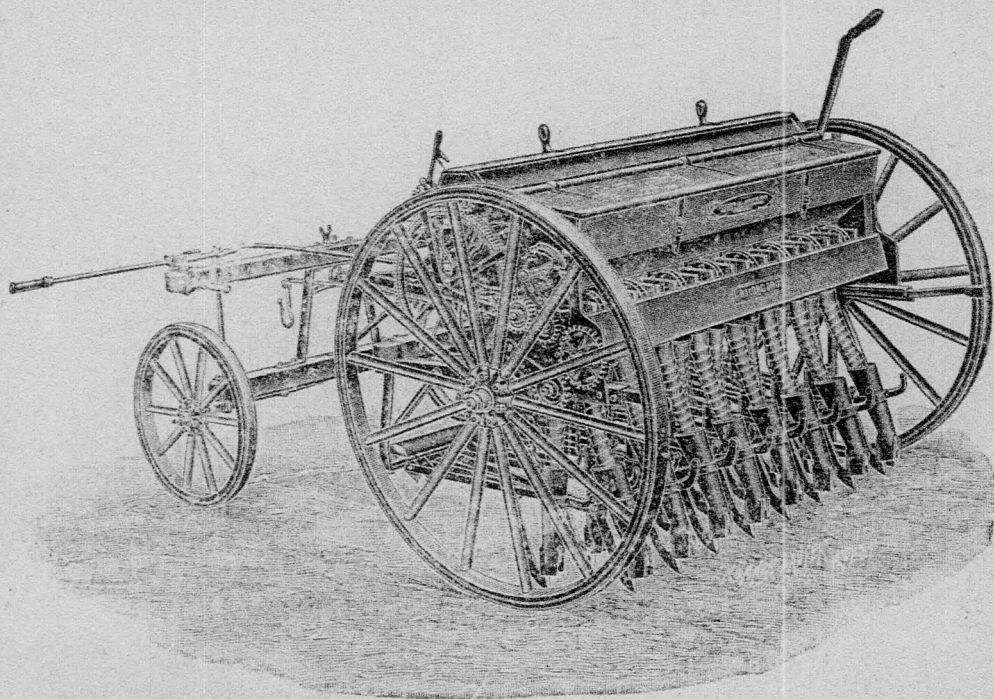
Hirdetéseket e számba a rendes áron veszünk fel f. hó végéig.

Egy gép=Három gép

szab. „**REKORD II**”

■■■■-■■■■

sorba vet-
sorba
trágyáz!

■■■■-■■■■

sorba vet-
sorba
trágyáz!

■■■■-■■■■

SZAB. „REKORD II” a létező legtökéletesebb sorvetőgép
a legideálisabb műtrágyaszóró
az egyedüli kifogástalanul működő kombinált gép

A szab. „**REKORD II**” egyetemes sorvetőgépünk a losonczy mezőgazdasági gépgyárban készül és az összes kulturállamokban szabadalmaztatva van.

A szab. „**REKORD II**” mindenféle gabonaneműek vetésére és a legkülönfélébb műtrágyák kiszórására, valamint ezen műveleteknek egyidőben való végzésére alkalmas.

A szab. „**REKORD II**” sorba vet és sorba trágyáz, ezen művelési mód pedig óriási terméshozadékot eredményez és a szórással szemben 50% műtrágyát takarít meg.

Sziveskedjék az utánzatoktól óvakodni!

A „**REKORD II**” az egyedüli vetőgép, amelylyel a sorba való vetés és a sorba való trágyázás kifogástalanul végezhető.

Árjegyzékkel és árajánlattal szivesen szolgál

**A Magyar Királyi Államvasutak
Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, Váci-körút 32.**

NAGYENYED-re
forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra.

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, diszcserejek, tülevelűek, kerítésnövények, boggyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok
(elsőrendű áru) európai és amerikai sima és gyökéres vesszők. Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Villamos világítás
saját teleppel
nyersolajmotor-üzemre gazdaságok, kastélyok stb. részére.

Szivattyutelepek. 478
Olesó árak. Gyors szállítás. Legolcsóbb üzem.

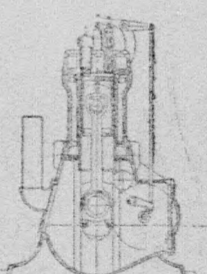

ELEKTRA villamos és erőtelepeket építő r.-t.
Budapest, VI., Gyár-utca 11/k.

Mezeiegyerek
tömeges és biztos kipusztítására legjobb az évtizedek óta sok magyar és külföldi uradalomban, állami telepeken kitűnő sikerrel használt labdacsalaku **egérmereg.**
Egy holdra 1-2 kg. elég, 100 kg. ára 90 korona. 5 kg.-os láda 6 korona. — **Sipőcz István,** gyógyszerész, Pécs (Baranya m.) A megrendeléshez hatósági engedélyt kérek mellékelni. 1059

BRONS MOTOR
a DIESEL-motor legújabb tökéletesített formája.

A jelenkor 1 egyszerűbb szerkezetű, legolcsóbb és legbiztosabb üzemű magasnyomású nyersolajmotorja.

Minden nagyságban készül.

LAURIN és KLEMENT R.-T. Jungbunzlauer Brons Motorgyárának vezérképviselője
Csillag Sándor Budapest, V., Országház-tér 4.
1080 (Szemben az Andrássy-szoborral.)

Telefon a marhavásártéren: 57-76.

A Budapesti Allatvásárpénztár Részv.-Társaság

fogal-
kozik
beeshek és sertések bizományi eladásával.

Előlegét nyújt hatóságilag megállapított kamattal mellett. A felküldendő állatokhoz kísérő nem kell. Vasuti küldemények
czimzése: **Budapest-Ferencváros.** 6585

Telefon a portóvásártéren: 145-02.

REDUCINE
a sánta lovaknál csodás hatásu szer
DUBLINBAN, Írországban lesz előállítva.

Reducine a legmakaesabb vastag inakat, csánkpókot, nyultemet, csapdagot, csonttetemet, bokadagot és mindennemű lerakódásokat gyógyítja.

Reducine nem okoz fájdalmat, nem hágy hátra nyomokat, pusztán felszívódás után gyógyít és csak rá kell tenni, amellet a ló tovább használható.

Reducine minden elsőrendű gyógyszer-tárban kapható, vagy egyenesen a vezérképviselőstől **Berger Armin Wien, II., Kaiser József-Str. 36.**
Ára 18 korona. Leírások kívánatra ingyen.
Számos elismerőlevél áll rendelkezésre. 822

A LEGJOBB ÉS LEGKÖNNYEBB SZAB. U VASGERENDELYŰ

VASEKÉK

kaphatók a **MAGYAR EKEGYÁR**-nál, Szombathely. 1085 Kérjen árjegyzéket.

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvény-társulat ::
Budapest, X. kerület, Kőbányai-ut 31.

Motorok benzín-, gáz-, szivógáz- és kohógáz-üzemre. Emelődaruk. Közuti hengerlőgépek. Gözekék. Mindenféle vasuti kocsik. Vasuti főszerelések. Kéregöntésű kerekék (Griffin rendszere). Hengerszékék. Malomgépek. Egész malmok berendezése és főszerelése. Transzmissziók. Turbinák. Gyári berendezések. Téglyagári gépek. Betonkeverő gépek.

! Árjegyzékkel és költségvetésekkel szivesen szolgálunk. !

„IDEÁL” burgonya-szedőgép.
Burgonya osztályozógépek, műtrágyaszórógépek, Hofmeister szabadalma. Burgonya-gőzölőket . . .
1911. évi modell. ajánl: 046

JULIUS CAROW, gazd. gépgyár, Prag-Bubna.

A **Heller-féle „KING”** gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King” kiváló gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhetetlen. A szivattyúk teljesen új, már megartósi készülékek, javítások majdnem teljesen kizárhatók. „King” típusú szivattyúkkal többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle átványozással és előmunkálatokkal feleannyi időben. Ezen gép egy nap alatt készíthető.

Gyártók azonközül:
Pittore és Triumph nevű gyorsmeszelőt is.
Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.
Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval) **60 koronától 320 koronáig.**

IG. HELLER,
BÉCS, II., Prater Schrotzberg-Strasse I.
Kérjenek leírást. 1045 Képviselek keresetnek.

Ganz-féle villamossági r.-t.
Budapest, II. ker., Lövőház-utca 39.

Budapest-Buda-pestvidéki üzlet: IV., Koronaherczeg-utca 5.

Elektromos világító- és erőátviteli berendezések egyen- és váltakozóáramra. Kolibri ivilámpák reklám-czélokra. Elektromos üzemek berendezése uradalmakban. Meglévő berendezések átalakítása. Elektromos üzemű szivattyúk, tejgazdasági berendezések, emelőgépek, ventilátorok, mezei vasutak, szántó-, cséplő-, aprító- és takarmányozó-berendezések. Elektromos kis és nagy vasutak. Bányavasutak.

! Árjegyzékkel és költségvetésekkel szivesen szolgálunk. !

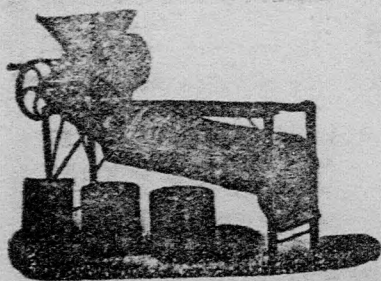
.: Mérnöki és műszaki iroda .:

Czeglédy Endreokleveles mérnök, hites földmérő,
kir. törvényszéki hites szakértő

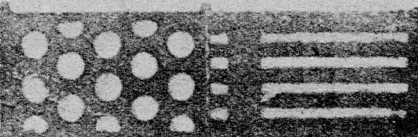
BUDAPEST, VÁCZI-KÖRUT 51. Telefon 132-53.

Elvállal bármely vidéken mindennemű **felmérési,**
birtokrendezési, parcellázási, tagosítási, ará-
nyosítási és telekkönyvi rendezési munkálatokat,
öntözési, ut- és **vasutervezéseket,** valamint
mérnökszakértői teendőket és véleményezéseket.

1124

STAHEL ÉS LENNERtrieur- és lemez-
lyukasztó-gyár Budapest,

VI., Angyalhíd, Országbíró-Ú. 44/46.

AJÁNLJUK: Trieurjelket, marot vagy
sajtolt hengervezekkel, minden gabona
tisztítására. : 5 kg. a yerstermény bekül-
dése mellett kékülegesen trieurt használunk.Törökrosták és mindenféle gúrcsépíté-
szíták, zlak-, vas- vagy acél-
trieur-javítások mindenkor azonnal és
legelőszbb árak mellett rendelkezésre állnak.

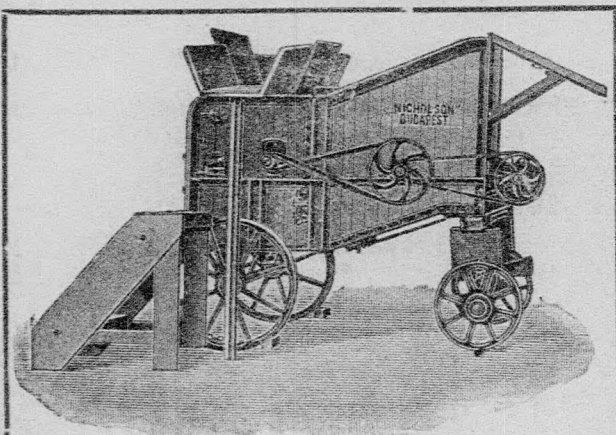

SZÜCS ÖDÖN
BUDAPEST,
VI. NAGYMEZŐ-UTCZA 66.
AJÁNLJA
ZEHETMAYR RENDSZERŰ
„KINCSEM”
SORBAVETŐGÉPEIT, MELYEKSEL
LÉNYEGES TERMÉSTÖBBLET MEL-
LETT NAGYMEGTAKARÍTÁS ÉRETİK EL.
ISMERTETÉS KIVANATRA
DÍJMENTESEN KÜLDETİK

**„Ásványi” kukoricza-
szártépőgép**

eddig több mint 400 gép használatban.

„Ásványi” kukoriczaszártépő.

Az egyedüli gép, mely a tengeriszárat minden részeiben a legtöké-
letesebben feltépi és amelyvel takarmányrépa, répafejek
levéllel, egyidejűleg a tengeriszárral a legtökéletesebben fel-
apríthatók és így egyszerre besavanyíthatók. Ezen kettős művelet
semmiféle más géppel nem végezhető. Tökéletesített kivitelben
gyártja a szabadalomtulajdonos**„Nicholson”**

gépgyár részvénytársaság

Budapest, VI., Váci-ut 17. sz.

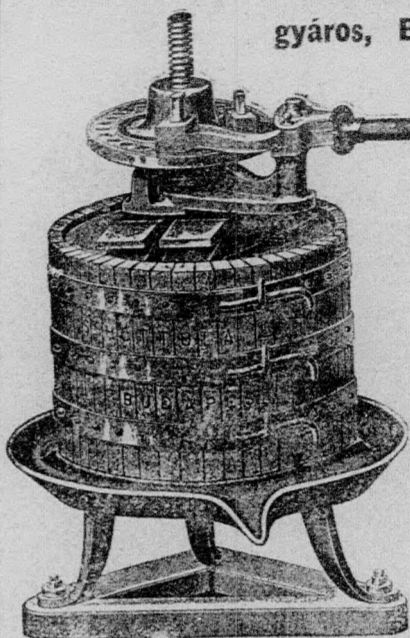
➔ Árjegyzék és ismertetés
ingyen és bérmentve. ➔

1006

Uj és egyszer használt zsákok, ponyvák, kölcsön és eladás, amerikai manillazsineg, kévekötelek kartellen kívül. NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-utca 10. Táviratczim NAGELA. Telefon 35-92.

SCHOTTOLA ERNŐ

gyáros, BUDAPEST, Váci-körút 53. sz.

Az E. Mabilie Freres Amboise-cég magyarországi képviselője

Borsajtók

Mabilie. Különbözősi és folytonosan működő szerkezettel.

Szöllőzuzók
minden kivitelben.

Borszivattyúk. Bortömlők

„Egyszerűség” szénkénegezők. Tessék árjegyzéket kérni!!
Olcsó árak. Kényelmes feltételek.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz. Alakult 1900.

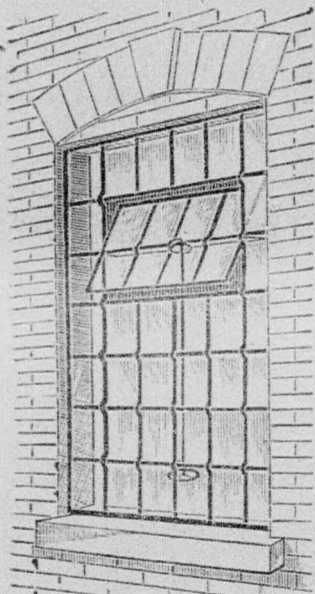
Biztosítási alapi		Alakult 1900.	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1,981.360 K	— f
Tartalékok	-----	2,401.687	53
	Összesen	4,383.047 K	53 f
1901. évi fölösleg	-----	90.349	—
1902. " "	-----	59.732	28
1903. " "	-----	109.331	73
1904. " "	-----	72.438	23
1905. " "	-----	61.730	60
1906. " "	-----	39.243	65
1907. " "	-----	41.877	32
1908. " "	-----	81.088	76
1909. " "	-----	108.589	84
1910. " "	-----	120.164	38

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintön az ember életére, különféle módozatok szerint. — Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből, ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat, 5 százalék engedményben részesültek. Az 1907., 1908., 1909., valamint 1910. évi üzletfölségéből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, ugy hogy az 1910. év végén a tartalékok 2,401.687-53 koronára ragnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

LEPTER JÁNOS vasszerkezetek és lakatosárak gyára Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.

Alapított 1885. Sürgőnyczim LEPTER, Budapest, Pékerdő. Telefon 55-22
A JELENKOR LEGTÖKÉLETESEBB ÉS LEGOLCSÓBB IDOMVASABLAKA.

Ujdonság!

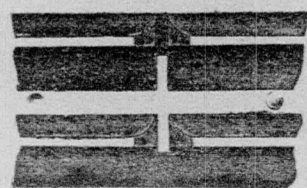

Ujdonság!

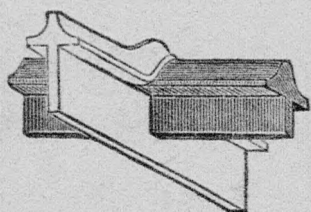
KÖPPLINGER szabadalmazott IDOMVASABLAKA.

14 MUVELT AL-LAMBAN SZABADALMAZVA

Raktárak, magtárak, gyári épületek, istállók, gazdasági melléképületek, üvegházak, verandák stb. részére kiválóan alkalmas

Megkeresésekre költségvetéssel készséggel szolgálunk.

Vetési 400 holdas birtokom,

Szatmár m. mely az egész elsőrendű szántó, csinált- (ország-) ut mellett, Vetés vasuti állomáshoz 3 percz, Szatmárhoz kocsin 40 percz, élő- és holtleltárral együtt hat évre, Vetés községben levő belsőséggel együtt, mely áll egy urilakból hét szobával, mellékhelyiségekkel, hat hold szép kerttel **bérbe kiadó** november 1. vagy és gyümölcsösselel **január 1-től.**

ANTAL ALAJOS földbirtokos, VETÉS.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Eladás miatt feloszló gombospusztai gazdaságban (Abaúj-megye, posta, vasut, távirtda Nagyida) folyó évi **október hó 1-én délelőtt 8 órakor**

holt-felszerelések

önkéntes árverésen eladásra kerülnek. Többek között két készlet kitünő karban levő gőzeséplépgép elevátorokkal, arató- és kaszálógépek, gépész-, kovács- és bogárn-műhely teljes berendezései, tejgazdasági eszközök, stb. Az árverés napján reggel 8 órakor a nagyidai vasutállomáson fogatok állnak az árverésre érkezők rendelkezésére. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál.

Gombospusztai gazdaság intézősége, Nagyida.

Szénát, szalmát, luczernát, lóherét és zabos-bükkönyt veszek és eladok

bármily nagy mennyiségben,
felpréseléshez modern ló-
és gőzpreseimet adom. ::

Ajánlatokat kér
és ad:

Schreier Béla
takarmánynagykereskedő
Budapest, VIII., Népszínház-utca 33. sz.
Telefon 20-52.

(1078)

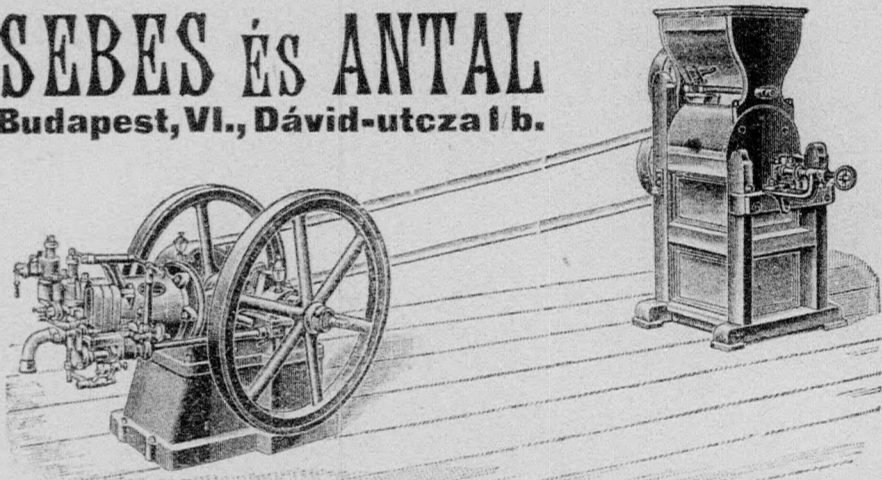
Sürgösen eladó birtok!

Temes megye, Gáttája község mellett egy 448³/₄ kat. holdas, elsőrendű szántóföldből álló, síkfekvésű, rendkívül termékeny, ősi erőben levő birtok, a rajta levő értékes új gazdasági épületekkel s az összes takarmánnyal együtt sürgösen eladó. **Ára: 545.000 korona.**

SZLOVÁK GYULA tulajdonos, NAGYLAK, Csanád megye.

1130

SEBES ÉS ANTAL
Budapest, VI., Dávid-utca 1 b.

Ajánljuk eredeti RENAUER-féle motorjainkat
és szabadalm. függőleges kövesdarálóinkat.

Teljes takarmánykamraberendezések. 1040

Ami jó, az olcsó!

Eredeti svédországi
**MUNKTELL-
NYERSOLAJMOTOROK**

és cséplőkészletek az elismert legjobbak.
Igen olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek! Legnagyobb jótállás!
Érdeklődőknek árjegyzéket költségmentesen küld!

MUNKTELL GÉPKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., Váci-ut 6. sz. s nyugati pályaudvarral szemben.

Ami jó, az olcsó!

Tiszavidéki vetőbuza.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei Gazdasági Egyesület értékesítési szövetkezete szállít 50 métermázsán felüli tételekben, vetőmagul leginkább ajánlatos 81 kilogrammon felüli minőségi súlyu, elsőrendű, bőtermő, gyommentes eredeti **tiszavidéki vetőbuzát** Szolnok közelében, Tiszavidéken fekvő vasúti állomásokról.

A szállításhoz I-ső rendű új lenzsákok 1 kor. 30 fillér, kettős vitorlavászonkenderzsákok 1 kor 15 fillérért kaphatók, vagy a szállítás saját zsákokban is történhetik.

Pontos mintával és árajánlattal szolgál

1016

Gazdasági Egyesület, Szolnok.

Földbirtokosok pénzügyeit

elsőhelyű törlesztéses kölcsönök, másodhelyű kedvező kölcsönök által gyorsan és **rendezzük.** Bankösszeköttetéseiük legelőnyösebben minden tekintetben legelsőrendűek. Ügyfeleink az ország legnagyobb birtokosai. Részletes felvilágosítással és czéltudatos kombinációkkal a birtokosoknak vagy igazolt képviselőiknek készséggel és díjmentesen szolgálunk. Czím: **Frankl Adolf banküzlete** Budapest, VI., Eötvös-utca 19. (Eötvös-udvar), saját ház. Telefonszám 25-40.

Gazdaságok vizellátása

motoros szivattyúval! A motor takarmánykamra-üzemhez, daráláshoz, villanyvilágításhoz stb. is használható! Egyszerű kezelés! Olcsó ár! Azonnali szállítás!

ELEKES ES TÁRSAI okl. gépészmérnökök,
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

Telefon
102-24.

LÁNG L. gépgyára,
Budapest, 56.

**SULZER-DIESEL-
RENDSZERŰ NYERSOLAJMOTOROK**

20—2000 lóerőegységig
minden üzemre.

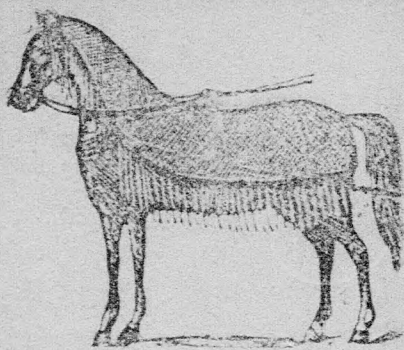
1300 motor több mint 110.000 lóerővel üzemben.

Egyéb gyártmányok: gőzgépek, gőzturbinák, gőzsűrítők, nagy gázmotorok, bányaszállítógépek, légsűrítők, előmelegítők, tulhevitők és közlőművek.

5085

**MINDENFELE
gazdasági kötéláru**
nem gyári munka

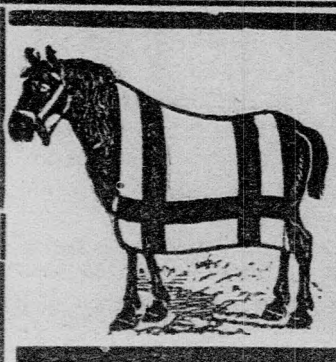
istráng, kötőfék, marhakötél, rudaló, kender és kőcz (csepű), mindenféle háló és heveder (gurtai), dohányzsineg és zsákzsineg, angol manillafonál,

kéveköttő, zsák és ponyva

legjobb minőségben, legolcsóbb engros árban a 27 év óta fennálló **Bleier és Weisz kötélgyártó cég**nél, Budapest, VII., Károly-körút 7. szám alatt szereshető be.

Sürgőnyczim: „Kötélgyárak”. 759 Telefonszám: 18-67.

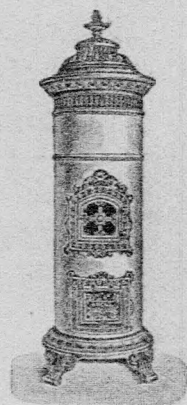
Távíratczim: BIRÓ PÁL, Somogyzsil. **Megbízható, elismert gyártmány!**

Gazdakörnevegünk körében évek óta példátlan közkedveltségnek örvendenek magyar gyártmányu lópróvizaink. Kértünk minden érdeklődőt egy próbarendeléssel meggyőződni gazdasági gyapjupokrécaink kiváló jóságáról. Előnyraink:

- 1. sz. kitünő minőségű 210 % hosszu 165 % szél. 5 fnt — kr.
- 2. sz. kitünő minőségű 195 % hosszu 160 % szél. 4 fnt 50 kr.
- 3. sz. kitünő minőségű 180 % hosszu 145 % szél. 3 fnt 75 kr.
- 4. sz. kitünő minőségű 170 % hosszu 140 % szél. 3 fnt 25 kr.

Kivánatra minden más mérleiben is szállítunk. Már 2 drb mintamegrendelésnél bérmentes szállítás. Minden kívánt színárnyalatban. Rendelések azonnal, esetleg az előirt időben, de mindnkor a legtelkimeretesebben eszközöltenek. Egyedüli megrendelési czim: **BIRÓ PÁL, Somogyzsil 29. szám.**

Folytonégő-kályhák

cs. és kir. kizár. szab. szerkezettel, egyedüli kályhák, melyek padlómelegséget sugároznak, miáltal az alsó légréteg éppen olyan meleg, mint a felső.

Folytonégő! A tűz egyszeri begyújtás után hetekig megtartható. Ezáltal egyenletes melegség és óriási fűtőanyag-megtakarítás érhető el.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld:

Krén J.

cs. és kir. kizár. szab. folytonégő kályhák és tüzhelyek gyára Szekesfehervár.

989

A SZOBANÖVÉNYEK

ÁPOLÁSA Irta: Csérer Gyula
Zombor szab. ki. város főkertésze

Ara: 1 kor. 40 f.

22 ábrával

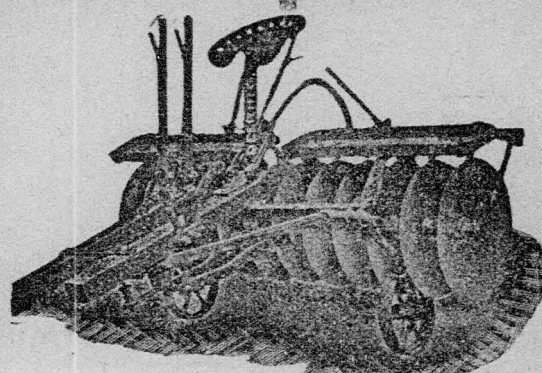

E munka egy rég érzett hiányt pótol azzal, hogy nem felületes s nem tisztán elméleti alapon, de részletesen, mindamellett nem terjengősen és ami a fő, a gyakorlatból merített tapasztalás alapján sorolja fel nyolcz fejezetben azokat a tennivalókat, amik a szobanövények helyes ápolásánál feltétlenül szükségesek. Így például az első fejezetben mintegy összefoglaló keretben tárgyalja a növények igényességét a különféle termelési tényezőkkel szemben. A második fejezet pedig már speciálisan azzal foglalkozik, hogy milyen földet kívánunk a szobanövények és hogy mikor és hogyan kell azokat átültetni? A harmadik fejezet a szobanövények öntözéséről szól, mely fejezet a sarkköve az egész munkának abból a szempontból és azért, mert az öntözés a leglényegesebb munka a kertészetben és így nem esoda, ha maguk a hivatásos kertészek is azt mondják, hogy aki öntözni nem tud, az nem is kertész! A többi fejezetek is hasonló alapoossággal tárgyalják a szobanövényeket télen, nyáron s végül a szobanövények betegségeiről, ellenségeiről és gyógyításáról is megemlékszik azzal az alapossággal, amelyre még ezideig magyar munka nem foglalkozott.

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám Köztelek).

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépzületében Budapest, V., Váci-körút 52.

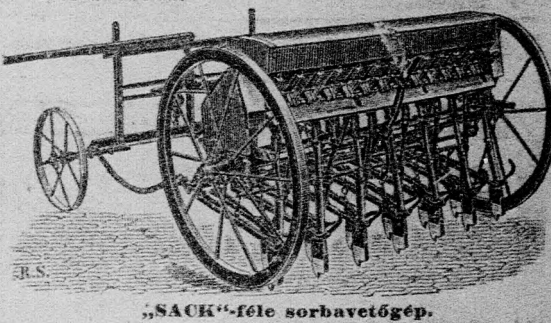

„DEERING”-féle táresásborona.

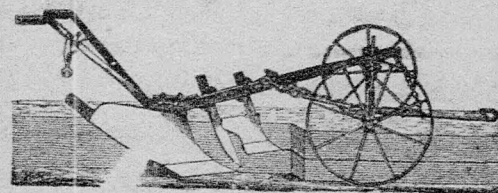
nagy választékban és előnyös árakon kaphatók: lényeges javításokkal ellátott

Deering-féle eredeti amerikai arató-gépek, gyújtógépek, fűkaszalógépek és táresásboronák

legkitünőbb minőségben, továbbá a valódi „SACK”-féle ekek, vetőgépek, grubberek, boronák valamint kitünő szőlőmivelési eszközök, ugyszintén javított eredeti „WESTFALIA”

„SACK”-féle sorbavetőgép.

Valódi „SACK”-féle aczéleke.

műtrágyaszórógépek, némkülönben legkitünőbb szeszavágó- és répvágógépek, amerikai eredeti „Ohio” kukoricaszártépő-gépek (Shredder).

Kayser-féle gabonacentrifugák „APOLLO” meszelő- és permetezőgépek, szalmakötélfonógépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gépek és eszközök.

101/25

Övakkodjunk az utánzatoktól!

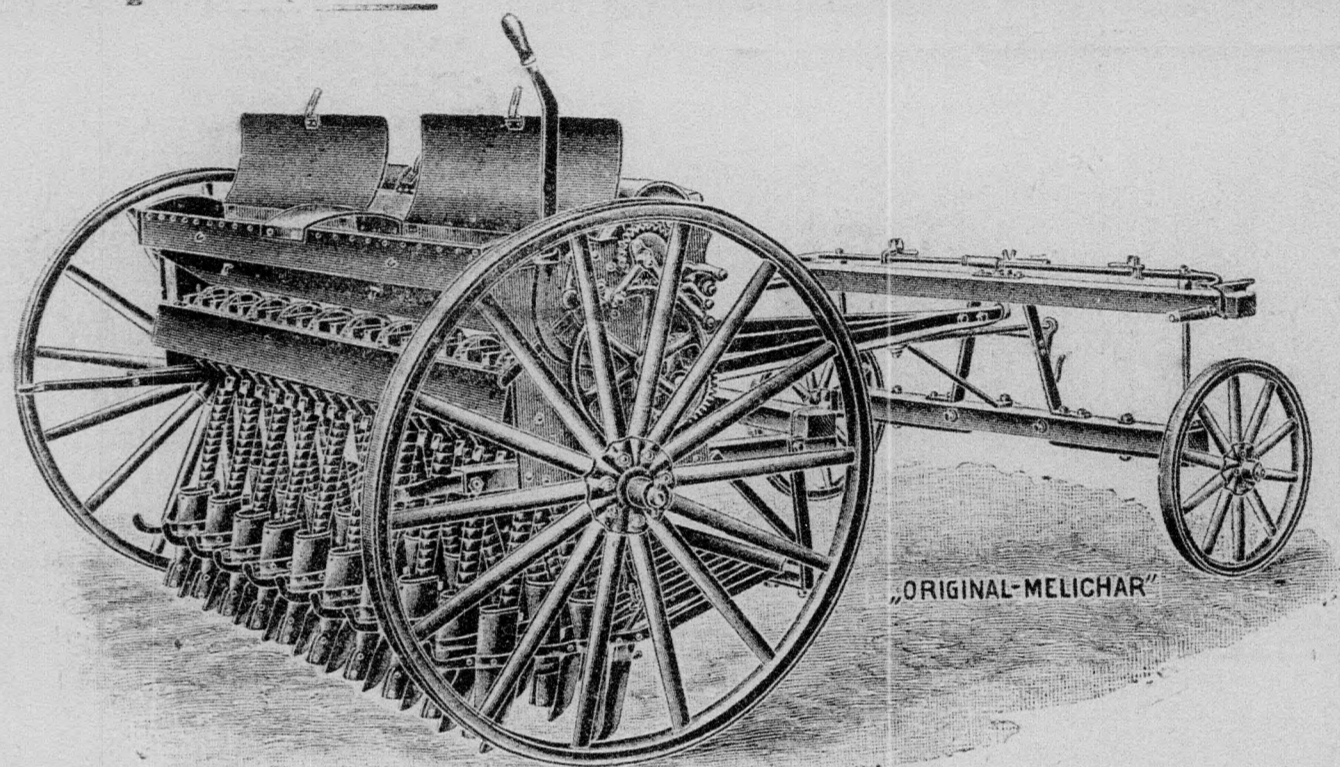
1. M
- feleség és
- sorokba
2. M
- nek kiszó
- kikelés u
3. M
- nelkül.
4. E
- trágyával
- a védnövé
- lőherét, a
- gép egész
5. M

M
Bu
Vezé

A MODERN GAZDA VETŐGÉPE

az eredeti Melichar-
gyártmányu

☞☞☞ sortrágyázásra berendezett ☞☞☞
IMPERATOR,

Óvakodjunk az utánzatoktól!

Óvakodjunk az utánzatoktól!

mely a következő változatokban használható:

1. Mint műtrágyaszórával egyesített vetőgép bármely magfésülés és bármely műtrágyának közös vetősorosozlyán át való sorokba való együttes vetésére.

2. Mint önálló műtrágyaszórógép bármely műtrágyafésülésnek kiszórására vetés előtt vagy fejtrágyázásra, vetés illetve kikelés után, tehát rétek felültrágyázására is.

3. Mint közönséges egytetemes sorvetőgép műtrágyahintés nélkül.

4. Hereféléknek vagy fűmagnak védnövénynyel és műtrágyával való együttes vetésére. A normális vetőszerkezet veti a védnövényt, pl. árpát, a felszerelhető hereszórókészülék a lóherét, a műtrágyaszóró tetszés szerint sorokba hinti vagy a gép egész szélességében szórja a műtrágyát.

5. Mint fészekbe vető répvetőgép sortrágyázással vagy

anélkül (a répamag szabályos távolságu csomócskákban lesz fészekbe rakva, dibblizve).

Ezen műtrágyaszórával egyesített sortrágyázásra is alkalmas **kombinált vetőgépet a Melichar-gyár már több mint 20 év óta készíti.** Husz év tapasztalata és a folytonos haladásra való törekvésnek tudható be a Melichar-gyártmányu **műtrágyaszórával egyesített vetőgép** utólérhetetlen tökéletessége.

Minden hasonló rendszerű gép nem más mint a régebbi túlhaladott modelljeim jelentéktelen változtatásokkal forgalomba hozott utánzata.

Mielőtt műtrágyaszórával vetőgépet vásárol, nézze meg és hasonlítsa össze az **eredeti Melichar-gyártmányu Imperator** az utánzatokkal. Csak megbízható vetőgéppel végzett vetés után várhat jó eredményt.

Melichar Ferencz

kizárólagos vetőgépgyárának főraktára:

Budapest, VI., Nagymező-utca 69. szám.

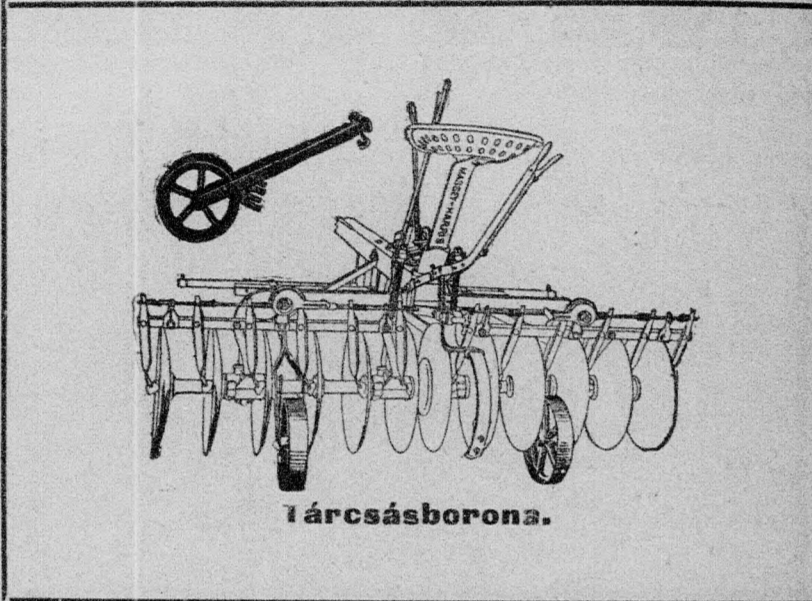
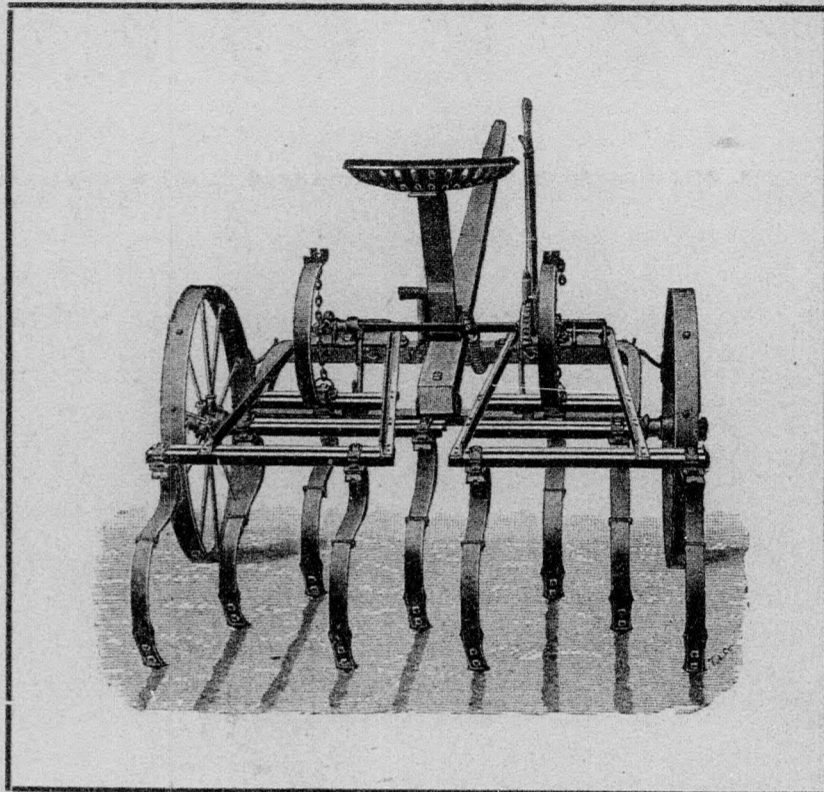
Vezérképviselő: SZUCS ZSIGMOND.

MASSEY-HARRIS C. R. T.

A világ legjobb gyártmányai.

fűkaszaló aratógép és föld-
mivelő eszközök gyára

TORONTO, ÉSZAK-
AMERIKA.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küld

Massey-Harris C. R. T. Budapest, U., Alkotmány-utca 23.

„JAJAG“ burgonya- és zöldségkosár.

Előnyei:

Simaszélűek, erős drótbetéttel. Lehajtható erős fül. Hornyolt lemez-oldalak. Erősen szögecselve. Kész állapotban horganyozva. Kevés helyet igényel. Rendkívül tartós.

A „JAJAG“ kosarak

előnyeiknél fogva a bár árban olcsóbb, de rövidéletű vesszőkosarakat kiszorítják.

Méretek és árak:

Száma	2	3	4
Felső átmérő cm.	32	37	44
Egész magasság cm.	28	32	35
Tartalma liter	13	21	29
Súlya körülbelül kg.	1.9	2.6	3.6
Darabja korona	4.10	5.40	6.50

Kaphatók: GEITTNER és RAUSCH főh. udvari szállító cégnél
Budapest, VI. kerület, Andrásy-ut 8/k.

Lovak keheisége azonnal gyógyítható „Vergotinine”-vel

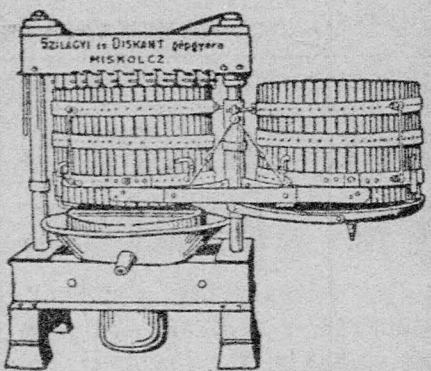

VELPRY, Billancourt, sur Seine.

Több ezer elismerővel. **Ára üvegenként 6 márka.** Állatorvosoknak nagy engedmény.

Raktár Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, VI., Király-utca 12.
Németországi raktár: **KREWEL & Co., KÖLN**, Eifelstrasse 33.

905

1902. orsz. gazd. kiállítás Pozsony, I. díj aranyérem — 1906. Nagyvárad, I. díj díszoklevél. — 1901. temesvári kiállítás, I. díj díszoklevél. — 1907. pécsi kiállítás aranyérem és díszoklevél.

Legújabb rendszerű könyökszerkezetű

BORSAJTÓK

Kossuth, Kincsem, Hegyalja, Mabilie és Aczelorsós, a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói. Legújabb rendszerű **kettős kosaru sajtók** nagyüzemi préseléshez víznyomású (hidraulikus)

Sajtóink főelőnye: A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Órlást erőltetés! A törköly egy darabban és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szőlőzúzók és bogyózók., **VILLÁM** legújabb ezenrifugális bogyó- és zúzógépek

SZILÁGYI és DISKANT GÉPGYÁROS, MISKOLCZ.

1902. borászati kiállítás Eger, I. díj díszoklevél és aranyérem. **Árjegyzék ingyen!**

5717

Árjegyzék ingyen!

KŐSZEGI KÁROLY-FÉLE SZABADALMAZOTT MOTOROS TALAJMŰVELŐGÉP R.-T. BAJA

A Kőszegi-féle szab. motoros talajművelőgép

bebizonyított előnyei:

1. A legideálisabb földmunka, aminőt eddig csak a kertész tudott előállítani.
2. Egyetlen munkával vetés alá ideálisan kész a talaj.
3. Ideális trágya-alászántás; feleannyi trágyával ugyanoly eredmény, mint az eddigi teljes trágyával.
4. 30% kal olcsóbb és 100% kal jobb talajmunka, mint bármely ekével.
5. Nem kell se henger, se borona, se rögtörő.
6. 30% vetőmagmegtakarítás, mert minden elvetett ép mag kikel utána.
7. Legalább 30—50% kal nagyobb terméshozam (voltak 1910-ben 100%-os terméshozamok is).
8. Órlésre, cséplésre, fuvarozásra, utak lehengerezésére kitűnően alkalmas.

814

Az egyedüli racionálisan dolgozó és munkájában felülmulhatatlan talajművelőgép.

Referenciák:

Gr. Széchenyi Emil Vajszka, gróf Hunyady József Kéthely, gróf Wenckheim Frigyes Pusztá-Szöllős, gróf Karátsonyi Jenő Bánlak, báró Bánffy Ferencz Karácsonyfalva, Máár Zoltán Alattyán, Rakovszky Antal Kocsóc, Epstein Sándor Jászkarajenő, Szintay Kálmán. Érendred, Machmer

János Pusztá-Rastovác, Razgha Ernő Hontkiskér, Tománovics György Bácsbokod, Pannonhalmi főapátság Kismegyér, Buttykay László Mikola stb.

Szabadalmazva az összes államokban.

Német- és Oroszország részére gyártási engedély adva: **HEINRICH LANZ** cégnek, **MANNHEIM.**

„UNIO“ erősfényű petróleumlámpáinkkal

vakító fényesen világítjuk ki verandáját, parkját, csarnokait és cséplőhelyét.

Fényhatás 180 gyertyafény.
Óránkénti fogyasztás 3 fillér.

Egyszerű kezelés. Nincsen gépezet és csővezeték. Robbanás vagy tűzveszély kizárva.
Kérje az „**UJ FÉNY**“ czimű ingyenes ismertetőt.

1150

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA Budapest, VI., Váci-körut 53.

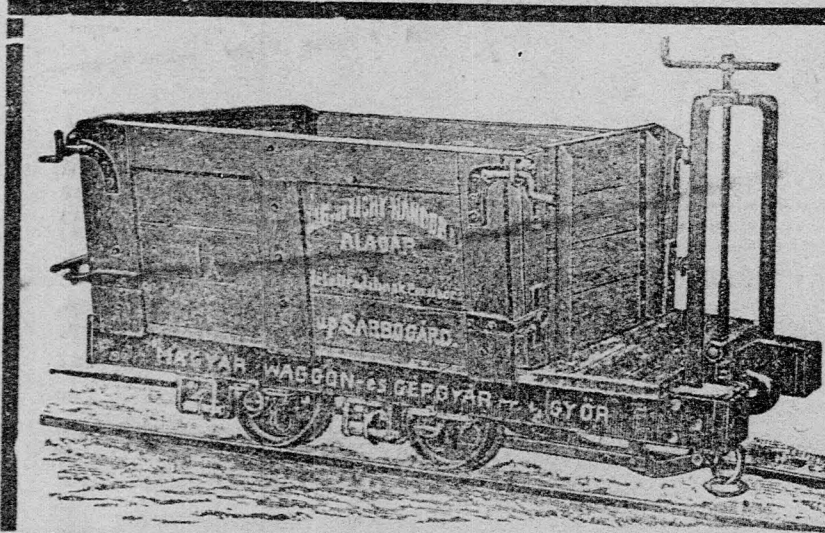
GAZDASÁGI KOCSIGYÁR

MERŐCZE, Nyitra megye.

gyárt gazdasági, teher- és mindennemű szekeret, kerekeket, kerék- és szekéralkatrészeket.

KIVALÓ MINŐSÉG! ... ELŐNYÖS ÁR!

591

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítókorongok, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.

Nyomjelzés, tervezés, építés!

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytárs. Keskenyvágányu Vasutosztály
Budapest, V., Váci-körut 32.

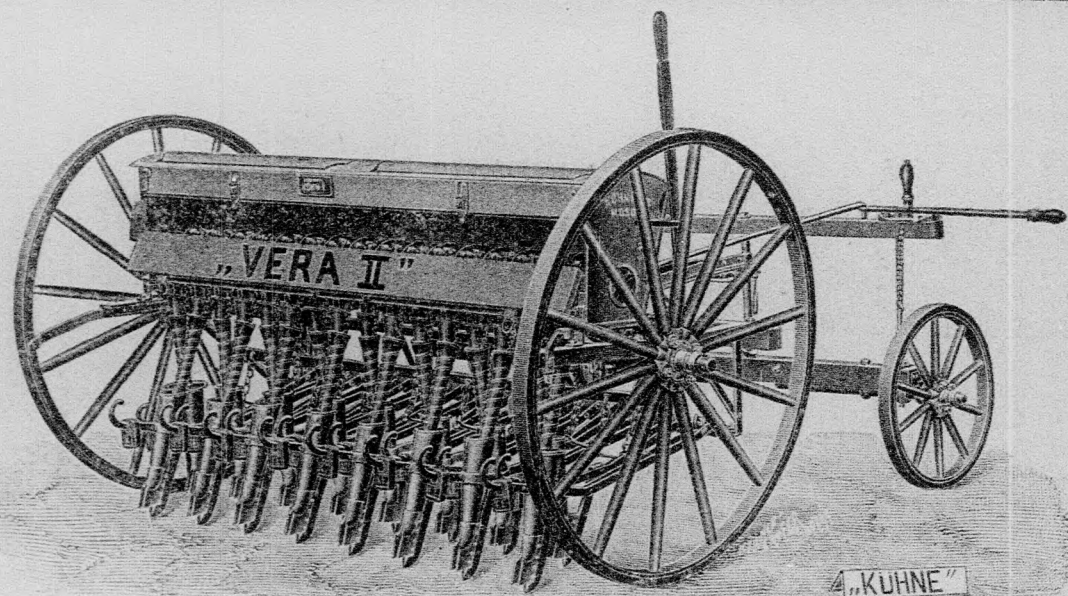
Cséplési mázsakönyv Cséplési mázsakönyv Cséplési értesítő

200 lapos füzet, minden második lap kitéphető, puha barna borítékkal, drbjá K 1.50

50 lapos füzet, középen perforálva, kemény kötésben, darabja K 1.20

100 lapos füzet, puha kötésben, darabja . . . K —.90

Beszerezhetők a „Pátria“ r.-t. nyomtatványkezelői osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Tológyűrűs „MOSONI DRILL“, Kanalas „VERA II.“

Szabadalmazott

SORVETŐGÉPEKET

Új lánczos műtrágyaszórógépeket SZÁLLIT:

„**KUHNE**“ mezőgazdasági gépgyár r.-t. :: **Moson.**

Főraktár: Budapest, Váci-körut 57/a.

Fiókok: Debreczen, Kaposvár és Temesvár.

Mindennemű talajmivelő eszközök, szüretelő és tejgazdasági eszközök.

C
ré
hor
és e
N
1105
nem
legelőre
holdanké
eladó,
Jószá

BE
BUD
Ajánl
„Ga
Joel sz
a gazdasá
malomber
amely ált
feltétlen f
képes ga
gorombábl
egésze
finomsá
Az elk
Darál
tító és
A gép
járgány-
Erősükl
lása 6
Kiallítások
árjegyzék,
::

Czukorrépa-idényre

répaszállító gazdasági vasuti kocsikat,

hordozható vágányokat és egyéb felszerelést **kölcsön** vagy **megvételre**

☛ készlet szerint azonnal szállítunk. ☛

NYOMJELZÉS és VASUTÉPÍTÉS!

KISVASUTI FORGALMI R.-T.
Budapest, V., Kálmán-u. 24.

1105

☛ Sierban-féle nemesített buzavetőmag

legelsőrendű ügy bőhozam, valamint sikértartalom tekintetében, holdankénti termése 2—300 kilogrammal több, mint egyéb fajtáké, **eladó**, nagyban 28, kicsinyben 30 koronáért Zalaegerszeg állomásra, vevő zsákjaiban szállítva. 1104

Jószágfelügyelőség, Balaton-Szent-György.

BENDEL GUSZTÁV

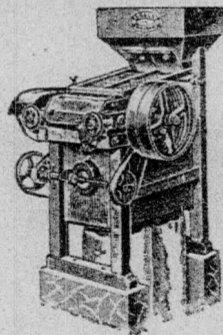
GÉP- ÉS MŰSZAKI ÜZLET

BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 80.

Ajánlja a legújabb szab. **Joél-féle „Gazdakincse“-malmot.**

Joél szab. malma

a gazdaságban teljes kis malomberendezést pótol, amely által a molnártól feltétlenül független lesz és képes gabonáját a leg-gorombább darától kezdve egészen sűtőliszt-finomságig feldolgozni.

A gép Budapest közvetlen közelében üzemben látható.

A malom meghajtására megbí. ható motorral szolgálunk.

Az elképzelhető legtökéletesebb gép e téren!

Daráló-, zuzó- és őrlőmalom, gabonatisztító és lisztszítáló egy gépben egyesítve.

A gép kétféle nagyságban készül és pedig az I. számú járgány- és szijhajtásra, a II. számú csakis szijhajtásra.

Erősükséglet I. sz. **3 HP**, II. sz. **5 HP**. lisztkihasztalása **65-70%**, mely liszt izletes elsőrendű minőséget ad.

Kiállításokon a legnagyobb kitüntetésekkel kitüntetve. Kívánatra kimerítő speciális árjegyzék, amely a József kir. műgyetem kísérleti bizonylatát az eredeti hű másolatában tartalmazza. 943

≡ Czementipari gépeket, ≡

betonsőtormákat, szines czementlapprést gyárt és teljes czementgyárakat berendez

Hazai Fémlemez és Czementipari Gépgyár R.-T.

BUDAPEST, VI. kerület, Tassi-utca 66. szám.

Telefon 93-13.

5844

Telefon 93-13.

Kwizda Ferencz János

az osztrák-magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati czikkeiben való szállítója, kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Wien mellett.

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve. II

Kwizda-féle korneuburgi marha-por

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

1 doboz ára K 1.40, 1/3 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle

korneuburgi marha-por

csakis ezen védjeggyel valódi

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza
Budapest, VI., Király-u. 12. és Andrássy-ut 26.

Gazdaságok villanyvilágítása, vizellátása

és takarmánykamra

üzeme egy motorral végezhető. ::

Olesó üzem! Olesó ár! Egyszerű kezelés!

Azonnali szállítás.

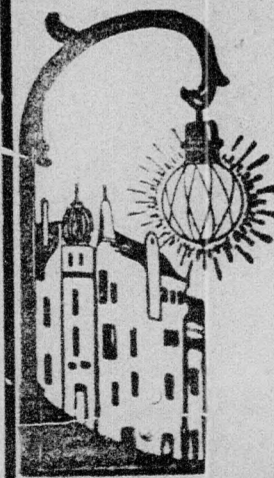
Elekes és Társai

okl. gépészmérnökök

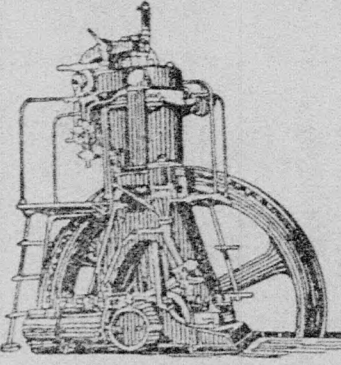
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

TELEFON: 102-24.

TELEFON: 102-24.

Eredeti „Otto” motorok

DIESEL-nyersolajmotorok
Benzinmotorok
Benzinlokomobilok
Teljes cséplőkészletek

Famegmunkálógépek
Hűtő- és jéggyártógépek

LANGEN és WOLF
motorgyár

BUDAPEST, VI., Váci-körút 59.

A legutóbbi budapesti gépképzésen motoraink a legmagasabb elismerésben részesültek és aranyéremmel lettek kitüntetve.

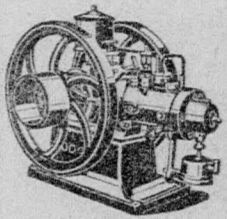
PÉNZ - KLÁR

Debreczeni—budapesti és bécsei elsőrendű pénzintézetekkel fennálló összeköttetése folytán gyorsan és eredményesen bonyolít le **financzírozásokat, kölcsönügyleteket, alapításokat** és mindenféle bankügyletet

KLÁR ANDOR bankirodájaja, Debreczen.
Interurbán. Telefon 445.

.. Kivánatra díjmentesen a helyszíntre utazik. ..

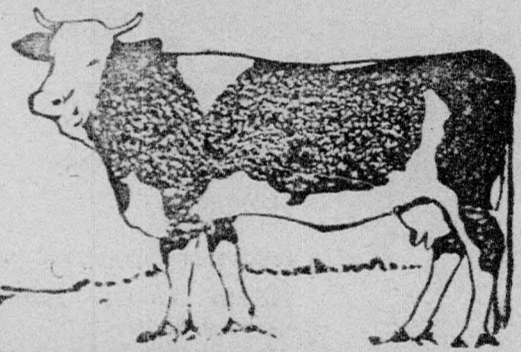
701/a

Legújabb
OMEGA nyersolajmotorok
és lokomobilok

Előnyei: Csekély üzemeltetés 924
Nincs robbanó vagy tűzveszély
Nincs pénzügyi ellenőrzés

BÁRDOS és BRACHFELD műszaki és villamosági vállalat
BUDAPEST, VI., GYÁR-UTCZA 5. SZ.

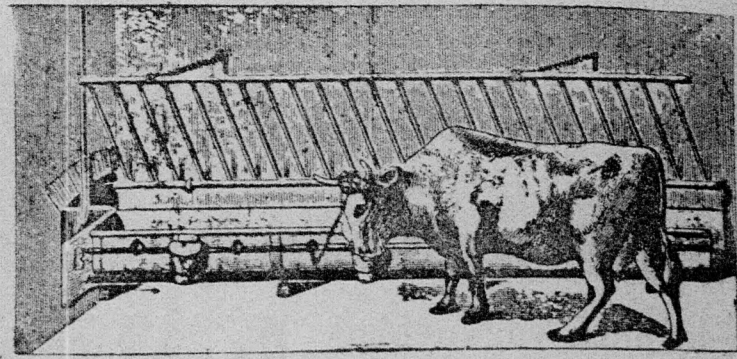

Üszöket adunk

tenyésztés céljából kigazdálnak, gazdaságoknak és uradalmaknak. **A tarka faj üszök és tehének** jelenlegi értékét a tenyésztő készpénzzel, vagy 2 év után fizetheti.

Neuschlosz Testvérek

irodai telefon **16.** szám. nagybérlió cég **Szatmár.** gazdasági telefon **155.** SZ.

Önitató berendezéseket

lovak és szarvasmarhák számára készít Küng Braunschweig rendszer szerint **Hanak Gyula** Budapest, VI. ker., Szondy-utca 56.

Gyárt és szállít: zománczott itatókagylókat, szabályozó tartályokat, uszógolyószelepeket stb., 415

amerikai juh- és lónyirógépeket,

melyek munkateljesítése földművelhatatlan.

Ajánlatok, tervek és költségvetések díjtalanul kidolgoztatnak.

VI-ik évfolyam

Budapesti

VI-ik évfolyam

Marha- és Sertéskereskedelmi Közlöny

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Mester-u. 5. sz.

Nékülözhetetlen minden földbirtokosnak, ki állathizlálással, állattenyésztéssel foglalkozik.

Egyszerű szakközlöny, melyben az állattenyésztés statisztikai adatai olvashatók.

Előfizetési ára egész évre 10 korona.

HASZONBÉRLETEK!

Néhai gróf PÁLFFY JÁNOS hagyatékához tartozó, Nyitra megyében, a Nyitra felső völgyében fekvő következő mezőgazdaságok lesznek folyó évi november 1-ével kihasonbérelve:

1. koósi mezőgazdaság, kb. 750 magyar hold,
2. ukerniszkői mezőgazdaság, kb. 450 magyar hold,
3. kutii mezőgazdaság, kb. 450 magyar hold,
4. nagycsausai mezőgazdaság, kb. 450 magyar hold,
5. czach-porubai mezőgazdaság, kb. 370 magyar hold,
6. tuzsinai mezőgazdaság, kb. 130 magyar hold.

Ezek a mezőgazdaságok Koós, Bajmóc, Nagycsausa, Czach-Poruba és Tuzsina községek határában fekszenek.

A mezőgazdaságok együttesen, vagy külön-külön is kihasonbérlelhetők.

Felhívtnak mindazok, akik ezen mezőgazdaságok együttes, vagy külön-külön haszonbérleteire igényt tartanak, hogy zárt ajánlataikat „Néhai gróf PÁLFFY JÁNOS központi irodája, Pozsony, Szilágyi-Dezső-utca 21. sz.” címezeve, legkésőbb folyó évi október hó 20-ig bezárólag beküldjék.

Azok, akik az összes gazdaságokra nyújtják be zárt ajánlataikat, kötelesek zárt ajánlatukhoz 6000 K-át készpénzben, akik pedig csak az egyes gazdaságokra tesznek ajánlatot, 1000 K-át készpénzben bántpénz gyanánt beküldeni. A jelentkezőknek a központi iroda a bérletek leírását megküldi.

A birtokokat a bajmóczi uradalmi számtartó előzetes engedélyével megtekinthetik, aki a haszonbérletekre vonatkozó összes közelebbi adatokat is közli.

Néhai gróf PÁLFFY JÁNOS központi irodája, Pozsonyban.

SCHICE
ajánl
fákat,
létesít
nagys
szerint
állomá

17 dar
szágos
mezőhe
fajta, te

Ü

Bővebb
dekldő
sikliósi
Schau
dárda
bolyi
állomás

GÖ
gőz utih

oséplőgép
művek társ
lasztását ill

Szives mag
szati társ

MAY
BUDAR
16-18.,

ANG
FRAN
NEM
INGI

Téglagyári gé

Ludwig

Próbajátékok
rötebben és
tneok ingyen
képvisele: E
pea

SCHICK HENRIK Eszék, Szlavónia
ajánl tölgy-talpfákat és kiterő-fákat, mezei és ipari vasutak létesítéséhez 1 métertől 1-40 nagyságig. Árak megegyezés szerint minden vasuti és hajó-állomásra. 817

17 darab 2 1/2 éves számefteti, országos törzskönyvezett anyaktól és mezőbogyési bikától származó magyar-fajta, tenyésztésre kiválóan alkalmas

űsző eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál, érdeklődőknek Beremend (kisköszeg-siklói h. é. v.) állomásra kocsit állít **Schaumburg-Lippe herceg dárdai uradalmának ráczbolyi intézősége.** Posta és vasut-állomás **Beremend.** 1159

GŐZEK ÉK,
gőz utihengerek és utimozdonyok

cséplőgépek hajtására az osztrák bánya- és kohó-művek társaság vasműveiből. A készülékek vásárlását illetőleg mezőgazdasági szaktanácsosai készséggel szolgálunk.

Szíves megkeresések az „osztrák bánya- és kohászati társaság” magyarországi képviselőéhez,

MAYER PÁL FŐHERCEGI : FŐFELÜGYELŐ
BUDAPEST, VIII., József-u. 16-18., földszint 3. kéretnék.

HÁROM VILÁGNYELVI ANGOL FRANCIA NEMET INGYEN

ANGOL TANÍTÁS KÜL

SCHIDLOF DR. 1000 SZÓ MÓDSZEREVEL
EGY ÉV NYELV MEGTANULÁSÁRA SZOLGÁLÓ NYELVTAN
TELJES 10 FIZETBEN A 60 FILLER DÍSZES VÁSZNMAPPÁBAN KOR. 7.
KÜLD RÉSZLETES ISMERTETŐ PROSPECTUST
A „PATRIA” R.-T. KÖNYVKERESKEDÉSE
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25. SZÁM.

Téglagyári gépezet, téglagyári teljes berendezéseket szállít mint különlegességet
Ludwig Hinterschweiger jun.

vasöntőde és gépgyár
Marie Valerie-Hütte
Lichtenegg 6.
bei Wels
Felső-Ausztria

Próbajelölések és égetések minden időben a legteljesebben és gyorsan végeztek. Ajánlatok és prospectusok ingyen és bérmentve. Magyarországi vezérképviselő: **ERDELYI HENRIK és TÁRSÁ** Budapest, VI., Liszt-Ferenc uca tér 14. 257

Permanit
legjobb tetőfedő-lemez

Előnyei: Mázolást nem igényel, nem csepeg, vízátthatlan, tűzbiztos, kátránymentes, szagtalan.

Szigetelő-képessége jelentékeny, tehát deszkázatok borításának szigetelésére sikeresen alkalmazható.

Továbbá:
Kátránymentes „GLORIA” ezementaszfalt fedőlemez
Kátrány papírlémez Golorit piros fedőlemez
Elszigetelőlemezek Hővédő elszigetelő-
ólmobetéttel anyag
Carbolineum, Carbonsav Szurokfáklya

Vállalnak: Fedőlemez- és facementtetőzéseket.
Aszfaltmunkákat természetes aszfalttal.

POSNANSKY és STRELITZ
BUDAPEST, V. ker. Lipót-körút 27. sz.
TELEFON 28-29. Gyár: ERZSÉBETFALVA. TELEFON 28-29.
1099

TELEFON 12-50
MUNKÁCSY GYULA
BUDAPEST
VI. KIRÁLY-UTCA 102

A SZAB. SÁRKÁNY KÉMÉNYTÖLDŐK ÉS FALAZÁSOKÉRT TŰZHELYEK NA MÁR ORSZÁGOS HIRŐDEM.

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

A legjobb mezeiegér-pusztítószert kétségek kívül Bockhorni János „MORBIN”-ja. A **Morbin-pilulák** döglélesztőleg csakis a rágcsáló állatokra hatnak. Semmi más szerrel nem értek el hasonló és époly kitűnő eredményt. 100 kiló ára 150 korona, 5 kiló 10 korona bádogdobozokban és egy hold földre fél kiló pilula elég. Kapható csakis a készítőnél **Bockhorni János**-nál, törvénytörvényes hites szakértő féregirtó, **Wien, VI., Gragasse 3. 1136**

Tek. Bockhorni János urnak, Wien.
Tudatom Önnek, hogy egy polgármestri kerületben, mint a gazdaságok részére megrendelt mezeiegér-irtójával kitűnő eredményeket értünk el.
Kammerer Henrik gyógyszerész, Rav Isbach.

GŐZEKEALKATRÉSZEKET,
minden egyéb gazdasági gépalkatrészt,
kovácsolható lágyvasöntvényt, Temperaczelöntvényt, szürkeöntvényt, **ökörpatkót** a legjobb minőségben szállít a **Hazai kovácsolható vas- és aczelöntvénygyár**
WERKNER ARTUR
UJPEST,
Váci-ut 39. szám.
TELEFON 85-20. 5597

Elvállaljuk : : : :

gazdasági vasutak

teljes **Kiépítését** és hozzátartozó anyagok **szállítását**

Allandó nagy raktár új és használt iparvasuti anyagokban : :

Vétel, eladás, bérbeadás!

KISVASUTI FORGALMI R.-T.
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 24. sz.
Telefon 132-83.

A t. gazdaközönség figyelmébe!

A **W. J. Bates und Co. Lmtd Manchester** gépgyárának legújabb rendszerű **angol nyersolaj-, benzin- és szivógázmotorjai** takarmányos, malomhajtási, valamint cséplési czélokra **Szabó Bela** utódonal Budapest, kaphatók: **Váci-körút 59. szám.**
Üzemköltség 2 fillér löerő és óránként.
Allandó nagy raktár.

Fakult bőrkabátok
sötét színekre tartósan festettek és impregnáltak
Haltenberger bőrfestőgyárában, **Kassán.**

Őszi trágyázás:

Valódi Stern-Márka védjegyű

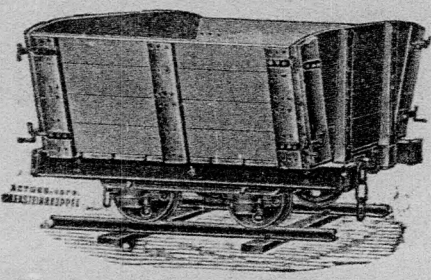
THOMASSALAK
a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya.

Valódi csak zsákban van olómzár van
Minden zsák jelzessel
Óvakodjunk a

ha ilyen és eredeti rajta.
tartalom van ellátva.
hamisításoktól 670

Kalmár Vilmos
a Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője
Budapest, VI., Andrassy-ut 49. szám.

Répaszállító vasutak.

A beálló répaidényre ajánlunk
vételre vagy **bérbe**

kedvező feltételek mellett teljes **mezei vasutakat**

ORENSTEIN és KOPPEL Budapest, VI.,
Andrássy-ut 102.

Felvilágosítások, költségvetések díjmentesen

Eladó a gazdaság feloszlata miatt az összes **instrukció,**

kitűnő karban s jutányos árban. Előzetes bejelentésre
kocsit küld a **szilvágyi bér gazdaság,** posta-
távirda- s vasutállomás: **Acsád.** (Vas megye.) 1151

Balatonai tetőnád

jutányosan eladó. 1102

Jószágfelügyelőség, Balaton-Szent-György.

Pályázati hirdetmény.

Az Esterházy hercegi hitbizományi javakhoz tartozó,
Zala megyében fekvő következő bércsoportok 1912. év
november hó 1-től kezdődőleg legalább tizenkét évre
bérbeadók:

	kat. hold	□-öl kiterjedéssel
1. Lendvaujfalú-Aligvár	2427	723
2. Petesháza-Pincze	1146	76
3. Gyertyános-Gyula-pta	643	24
4. Rédcis-Szabólakos	1016	1301
5. Hidvég	217	289
6. Nyakasháza	359	10 7
7. Filócz	398	1168
8. Zsitkócz	334	12
9. Kerkakutas	474	1000
10. Lenti-Lentikápolna	1746	681
11. Lentszombathely-Gálos	691	498
12. Pördeföld	1153	196
13. Bánokszentgyörgy-Lasztonya	2162	327
Mindösszesen	12770	972

Az ajánlatok kellő referenciákkal, melyek az illető
ajánlatot tevő eddigi működésére, vagyoni viszonyaira és
személyi állapotára vonatkozzanak, a hitbizományi javak
kormányzóságához, Eszterháza (Sopron vármegye), 1911. évi
október hó 31-ig adandók be.

A bérbeadó birtokra vonatkozó bővebb adatokra nézve
az alsólendvai hercegi gazdasági intéző ad felvilágosítást,
hol a hivatalos órák (9—12 és 2—6-ig) alatt f. évi október
31-ig a bérleti feltételek is megtekinthetők.

Alsólendva, 1911 szeptember hó 12-én.

1140

Nagy Albert kormányzó.

68 drb fehérszörű, 6—7 éves, nagytestű jármosökör, 4 bivaly, 4 igásló,

a gazdaság feloszlata miatt október 10-iki átvételre **eladó.**
Addig **erős** munkában bármikor megtekinthető. Czim:
Nagycegeri bér gazdaság, u. p. Prügy, Szabolcs
megye. Vasutállomás: Szerencs. 1148

Eladó széna

3500 mm. elsőminőségű réti- és hegyi-széna
eladó báró **Horváth Emil** alsógyékényesi
gazdaságában. U. p. és vasutállomás Dész, Szolnok-
Doboka megye. 1158

Röck István

gépgyára részv.-társ. Budapest.

Szőlősgazdák figyelmébe ajánljuk kitűnő szerkezetű

Röck-féle különbözőkéi szerkezetű

borsajtóinkat,

kuphengeres szőlőzúzókinkat és

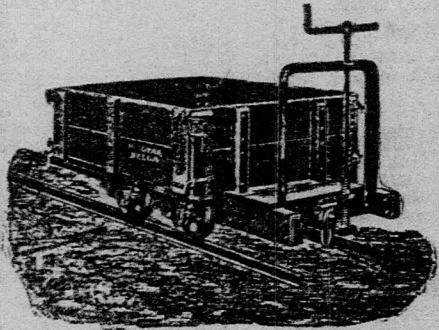
hidraulikus (viznyomású) borsajtóinkat.

Egyéb gyártmányaink: Stabil és fétstabil **egyenáramu
gőzgépek** a legnagyobb teljesítményig; **gőzkazánok**
minden rendszerben; **gázgépek** kocsz-, faszén-, vilá-
gitógáz-, földgáz- és barnaszén-üzemre; **jéggárak** és
hűtőtelepek, teljes **vágóhídi** berendezések; **auto-
mobilok** személy- és teherszállításra; **nyersolaj-
motorok** gazdasági és ipari célokra. 906

Vidéki képviselők kerestetnek!

Költségvetéssel és tervekkel díjtalanul szolgálunk!

MAGYAR-BELGA FÉMIPARGYÁR R.-T.

Budapest, Hungária-körút 115-117.

GAZDASÁGI VASUTAK

nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.

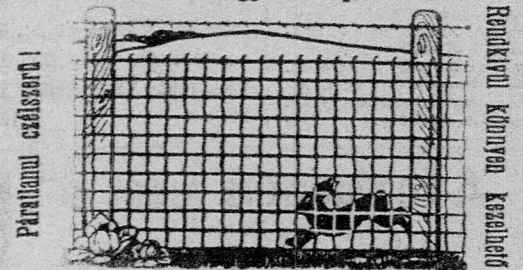
Eladás — bérlet.

Költségvetés, katalógus díjtalan.

Állandó nagy raktár.

BÁMULATOSAN OLCSÓ KERÍTÉSERI!

Hazai gyártmány.

HUNGÁRIA-SODRONYFONAT

számtalan elismerőlevél bizonyítja a szabadalmazott kiválósgát, mely feltűnhetetlen.

Horganyzott sodronyhál készíti! Ára négyzetméterenként 30 fillér és feljebb. Megrendelhető a kisközlőgészítőnél:

Haidekker Sándor
sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyárban
Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48/II. sz.

Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás! Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

864/o

A száj- és körömtájás elhárítására

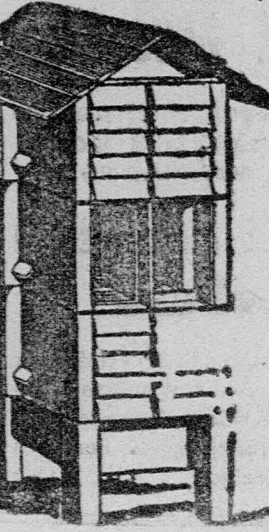

nélkülözhetetlen!

Bevált modellek minden árban. Kérje az I. számú prospektust

KRASA RUDOLF-tól
Wien, VII., Kirchengasse 29/177.

718

Legjobb minőségű méhkaptárakat

szállít
Meister Testvérek
faárúgyára,
Budapest, VII.,
Dongó-utca 3-5.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1910 augusztus havában Budapeston megtartott méhészeti kiállítás alkalmával **Aranyéremmel** kitüntetve.

SÜRGÖNY-CZIME
WALSER
CSÁNGÓUTCA
BUDAPEST

TELEFON-BUDAPEST
95-50

WALSER FERENCZ

Cégetulajdonosok: Walser Ferencz, Walser János Győző Gyula

TÜZOLTÁSI SZEREK és SZIVATTYÚK-GYÁRA

HARANG- és FÉMÖNTŐDE

BUDAPEST, VI. CSÁNGÓUTCA 6/A

VILLAMOS MEGALLO-
VÁCZIÚT
ÁRGI VAM
KÖZELÉGEN

Viharbiztos tetőt

ad
dr. GASPARY-féle

viharbiztosítékkal ellátott cserép, mely megbízható és olcsó. Az összes gépek és formák, homok, kavics stb.-nek cementtel való értékesítésére, m. p.: tetőcserepek, falazóteglák, ürtömbök, csövek, járdaapok, lépcsők stb. előállítására.

Dr. GASPARY & Co. gépgyára,
MARKRANSTÄDT (Németország).
Kérjük gyárunkat meglátogatni.

262 számú új brosúra ingyen.

Nagyobb kiterjedésű, sertések makkoltatására alkalmas tölgy- v. bükkerdő

makktermését

megvételre keresem.

Lakatos József, Debreczen
Mélius-tér 13. (Ügynököket díjazok.)

1122

Jeszenszky Pál és Kovácsy Béla

göndörszörű lincolni és nemesített mangalicza tenyésztete
Sátorkő-pusztá, vasúti állomás Dorog, Esztergom megye.

Lincolnshireivel nemesített mangalicza malaczkokra, melyek — orbán ellen ojtva — december—januárban 3—4 hónapos korban lesznek elszállíthatók, darabonként 200 koronáért és két korona istállópenzért rendeléseket elfogadunk.

E sertések kétszer gyorsabban fejlődnek, mint a mangaliczák. Egyéves korban 120—160 kg. élő súlyuk, évente kétszer, minden alkalommal 8—12 darabot malacoznak. Testük szőrözöttsége, a szőr színe, edzetségük, legelő- és turóképességük, zsírtelmezőképességük teljesen egyenlő a mangaliczáéval, de hengeres, felül is széles törzsük jóval hosszabb, hizóképességük jóval nagyobb s 10—11 hónapos korukban tenyésztésre érettek.

Telivér lincolnshirei kan- és emsemalaczkokra, melyek — orbán ellen ojtva — jövő évi márczius—aprílisban lesznek 3—4 hónapos korban szállíthatók (darabonként 300 korona és 2 korona istállópenz), előjegyzéseket elfogadunk.

Megrendelések: **JESZENSZKY PÁL OMGE.** ügyvezető-íttkárhoz (Budapest, Köztelek) intézendők.

A megrendeléssel egyidejűleg 50 korona előleg köldendő be. A hátralékot utánvételezzük.

A sertéseket tenyészigazolvánnyal, kölcsönkötrecben szállítjuk.

Földbirtokok eladását, parcellázását, bérbeadását, rövid időn keresztülvizsem.

Nagyobb tőkével perzentuális gazdálkodásra **okleveles gazdatiszt**eket ajánlok. Minden gazdaságba vágó dolgokat elvállalok. Vállalatom és engedélyem 12 éve áll fent, számtalan elismerőlevéllel rendelkezem. **Papp Zoltán, Budapest, István-ut 18. szám.** 1110

Valóságos istenaldás!!!

A debreczeni szárított fekátrágya-tözeeggel szagtalanított, szárított és porráőrölt emberi ürülék. Hatása szőlőnél, burgonyánál, répánál, lóherénél, luczernánál, dohánynál, gyümölcsfáknál valósággal tüneményes.

A terméstöbblet 50—100% -ra rug.

Főelárústó:
Klár Andor Ipari és Kereskedelmi R.-T. Debreczen.
Telefon 445.

Kik adhatnak felvilágosítást a szárított fekátrágya hatásáról:

Poroszlay László bankigazgató és szőlőbirtokos, Debreczen, Gyóffy Aladár nagykereskedő és szőlőbirtokos, Debreczen, Bleuer Miklós gazdálkodó és szőlőbirtokos, Debreczen, veseházi Leitner Gyula gazdálkodó és szőlőbirtokos, Debreczen, Klár Sándor gazdálkodó, Simapusztá, Malonyai Gyula szőlőbirtokos, Nyiregyháza-Sóstótelep, Naszay Rezső szőlővégező és bérgazdásága, Nagyszőlős, Schullhof Lajos szőlőbirtokos, Inárcskakucs, Dr. Sponer Sándor szőlőbirtokos, Tállya. — A legbiztosabban és legkönnyebben jut jövedelemhez, ha a debreczeni szárított fekátrágyát minél nagyobb mérvben alkalmazza. 1128

Kenderkészítőgyár

vezetésére **KERESTETIK** intelligens,

GYAKORLOTT GAZDATISZT

lehetőleg olyan, ki a kendertermelésben tapasztalattal bír. Állandó állás, jó fizetéssel. Ajánlatok **Kőrös Mihály** címre Budapest, V. kerület, Aulich-utca 6. szám intézendők. 1144

Szénát, szalmát és mindennemű vetett takarmányt

kizárólag elsőrendű minőségűt veszek és eladok

Grünfeld Simon
Bpest. VIII. Karpfenstein-u. 12
Telefon: 60-90.
Sürgöny: Grünfeld takarmányos

Hat fontos cikk:

Szén, Mész, Cézement, Mütrágya, Gépolaj, Nyersolaj.

Legjobb beszerzési forrás

KLAR ANDOR
részvénytársaság
Debreczen, Piacz-u. 77.

Bankostályunk bankügyleteket, műszaki osztályunk műszaki ügyleteket bonyolít le.

Maier Rikárd és Félix
kínostári szállítók
Wien, II., Kaiser Josefstr. 30.
vesznek és eladnak minden állomáson bármily mennyiségű szénát, szalmát, burgonyát.

Préselés saját és legmodernebb géppel. — A legnagyobb szolgálatkészséggel. 1990

A legkiválóbb fajú nemesített gyümölcsfák
kaphatók

Hoffmann Ignác
Szeged
ujszegedi 50 kat. hold területen levő gyümölcsfaiskolájában.

Arányosk ingyen és bérmentve.

Gazdák figyelmébe!

50% olcsóbb
mint bármely más világítóanyag a

pyroleum
világítása.

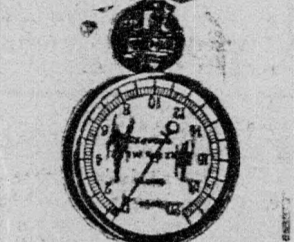
A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezetett.

Számos elismerőlevél nálam beletekinthető. — Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. — Kiváratra prospektus ingyen és bérmentve.

DEGEN JAKAB
ud pest, IX. ker.,
—őzraktár-utca 23.

Mindennemű ruganyos kocsik
szóltó kivételben
ARMBRUST LAJOSNÁL
GYŐR.
Szabadalmazott oldalt járó gízgelm utólerhetően előnye az eddigiekkel szemben, hogy teljes egyensúlyban fut, minden hirtelenség nélkül, és ez által a lovat sem terheli. A legrosszabb utakon kellemes utazást nyújt. Kifogástalan kiállítású, könnyű és felállítású védett.

MARX ÉS MÉREI
tudományos műszerek gyára
BUDAPEST, VI., Bulcsu-utca 7
Telefon 21-06. 5219
Gyártanak: fesszámért, lég-ármérőt, vízmérőt, órellenőrző órákat, hőmérőt. Külön osztály fizikai és laboratoriumi műszerek gyártására. 16 HP. 90 munkás

A legapróbb részletekig
Kosztány Tamás műve ad értékes tanácsokat a mezőgazdasági iparok létesítésének főfeltevéleiről, mely 1 koronáért a „Patria” könyvkereskedése, Budapest, IX., Köztelek utján beszerezhető.

Somogyi Viktor
Budapest, VI.,
Lehel-utca 5.

szállít kartellen kívül mindennemű gazdasági

lánczot, sodronykötelet és csigasort.

Préselt búzaszalmát és zabszalmát

szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla
ZOMBOR
(Bácska.)

Sertés tenyésztők

figyelmébe ajánljuk: **A sertés Magyarországon**
Írta: Eneszl DORNER BÉLA.
Ara 7.20 korona.

Sertés tenyésztés
Írta: Eneszl Dorner Béla.
Ara 60 fillér.

54 éves tapasztalataim a hazai sertés-tenyésztés és hizlalás terén.
Írta: Fodor Antal.
Ara 1.60 kor.

A sertés hizlalás.
Különös tekintettel a sertés-vevőre. Írta: Bökör György.
Ara 2 korona.

A sertés javítása és hizlalása. Írta: Ruffy Pál.
Ara 2 korona.

Megrendelhetők a „PATRIÁ”-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Vétel

Veszünk jó karban levő szekeret, kocsiakat, vasboronákat, gyűrűs és sima hengereket. Ajánlatokat kérünk Forna gazdaság intézőségéhez. Csákvár, Fejér megye. 8806

Szénát, szalmát, valamint lenmenyiségben Julius Drechsler, Wien, IX., Röger-Gasse 14/B. 8588

Zabszalmát, árpaszalmát, búzaszalmát, rozszalmát veszek minden nagyobb mennyiségben. Egy jó prés megvételre keresetek. Ajánlatok Áscher Oszkár, Wien, II., Praterstrasse 13. 8896

Burgonyát 2-3 vagonnyi vételmű szűk átkészésre. Ajánlatokat kér ár- és fajta megjelöléssel Cs. és kir. azóliótelep, Szigetsegy. 8895

Megvételre keresek egy nagy házilag gyártott cziromagfejlesztőgépet, amelyen 6-8 ember fejthet egyszerre. Heim Lipót, Ujvidék. 8894

Veszek

mákat és babot minden mennyiségben. Kérek mintázott ajánlatot. **SINGER,** Budapest, Peterdy-utca 23. 8885

Földbirtokot

veszek 1000 holdtól fölfelé és földbirtokosokat finanszírozok. „P. G.” Budapest, V., Ügy-nők-utca 10. 1/3. 920

Veszünk legmagasabb napi áron

SZŐSZÖSBÜKKÖNYT,

őszi borsót, őszi bükkönyt, biborherét, baltaccimot, nyulszapukát, fehérherét, luczernát, lóherét és minden más gazdasági magot.

Mintázott ajánlatokat kérimk

Kálai Sándor és fia

gazdasági magkereskedése

Budapest, VI., Király-u. 14. sz.

Lenmagot

minden vidéki állomáson mindenkor a legmagasabb napiárban vásárol és mintázott ajánlatokra rögtön választ

KRAUSZ HUGO
terménykiviteléi íslet
Budapest, V. Szabadság-tér 6

Megvételre keres

vevőeshagymát, tejeskáposztát

legmagasabb napi-áron, közvetlen termelőktől, nagyobb mennyiséget. — Szives ajánlatokat kér 760

HOPPE ANTAL
RAKOSPALOTA, Pest m.

szénát és szalmát

minden mennyiségben; szállítom préselve és fuvarmentesen minden vasúti állomásra. **Böhm Arnold** takarmánynagykereskedő Budapest, VI. ker., Hegedűs-Sándor-utca 23. szám. Telefon 141-80. 903

Bérlet

Bérlet, 600-800 hold között jó bérletet, állomás közelében, folyó évi átvételre keresek. Morvay Jenő, Székesfehérvár. 8851

Megbízom részére 1500-2500 holdig birtokot keresek Dunántuli megyék bármelyikében. Tauszig Ignác, Székeszárd. 8804

Haszonbérletet keresek, 100-400 holdas prima síkfejtésű. Cím: Sárogy Zoltán Szolnok, Tomory-ut. 8744

Heves megyében 1800 hold bérlet 8000 forint évi bérlet állalom megkapható. Reflektánsok kizárólagosan keresztény vallásnak lehetnek. Kolman Károly Újpest, Király-u. 1. 8860

Szilashaláson (Veszprém m.) vasúti állomás Simontornya) 121 magyartholdas szántó, gazdasági épületekkel együtt 1912. évi októbertől bérbeadó. Tudakozhatni Pfuhl Ágoston tulajdonosnál, Sopron. 8888

Bérbeadó felsőlásamenti 1145 m. hold nagyrészt szántó, kitérő erdőben és karban levő, eddig házikészítésben volt. 7 szobás villakészlettel, kiváló karban levő gazdasági épületekkel bőven felszerelve, 500 vetéseket, takarmánykészlettel, 29 koronával. Teljes felszerelés egyezség mellett. Posztyék Nándor gazdaságtudós, Szatmár. 8815

Keresek 3-5 holdas jó bérletet, lehetőleg Dunántul, elő- és holtfészterléssel vagy anélkül készpénzfizetés mellett. Ajánlatok Bucsányi intéző, B.-Bicske. 8868

Keresek egy 1000-1500 holdas bérletet, lehetőleg ahol mezőgazdasági szeszgyár is van, de esetleg anélkül. Levelek címzendők Dielmann Zoltánhoz, Serke, u. p. Feled. 8888

Bérbeadó birtok

Nógrádmegyében, vasúttól 6 km-nyire, keresztlán 270 magyar hold szántó, 25 hold rét, 25 hold kert és 120 hold legelő, melynek legnagyobb része ákác- és szep lakóházzal és prima gazdasági épületekkel 10-15 évre bérbeadandó. Bővebbet a tulajdonosnál: Schrecker J. Budapest, Teréz-körút 39. III. em. 1052

„A köztudatba ment át”,
KÁLLAI LAJOS
motorgyára Budapest, VI., Gyár-utca 28. szállítja teljes jótállás mellett a legújrafejlesztett motoroséplőkészleteket és malomberendezéseket

Valódi Kállai Lajos motorkészletek az ellenséget legkötönyöbök az országban. Kérjen katalógusokat! Figyelmeztetés! Kállai Lajos hírneves motorgyára nem tevesztendő össze más KÁLLAI szegekkel!

Néhány száz koronával többet vesz be, ha a trágyalének nagyobb figyelmet szentel!

Trágyalészivattyúk, trágyalé- osztók és trágyaléhdordók

nyiszirtén minden fajú szivattyukat, vízvezetéküket a legkiválóbb szerkezettel készít

ANT. KUNZ
ca. és kir. udvari szállító,
M. Weisskirchen (Móryország).
Prospektusok ingyen és bérmentve. Ausztria-Magyarország legnagyobb vízvezeték és szivattyú speciális gyára. 600

3 darab eredeti, az anya hasá- ban importált, keletfriz, vöröstarka 2 éves bika

3 darab kiváló tejelő, szimmentáli anyáknak importált keletfriz bikától származó 2 éves vöröstarka bika ivadéka eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál, érdeklődőknek Magyarbóly állomásra kocsit állít a **Schaumburg-Lippe herceg dárdai uradalma- nak magyarbólyi intézősége.** Posta- és vasutállomás: Magyarbóly. 1160

Mentő, angol...
Tiszaszent...

Elsőrendű erdő...
erdő...
faju erdő...

borjúk...
tékban kap...
ALEXA...
Szam...
Szolnok-Dob...

Valódi bo...
fejős, has...
és lefeje...
üszöket...
1-10 5 évesig...
bármilyen...
alku szeri...
vevő tejh...
győződteti...
legszolidab...
sal, istálló...
állandóan k...

Hoffma...
pusztaszent...
Bonyhád,

Elsőrendű...
bony...
tehe...

hasasoka...
jasokat...
bármely m...
kulans á...
BAUE...
tenyész-és...
kedő BUD...
VI., Felsőer...
Istálló Ujpe...
Telefon 9...

Legelsőrendű...
eredeti...
tehenek...
sekat, has...
nyészbika...
időben, bá...
ségben kul...
oicsóbb á...
Fenyves Fla...
Levél- és...
Budapest, V...
Telefon...
Istálló: K...
Telefon...

Ménló, angol telivér vagy magyar félvér, melynek utódai megtekinthetők, keresztek megvételre. Kor, nagyság, származás és ár megjelölésével ajánlatok kérésnek György Ödön címére Tiszaszentimre. 8844

Elsőrendű magyar fajú erdélyi jármos-ökrök, 2 éves magyar fajú erdélyi ökbörjűk minden időben nagy választékban kaphatók ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt, Szolnok-Doboka megye. 679

Valódi bonyhádi friss fejős, hasas, tenyész és lefejt teheneket, üszöket, bikákat 1-10 évesig, tinókat szállít bármilyen mennyiségben alku szerint, teheneknél vevő tejhozamról meggyőződhetik, helyben a legszolidabb kiszolgálással, istállóban állatok állandóan kaphatók. 635 Hoffmann Dávid pusztaszentgyörgyi bérió Bonyhád, Tolna megye.

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat vagy borjasokat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállít BAUER MOR tenyésztés és haszonállatkereskedő BUDAPEST. Iroda VI., Felsőerdősor-utca 1 Istálló Újpest, Károly-u. 11 Telefon 93-95. 566

Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneket, friss borjasokat, hasasokat s tenyészbikákat bármely időben, bármely mennyiségben kulánsul és legolcsóbb áron szállít: Fenyves Flaschner Sándor tehenkereskedő. Levél- és sürgönyözim Budapest, VII., Elemér-u. 17. Telefon: 170-18. Istálló: Kispeszt, Üllői-ut 4 Telefon „Kispeszt” 38

A szenttamási gazdaságban állandóan eladásra kerülnek fiatal bonyhádi hasas tehenek és két éves bonyhádi tenyészbikák.

Jelenleg eladásra kerül körülbelül 90 drb kiváló szép, tenyésztésre alkalmas, részint már leborjózott fiatal bonyhádi tehén és 10 darab vérpóstkarka bonyhádi tenyészbika és 7 darab 1 1/2 éves üsző. Érdeklődőknek FÜLÖP PÁL gazdasági intéző Szenttamás, u. p. Kunszentmiklós, szivesen ad levélbeli bővebb felvilágosítást és előzetes értesítést Kunszentmiklós-Tass vasúti állomásra kocsit is küld. 8862

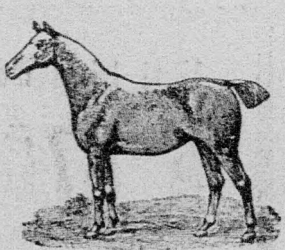
Vöröstartka tinó és üsző teljes prima, 1-3, esetleg 5 éves nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron. Későbbi úgyszintén jármos és beállítási ökrök szállítására vállalom Kltűnő friss fejős tehenek előleges jelentés után, nálam mindenkor megtekinthetők kötelezettség nélkül. Vevő tetszése szerint választhat. 4785 Henrik Ignác fia Szolónak (Vas m.)

Elsőrendű bonyhádi fajteheneket lefejtés és tenyésztésre, az átlagos tejlésért garanciát vállalva, továbbá vöröstartka ökrök- és üszőborjukat 1-2-3 éves korban, hizlalásra vagy járomba való tarka ökrököt a legjutányosabb árban, egyezség szerint bármely mennyiségben szállít Baneth Adolf Bonyhád, Tolna m. 1028

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítok KLINGER MÓR tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispeszt, Lakás és istálló: Kispeszt, Külső-utca 5. sz. Levél- és sürgönyözim ugyanott Telefon Kispeszt 55. Saját házban

Zuchtvieh-Etablissement „SURWURDEN” Alapított 1860-ban. Tulajdonos: LÜBBEN H. Oldenburgi tenyészmenek, kanczák, csikók, telivér Shortorn-szarvasmarha, telivér Oxfordshirei down-juhok, telivér Yorkshire-sertések.

Megrendelések másfajú tenyészállatokra (pl. Oldenburgi Wesermarsch-, ostfriesli Wilstermarsch-szarvasmarha stb. stb.), a leggondosabban eszközöztetnek. Kivétel! Behozatal! Tenyészeteim Európa, Amerika, Ausztrália és Afrikában számos tiszteletdíjat stb. nyertek.

Sürwürden vasut, posta és táviradaállomás a Bréna-Hude-Nordenham vonalon, Oldenburg nagyhercegségben, Németország. Vezérképviselő Magyarországon és Ausztrián részére: Báro WIMMERSPERG EGON LAXENBURG

közveti, vasúti, posta- és táviradaállomás WIEN mellett. Vegyesek

Birkák 1000 holdas kltűnő legelőre felesben elvállaltatnak. Közlelbi felvilágosítást ad a tulajdonos, Vécsey Károly, Gabimajor, u. p. Pinkamtske, Vas m. 8837

Bérszántás. Gözke 400-500 nérszántásra keresztek. Ajánlatokat kér Keppich József, Temesromtele. 8891

290 drb anyajuh és 220 drb fiataljai bármely feles-tartására, jó ápolás szavatolása mellett háromévi időtartamra kiadó vagy készpénzért eladó Hídegh Ferencz-nél, Szakály (Tolna m.) 8882

Szunyog. légy és rovarcsipés, tehát a betegségeket legjobban terjesztő veszedelmes rovarok ellen a leghatásosabb és legbiztosabb óv-és védelem a Dr. Borovszky-féle Borolin. Soha más, mint Borolint szunyog- és rovarcsipés ellen ne használjon. A Borolinyár Budapest, II., Margit-rakpart 45. sz. Az összes hasonló szerekekkel szemben versenyen felül áll. Csak egyetlen kísérletet tegyen és meggyőződik. Vegyen próbátveget. Kapható az ország összes gyógyszeráraitban és drogeriáitban. 755/b

Főurak, földbirtokosok és katonatisztek legjobban értékesítetik levett polgári és katonai ruhájukat Polacsek és Társánál Bpest, Ankerpalota, V., Ankerkő 1. szám félemelet. Meghívásra házhoz jövünk. 717

Szalanczvári uradalomban a makkoltatás ki van adva.

Szeszgyári iroda FREY LAJOS

okl. vegyész, szeszgyáros, Reichel és Heisler vegyipari gépgyár részvénytársaság volt műszaki főtisztviselője. Elfogad jutányos feltételek mellett minden szakbavágó munkát, mint üzemi ellenőrzést, átalakítást stb. Továbbá szeszgyárak, szeszfinomítók tervezését, építését, költésvetéseket, be rendezéseket felülbizárlását, nemkülönben egyes gépek beszerzését. 2771 Bpest, VI., Dálnok-u. 27. Műszaki Iroda.

Sertés-makkoltatás.

Heves megye, Várasztó község határában mintegy 800 katasztr. hold erdőterületen (egész séges legelő) a

makkoltatás bérbeadó.

Közlelbit: Takács Adám-nál, Istenezeje, u. p. Pétervására (Heves m.). 8892

Eladás

Alkalmi zongoravétel. Bösendorfer, Schweighofer, Kern-Wirtl kiváló mesterek gyártmányú 200 forinttól feljebb. Pianinók 160 forint, új zongora vagy pianinó 250 firtól feljebb minden árban. Zongora, csimbalomhangolások, hekl, ben és vidéken, szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöztetnek REMÉNYI MIHÁLY a Magy. Kir. Zeneakadémia szállítója, BUDAPEST, VI., Király-u. 53. sz. 1139

1000-2000 holdas bir- tok megterhelve megvételre keresztek. Ajánlatok „Komoly 8743” jellegű alatt a lap kiadóhivatalába kérésnek. 8743

Mesterségesen készített gyógyboroknál jobb a tisztán kezelt természetes bor! Jászai Furgly Pál terméséből Badacsony-Kisorshegyi Auvegne gris óbor (Cherryhez hasonló) 07 literes palack 4 korona. 03 literes palack 2 korona. Keknyelű kiváló finom peccenyebor (pezsgőnél becsesebb) 07 literes palack 3 korona 03 literes palack 1 korona 50 fillér árban, lédákba ommagolva, Badacsonytomaj állomáson feladva, 50 palackonként - míg a készlet tart - kapható. Rendeléseket kérek Furgly Pál Siofok címre. 8220

Tetterenczházi gazdaságban (gyóim. posta telefon: 764-3.) eladó 20 holdnyi szőlőtermés, melyből 4 hold csemegeszőlő, 16 hold ridling és ezerjófából való. Szinte ezen gazdaságban eladó, míg a készlet tart, római rozsvetőmag, mely korán ér, fagyellentálló, ára 60 kg-ként 12 kor. 8739

Eladó a marczali uradalom erdőgazdaságából kb. 30 q zstros lögygubács. 8842

Azonnal szállítható kipróbált, kitűnő jármű, 35 tényleges lóerejű, 1100 lóerű Bolander-nyerajómotor, késleltető Schwarz József és Társa cég-nél Budapest, VI., Váci-körút 53. sz. 7041

Buzavetőmag tiszavideki, 84 kg. hektoliter-súlyal eladó György Ödön tiszaszentimrei gazdaságban 10 méter-mázsától feljebb a 25 teljes vagononként 21 koronáért vevő zsákjában Tiszaszentimre állomásra szállítva. 8843

Szalmát, kb. 100 vagont, szalabodon vagy püskelovo elad Deutsch Andor, Temesvárbány, állomás útjára. 8845

Burgonyát, étkezési és vető- cözdra bármely mennyiségben vesz és elad Klein Ferenc és Fia cég, Budapest, VI., Csengery-utca 57. Ugyanott olajpogácsa bármely mennyiségben és mennyiségben kapható. 8885

Eladó takarmány: 60-70 drb marhának zabszalma, terek és oszta. Hajnal Samu Erendred. 8886

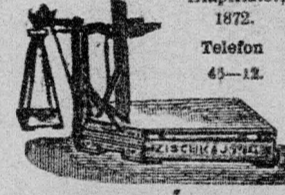
Széna lónak való, jómínőségű 400 métermázsá eladó. Jánosfi-pusztán, u. p. Aladvadás, vasútállomás Szekszó. 8887

Gömör megyében egy 760 m. holdas I-a birtok épületekkel együtt jutányosan eladó. Czim: Blicz Gáza, Tornalja. 8603

Buza, 82 kiló, fejmegyei ki tenyésztett proesszemű vetőmag eladó, métermázsánként 27 korona, 100 métermázsánként a 28 korona árban. Feladái állomás Martonvásár, déli vasút. Minió bérmennyit küld: Gellérpusztai birtogadás. (Dráher-birtok) u. p. Baracska, Fejér megye. 8771

Böcsán (Pest m.) 700 holdas birtok 50 hold szőlővel megrelelt gazdasági épületekkel, cseléd és munkásaiakkal, prsház, pinze hordókkal, 440.000 koronáért eladó. Posta, községház, iskola, csendőrlaktanya a birtokon, vasútállomás Soltvadkert-Tátlár. Értekezni lehet a helyszínen vagy Budapest, Váci-ut. 12. sz. alatt Strassburger Ernővel. 8889

A juhtenyésztés mult és jelen irányáról szakszerűen Rodiczky műve értekezik, mely 50 sikertűt ábrával tarkítja és csinos vázsonkötésben a „Patria” könyvkereskedésében, Budapest, IX., Köztelek 3 koronáért kapható.

ZISKA JÓZSEF BOSTÉLY GYÖRGY mérleggyáros. Iroda és raktárhelyiség: Budapest, VI., Eötvös-utca 47. Ajánlja a legjobb kivitt és legmegbízhatóbb gabona mérőgépet, tiszos és szárazos, valamint gazdasági szekér, hid és marhamérleget. A budapesti, fimek és győri gabonázadéki szállítója, úgyszintén számtalan nagy gőzmalom és uradalom szállítója. Árjegyzék bérmennyit. Használt mérlegek becsereitettnek és kaphatók, megbízható állapotban. Javítások elfogadtnak és pontosan eszközöztetnek. Kiváratra uradalomba is küldök szerelt. 860

Phosphor-pasta PATKANYOK teljes kipróbáltára szavatosság mellett ávegekben 1 korona, 2 korona és 4 korona. DETSINYI FRIGYES Budapest, V., Marokkó-u. 2

Nyar sorfák legelők, haszono- és faszorok beültetéséhez. Kaptak nyarfák, igen száraz és igen nedves területek beültetésére egyaránt alkalmas iskolázott sorfák. Törzsátméret 1 m. a földtől 20-25 mm. 1 drb K-50 100 drb 40., 1000 drb K 300-25-30 mm. 1 drb K-60, 100 drb K 50., 1000 drb K 400., 30-35 mm. 1 drb K-70, 100 drb K 60., 1000 drb K 500., 35-40 mm. 1 drb K-80, 100 drb K 70., Pyramis nyarfák, különösen vizes területek határainak és vizes területek faszorok beültetésére alkalmas, alulról végig galyas sorfák. Magasság a földtől 2-3 m. 1 drb K-60, 100 drb K 50., 1000 drb K 400., 3-4 m. 1 drb K-70, 100 drb K 60., 1000 drb K 500., 4-5 m. 1 drb-80, 100 drb K 70., osmogolás és fuvarozás az állomásra önköltségen. Pecz Armin falkolatulajdonos, Budapest, VIII., Kálvária-tér 8. 8664

Keveset használt nyersolajmotor elsőrangú gyártmány, teljes szavatosság mellett olcsón eladó. Krausz, Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 2/b. III.

Szalmasajtoló

kevessé használt állapotban igen előnyös árban eladásra ajánlatuk Szücs Odön cég által, Budapest, VI., Nagymező-u. 66. sz. 7287

Gyors, pontos, olcsó földméré Világhírű szabadalom is államban. Stádel-Torkos FÖLDMÉRŐ-TALIGA kapható Stádel gépgyárban, Győrött

Szilárd Gyula

a csákvári földm. -lek. tanárának gyakorlati kézikönyvei: Mezőgazdaságtan. I. Általános és különleges növénytermelés. Füzve K 3., kötve K 4.- Mezőgazdaságtan. II. Állattenyésztés. - Üzletvitel. Füzve K 3., kötve K 4.- Szőlő és pinze. 71 ábrával. Füzve K 4., kötve K 5.- Szőlőművelés és borgazdaság. 161 ábrával. - Kötve K 10.- A pinzegazdaság meliek-torn- keinek értékesítése. Füzve K 1-50

Méhészet. 19 ábrával. Füzve K 1.- Kaphatók a „Patria” részv. társ könyvkereskedésében Budapest IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

Az alsóausztriai kulturtanács által elismert és az állami dicséret oklevéllel kitüntetett

eredeti loosdorfi pedigree vetőgabonát

a gróf Piatti-féle uradalom vetőmagtermesztő állomásairól, Loosdorf, Mistelbach kerület, N. Ö. ajánl az őszi vetésre az egyedüli

eladási iroda
GEBRÜDER BOSCHAN csász. és kir. udv. szállító
WIEN, I., Bäckerstrasse 9.

Loosdorfi téli rozs eddig a legjobb természet hozam, minőség, fagy, raktározás és ellenállás tekintetében. Teljesen kiegyenlített, lánzsafarmájú kalászok legnagyobb virágzási energiával, sűrű, zöld magvak, nincs termésvesztés maghullás folytán, bármely talajnak és fekvésnek megfelel.

Loosdorfi vörös szakálás buza teljesen télfálló, legfinomabb minőségű magvak, legnagyobb hozam, korán érik, raktározásnak meglehetősen ellentálló faj.

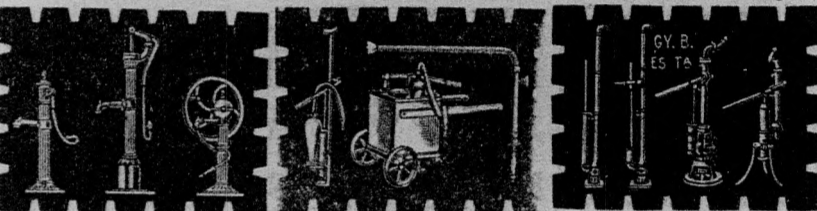
Bővebbet megtudhatni árjegyzékeinkből.
Kívánatra készséggel szolgálunk mintázott ajánlattal.

907

MINDENMŰ
SZIVATTYUK
BÁRMELY CÉLRA
ÉS ÜZEMRE

GYÖZŐ BÉLA
ÉS TÁRSA
BUDAPEST
V. BÁRÓ ACZÉL-UTCA 3.

TÜZOLTÁSRA
FECSKENDŐK,
SZEREK,
FELSZERELÉSEK
ÉS TÖMLÖK

Most jelent meg! Fontos minden szőlősgazdának!

A SZŐLŐ TRÁGYÁZÁSA

Írta: **Grabner Emil,**
az országos m. kir. növénytermesztő-intézet igazgatója.

16 képpel és számos táblázattal.

Ára 2 korona.

Régen nem hagyta el a sajtót olyan nagy fontosságú, olyan általánosan közérdeklődésre méltó könyv, mint az éppen ismertetőnk, amely a szőlő trágyázásával annyi szakismerettel és annyi bizonyító kísérleti eredménnyel foglalkozik, ami egyenesen meglepő. Meglepő pedig azért, mert szerző számos kísérlete támaszkodva kimutatja, hogy szőlők csekély termőképességének oka egyedül a talaj táplálóanyag hiányában található fel, kimutatja, hogy megfelelő trágyázás által háromszorta, négyszerre nagyobb termést lehet elérni, mint aminőket elértünk eddig. Szerző közel 10 éven át végzett az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás kötelekében, az ország különböző vidéken végrehajtott szőlőműtrágyázási kísérleteket, s úgy a szőlővidékek bejárásával, a kísérleti jelentések feldolgozásával, mint a beérkezett szakkérdések révén olyan tapasztalatokat szerzett és foglalt össze e munkájában, amelyek a gyakorlati emberre nézve igen becsesek és amelyeket ha követ, szőlőjének termését nem is remél magasra fokozhatja.

Becsés és nélkülözhetetlen könyv ez minden szőlősgazdára nézve, s bizton hisszük, hogy nem fogja senki elmulasztani e könyv tanulmányozását, s adott tanácsainak felhasználását.

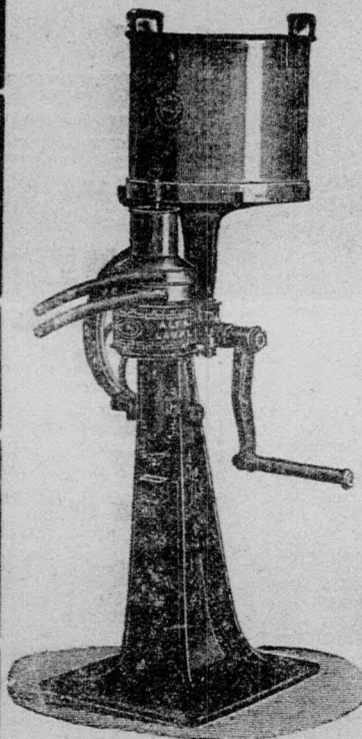
Megrendelhető a "PATRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Számok beszélnek!

EGY MILLIÓ

Alfa Laval Separator

az egész világon használatban.

850 első díj! Mult évi eladás 110.000 darab.

Több mint 60.000 idegen fölözögép lett eddig „ALFA LAVALRA” becserélve.

Az „ALFA” Separatorok, tejgazdasági eszközök és gépek, valamint a világhírű „ASTRA” gépek biztosítják egyedül a tejgazdaság legnagyobb jövedelmezőségét.

Felvilágosítással szolgál az

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V/56.

Nős, gyermektel...
kiszolgálóképes ga...
nagyobb bilarn...
lomban 8 évig...
alkalmazva min...
ezen időből kit...
nyál rendelkez...
pálkál van, meg...
fogad november...
bamarább, kivá...
sen megjelenik...
Hódmezővásárh...
Tóalj-utca 8 sz...

Földmivessisko...
róm. kath. vallás...
katonakötelezett...
lett, jelenleg egy...
gazdaságban m...
alkalmazva, ugy...
a külső gazdasá...
némielg jártas...
Állást keres...
„Szorgalmas”...
a kiadóba.

Gazdatiszt, i...
korlatilag képe...
32 éves, nős, kis...
gyakorlattal, me...
gazdaságban az...
esetleg újví bel...
kezelőbiztosi áll...
járásággal, bli...
gabonacemtelek...
dobány-, szőlősz...
tenyésztésben, hi...
nézetben és az ó...
vezetésében. Sz...
széket „Érteje...
jelige alatt a...
továbbit.

Műkörtész, ki...
kiváló jártasságg...
keres melegebb...
tűnő bizonyítván...
tíntételekkel ru...
ves megkeresései...
Keszér István m...
patáj, Post megy...

Paradéskocsis...
gyesfogathoz, ki...
ványokkal, ki a...
járás, hátsólova...
tón kettes- és né...
tanítását, érti...
mesteri Állást is...
Teusztes István P...
utca 11.

Földmivessisko...
tal bír, nőlen, 2...
tyén hatámban...
állandó alkalmaz...
ves megkeresést...
János, Hódmezőv...
utca 75. szám.

Intézői Állást...
keresztény, 19...
tönziven kezelt...
szerzett praxiss...
tiszt. Szives ajá...
Baráth Endre ur...
Szilágy-Kövesd, u...

Intézőtisztai...
nem...
elméletileg és...
képzeti, 28 év...
váltán, nős, nag...
kezelt, orvorkor...
radalomban 13...
önállóan működ...
gazdálkodás min...
ugyszinte az irod...
is jártas intéző...
hivatalban.

Állást keres...
gazdatiszt, 7...
3000 kor övedéki...
és földmivessisko...
végzett, ezek vég...
grófnak volt iru...
ván titkára) sz...
kapcsolatos gaz...
kéőbb egy magy...
neves, igen inter...
bárhoi nagy urad...
korrepa és ipar...
nagybani termel...
bani szőlőszet...
mint segédiz...
mint kezelőtiszt...
Jártas ugy a m...
szőlőgazdaság m...
Beszél magyarul...
tana oly szőlőgaz...
csalatos gazdas...
tisztí vagy segéd...
nyerni, hol jó...
szorgalma és m...
által állása álla...
a kiadóban „J...
jelige alatt.

Földmivessisko...
kath. vallás, n...
len egyén, ki a gaz...
belső teendőiben...
lé, állattenyészt...
ban, tehénészet...
teljesen jártas...
nagyobb gazdas...
dtilan állásban m...
alkalmazva, janu...
ispáni, gazdál...
Állást keres. Kis...
önálló kezelését...
Szives megkeres...
hivatal továbbit.

Nős, gyermektelen, 33 éves, földmivesiskolát végzett, kanizsai gazdaságot vezetett, kanizsai birtokos, uradalomban 3 évig egyfolyában volt alkalmazva mint segédizé, s ezen időről kintő bizonyítványal rendelkezik, jelenleg állás nélkül van, megfelelő állást elfogad november 1-re, esetleg hamarabb, kívánatra személyesen megjelenni. Zsarkó János Hódmezővásárhely, IV. ker. Tóaly-utca 8 szám. 8822

Földmivesiskolát végzett, 25 éves, román k. vallású, nőien egyen katonakötelezettségének eleget tett, jelenleg egy nagyobb birtokos gazdaságban mint irnok van alkalmazva, egy az irnod mint a külső gazdaságtól teendőket nemleges járta. Október 1-re állást keres. Megkereséseket „Szabolcs 5809” jellegre a kiadóba. 8809

Gazdatiszt, igen erélyes, el-mélettel és gyakorlatilag képzett, román kath., 32 éves, nős, kis családu, 13 évi gyakorlati, melyet intenzív gazdaságban szerzett, októbri, esetleg újv. belépéssel önálló kezelőizé állást keres. Kiváló jártassággal bír az összes gabonafélék, cukorrépa, dohány, szőlőtermelésben, állattenyésztésben, hizálásban, tehén-és szarvas tenyésztésben. Szíves megkereséseket „Erélyes tiszt 8824” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbítja. 8821

Műkertész, ki az összes kertészkedés teendőit kiváló jártassággal bír, állást keres a vidéki birtokok, kintő bizonyítványokkal és kitüntetésekkel rendelkezik. Szíves megkereséseket két ez címre Keszér István műkertész, Dunapataj, Pest megye. 8816

Paradéskocsis ajánlkozik kettős és négyesfogathoz, kintő bizonyítványokkal, ki a lövevényben járta, hátsólovakat, ugyazint kintő és négyesfogathoz be-tanított érti. Mint lovászmester állást is elvállal. Cím: Teszác István Pécs, Papnövéde-utca 11. 8861

Földmivesiskolát végzett, gyakorlati, 29 éves, keresztény fiatal ember gazdaságban állandó alkalmazást keres. Szíves megkeresést kér Turócski János, Hódmezővásárhely, Pal-utca 75. szám. 8815

Intézői állást keres október 1-ére, 33 éves, nős, keresztény, 12 évi nagy és intenzív kezelő uradalomban szerzett praxissal bíró gazdaságtiszt. Szíves ajánlatokat két: Baráth Endre uradalmi intéző, Szilágy-Kövesd, u. p. Sarmaság 8858

Intézőtiszt állást keres azonnal belépésre elemelttel és gyakorlatilag képzett, 30 éves, román kath. vallású, nős, nagy, belterjesen kezelő, cukorrépa is termelő uradalomban 18, ebből 7 év óta önállóan működő, a belterjes gazdálkodás minden ágában, ugyazint az irnod teendőket is járta intéző. Cím a kiadóhivatalban. 8859

Állást keres 35 éves, nőien, keresztény, 7 évi gyakorlati, 3000 kor évadékkal. Szőlészeti és földmivesiskolai tanfolyamot végzett, ezek végezte után egy grófknál volt irnok (ugyzólván ittkára) szőlőgazdasággal kapcsolatos gazdaságban, később egy magyarországi hírneves, igen intenzív kezelő birtok nagy uradalomban cukorrépa és ipari növények nagyban termelésénél, nagyban szőlészeti és hizálásnál mint segédizé, 2 1/2 évig már mint kezelőizé volt alkalmazva. Járta egy a mező-, mint a szőlőgazdaság minden ágában. Hészel magyarul és tótl. Ohaj-tana egy szőlőgazdasággal kapcsolatos gazdaságban kezelőizé segédizéi állást elnyerni, jól a magyariság, szorgalma és megbízhatósága által állása állandó lenne. Cím a kiadóban „Jógazda 8865” jelleg alatt. 8855

Földmivesiskolát végzett, 28 éves, román kath. vallású, nős, gyermektelen egyen, ki a gazdaság külső és belső teendőit, növénytermelésé, állattenyésztésé és hizálásban, tehén-és szarvas tenyésztésben járta, jelenleg egy nagyobb gazdaságban felmondatlan állásban mint gazda van alkalmazva, január 1-re botos-ispáni, gazdai vagy kulcsári állást keres. Kisebb gazdaság önálló kezelésé is elvállalja. Szíves megkereséseket a kiadóhivatal továbbítja. 8860

Vinczellér Állást keres október 1-re, ki a vinczellériskolákat jó sikerrel végezte, 2 évi gyakorlati bizonyítványal rendelkezik, most is uradalomban működik, 28 éves, román kath. vallású, családtalan, nős egyen, a szőlészeti, borkezelési, valamint a gyümölcsfák, konyha- és díszkertészet minden ágában járta. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba „Z. A. 881” jelleg alatt kérétnék. 8817

Külső-belső gazdaságban, könyvelésben járta, 27 éves, kath. vallású, erőteljes, katonaviselt, koránkező, nőien gazda melőbbi belépésére kiségtől, irnok kulcsári állást keres. Cím: Török János, Szege, Kisfaludy-u. 35. 8898

Szabolcs- esetleg szomszédos vármegyei birtokos gazdaságban alkalmazást keres gimn. végzett, gazdaságtiszt fia. Ajánlatokat Nyír-batorba két Tölgyes I. 8899

Földmivesiskolát kintően végzett, 12 évi gazdasági gyakorlati, jelenleg a primás uradalomnál osepési ellenőz, 35 éves, nős, román kath., szerényigényű, erőteljes, koránkező, románul beszélő egyen október hó 1-ére kisebb gazdaságba önálló, esetleg bármily megfelelő állást keres. Megkereséseket „Ellenőz” címre Érekespuszta, u. p. Bény, Esztergom m. kérétnék. 8897

Tanácsadó tükárnak ajánlkozik kintően végzett, bank aronsztályának főtisztviselője. Nagy gyakorlati és gazdasági adminisztráció, könyvvizetés, ellenőrzés terén. Szakavatott tanácsokat ad a gazdasággal szoros összes kereskedelmi kérdésekben. Megkereséseket „Agrikul 8910” címzen a kiadóhivatalban. 8910

Gyakorlati vizsgát tett, nős, 30 éves, földmivesiskolát, földmives és birtokos gazdasági igazgató, szesz-főző tanfolyamot végzett, vizsgázott gépkezelő, szállításra a gazdaság minden ágában gyakorolt, több éves bizonyítványokkal, gazdaságtiszt, szeszgyári vagy más bizalmi állást keres. Cím: Naazlady István, Bndapest, Visegrády-utca 8. 8900

Vizsgázott gépész, tanult géplakatos és villamos világitási gyakorlati bír, állást keres 1912. újv. belépéssel, több éven át nagyobb gazdaságban és gyárakban mint gépész és gépmester működött, jó referenciákkal rendelkezik. Szíves megkeresést két P. K. Gépez, Dámóczy, u. p. Perbeny, Zemplén megye. 8907

Előkelő bank főtisztviselője gazdasági tizen kereskedelmi vezetőségben, gazdasági adminisztráció ellenőrzésében, kettőkönyvelésben nagy jártassága van, elvállalja uradalmi ügyvezetés ellenőrzését, kettőkönyvelés berendezését. Praktikus tanácsokat ad minden gazdasági ügyekben kapcsolatos kereskedelmi kérdésekben. Megkereséseket „Agrikul 8911” címzen a kiadóhivatalban továbbítja. 8911

24 éves ispáni földmivesiskolát végzett és egyipár évi gyakorlati, ismét hasonlóműségi állás keres mint ispán, segédizé, kulcsár, október 1-ére, esetleg azonnal. Szíves megkeresést két Szócs Albert végzett gazdász, Bpest, Lillom-u. 10. sz. föld. 5. a. 8901

Intelligens kertész állást keres október 1-ére vagy nov. 1-ére csak nagyobb uradalomban, ki gróf és püspöki uradalomnál hosszabb idő óta alkalmazva volt, a kertészet minden ágában nagy praxissal bír, 50 éves, nős, egy gyermeke van, beszél magyarul, németül, szlovánul és szerbül. Csasszó Pál, Budapest, Szony-utca 38. szám, ajtó 5. 8906

Számtartónak, könyvelőnek a kettőkönyvvitelben mélyképes, 34 éves, 10 évi gazdasági gyakorlati bír, nőien egyen, beszél magyarul és románul. Megkereséseket Dekány Gábor, Dévaványa községhez. 8904

Január hó 1-ére ispáni vagy intézői állást keres egy izr. vallású, nős, 34 éves, családtalan, szorgalmas gazdaságtiszt, akinek egy vég. voltv. birtokos gazdaságban 14 évi kintő gyakorlati van (nagy tehén-és szarvas tenyésztés), járta a mezőgazdaság összes ágában, u. m.: cukorrépa-termelésben, sertés-marhahizálásban és nevelésben, gazdasági könyvek vezetésében, beszél magyar, német és tótl nyelven. Szíves megkeresést két a kiadóhivatalba. 8909

29 éves, nős, román kath. keresztény, józanéletű, a kertészet összes ágában teljes jártassággal bír, 1. évi október hó 1-ére alkalmazást keres. Mészáros János kertész, Szatymaz, Csongrád m. 8903

Gazdasági adminisztratív ellenőrzését elvállalja nagy gyakorlati bank főtisztviselő. Vállalkozik gazdasági kettőkönyvelés berendezésére, gazdasági kereskedelmi vezetésére. „Agrikul 8912” címzen a kiadóhivatal továbbítja. 8912

Gazdasági tanítványt végzet, hosszabb gyakorlati bír, nőien egyen, szerény igényekkel melőbbi belépéssel nagyobb tehén-és szarvas állást keres, avagy kisebb gazdaságba mint ispán önkéntesen belépni. Gyakorlatát nagyobb uradalomban szerzett. Cím a kiadóhivatalban. 8902

Ispáni állást keres szept. 1-én vagy október 1-én földmivesiskolát és 4 középföldmivesiskolát végzett, 27 éves, r. kath. vall., nőien, ki jelenleg egy nagy gróf uradalomban 4 év óta mint segédizé működik. Szíves megkereséseket két: Nöth István, Somogy-Tárnécsa. 8908

Melyik vidéki földbirtokos alkalmazna egy jó megjelölt fiatal embert autómobil vezetésnek, ki gyakorlati 5 hónapig egy nagy autómobil javítóműhelyben szerette, vizsgálja minde, de gyakorlati bizonyítványal rendelkezik. Gazdaságban a vadászati és erdő-örzést is vállalja. Cím: Dohi András pénzügyőr, Budapest, IX. ker., Mátyás-utca 16. sz. 8813

Nagyobb keresztény uradalomban azonnali belépéssel külső segédizé vagy számtartó állást keres külső adás miatt, 5 évi gyakorlati főúr uradalomban szerzett, felsőkereskedelmi és gazdasági végzetéssel, szerény kezdő fizetésért. „Segédizé” poste restante Budabácska. 8905

Szülő- és pinzegazdasági intéző,

elsőrangú szakor, hosszú gyakorlati, megfelelő állást keres. Megkereséseket „Intenzív 12” jelleg alatt Blockner J. hirdető-irodájába, Budapest, IV., Semmelweis-utca 4. kérétnék. 1154

Állatok

SOVÁNY ÉS HIZOTT sertéseket legjobban értékesít és beszeres BAUER B. GYULA sertésbismányos Bpest, VIII., Rákóczi-ut 73. TELEFON 79-41. Mindegyik felvilágosítás díjtalanul készséggel adatik.

Eladó juhok, 100 db kintő Merino-Rambouillet anyajuh és 200 db 2-3 éves őr eladó az őrök (Zala megye) gazdaságban. Bámikor megkérülhetők. Árjajánlatok gr. Széchenyi Pál, Ötvös, Zala megye, címére kérétnék. 8429

Elsőrendű yorkshire tenyészésében állatok kaphatók Dukai Takách Ferenc gazdaságában, Duka, (Vas megye) 1 db 1 éves kan, 12 db 8 hónapos koca, 80 db 3-4 hónapos kan- és kocaszalok. 8361

Hátasló, 165 cm. ma, hibátlan pejkocsa, rendkívül kitaró angol telivér, származik gróf Almásy Imre ur ménéséből, eladó Sük Dezső-nél, Pusztapórn. 8799

Óriás pekinkacák, idelek, Reitter főkapitánytól származók, Rhode-Island jércék és kakasok, idek nemossított fehér ludak darabonként 4 koronáért kaphatók. Tiszttárság, Kemencemesegesi, Vas megye. 8737

Elsőrendű mangalica kocrák és kanok fél évesek eladók Szent-Ivány László gazdaságában, Málca, Zemplén m. Erődtől Wertheimstein-féle tenyészestől származnak. 8565

Eladó az nglepszatati börturalomban 20 db elsőosztályú 4-5 éves erdélyi fehér tinó. Vasút és posta Dárda. Baranya m. 8735

A barto Vécsey ungszennai uradalmának hírneves, tisztán tenyészített magyar guilyából 18 db számfeletti bejuttatott tehén és 15 db meg 26 db 4 éves jármolandó tinó eladó. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt az uradalmi intézőség Ungszenna, u. p. Pályin. 8802

Megvételre keresek 5 darab tenyésztkocát Cuthold kost. Ajánlatok kérétnék László Mór címre Pusztahidvég, u. p. Állást. 8797

Eladó egy „Uhu”, ragadozó-madarak pusztítására igen alkalmas. Cím: Urbán Péter gazdaság, Törökheusa. 8794

Eladó egy 1 1/2 éves, 6 db hat hónapos yorkshirei tenyésztkocák, 50 db levasztott yorkshirei kan és koca malacok, 10 darab yorkshirei-berkshirei keresztelésű levasztott malacok. Áruk per kg két 240 fillér, importált szőlőtől származottak, nagyon szép kifejtett példányok. Továbbá eladó 3 darab 2 éves, egy koca és két herék nagyon jó növésű és járású, teljesen hibátlan, arabs anyától és lippai apától származott, balványos cikókák, áruk per db-ként 600 K. Erdélyi Fűrjes József urad., tisztartóhoz Vágújhelyre forduljanak. 8801

45 db fejteszta, 3 hónapos mangalica malacok dr. Kaniz Gyula egészült gazdaságában eladó. 8800

A Blascok-féle nemossított mangalica tenyészésében a hó végén 25 db elsőrendű, 3 hónapos, orbánc ellen bejuttatott kanmalacok kerül eladásra, darabonként 200 kor. és 2 kor. állópenz árban. Telivér Lincolnshirei kan- és emse-malacokra már csak tavaszi szállításra fogadhatok el megrendeléseket, 3 hónapos korban orbánc ellen bejuttatva, darabonként 300 kor. és 2 kor. állópenz árban. Yorkshirrei tenyészésben elsőrendű tenyészállatok különböző korban, mindkét nemben, egész éven át kaphatók. Előjegyzéseket és megrendeléseket elfogad Blascok Gyula sertésbismányos, Kajdacs (Tolna vm.). 8796

Ménéseladás, 12 darab, részben belöldi amerikai kanca, importált amerikai ménnel felezve, 28 db egy- két éves és idei választott oskó; valamint egy importált amerikai ménelő eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos: Szatymaz János, Apcz, Hevos m. Ivány Farkas, Apcz, Hevos m. 8798

Tenyészmalac-eladás, 100 db igen szép, kifejtett, 6 hónapos szőke tenyésztkoca és kocmalacok birtokfelosztás folytán eladó dronként 80 koronáért. Belső-ohati gazdaság per Obat-Pusztakócs. 8792

Eladó 6 db fiatal, tenyésztkocák pes yorkshirrei koca, egy kanna, továbbá 5 darab Blascok-féle fiatal koca egy kanna és malacokkal. Értekezni Gtók Frigyes gazdasági intézőnél Pannónia-pusztán lehet. Posta, távirat, vasntállomás, Százalombatta. A gazdaság az állomástól 5 percnyire van. 8840

Eladó, elsőrendű tiszta erdélyi magyar fajta, 1 1/2 éves ökörborjú jutányos áron állandóan kaphatók. Cím: Pancsilla Testvérek, Mezőnagyosny, Tódasaranyos megye, állomás Gyátes. 8839

Eladó a marozali uradalomban törzsgulyájából 4 darab számfeletti 2-3 éves szilaj bikák. Marozali Uradalom. 8841

A noskovezi birtokos gazdaságban eladó 18 darab fejtesztén, bonyhádi fajta. Felvilágosítást ad: Intézőség, Noskovezi (Slavonca). 8874

Komondorok eladók, fajlagos, fekete szem fekete orr, fekete szájszél, hófehér fürtösörtyű, 7-8 hetekes, drbjá 20-25 koronáért Kubinyi Béla, Ujszász, Pest megye. 8814

Muraközi hidegvérű szőkő sárga, hófehér kanca, 170 %, kettős és fél éves, pár nélkül maradván, 1400 kor-ért eladó. Hibátlan, igen szép. Teller Vincez plébános, Somogy-bereznice. 8875

Eladó 100 db első minőségű 1 éves fehérörborjú, valódi erdélyi-magyar faj, melyből választva is adok. Gönczi Miklós birtokos, Torda (Erdély). 8880

Eladó csikók. Bérlet megfizetése miatt eladó 6 darab 2 1/2 éves, 5 db 1 1/2 éves félvér csikó. Nápárdá, u. p. Gutorföld (Zala megye). Tulajdonos Zechmeister Viktor. 8876

Yorkshirrei, importált szülők egy éves koca, 10 db fél éves kan, kilogrammonként 2 kor-ért eladó. Güleher jószágintézőség, Nemesnebojsza, u. p. Galánta. 8877

Saannenthalai szép fehér, szarvnélküli kecske, bak és nőstény, 2/4-4 évesek eladó. Cím: Páskay Antal, Szilagyománylő. 8879

Zürichből erdő tisztavérű, remek nagy példány, 2 éves bernáthegyi hím-kutya eladó. Erdélyi Gtók György gazdaságtiszt, Pokolcsanya, u. p. Tápó-györgy. 8878

Eladó tisztavérű, erősen fejlett erdélyi szontbernáthegyi 8 hetes rozsdabarna és fehér-tarka szőrű kölyökkutyák. 5 hím, 4 nőstény, október hó 25-ől szállíthatók, 1 hím ára 50 korona, 1 nőstény ára 40 korona. Pámatér állomáson feladva, utánvételt küldve. Cím: Winteritz Adolf, Gádoros, Békés megye. 8881

Yorkshirrei stülőkocák, importált portált egyedek ivadéka, szép példányok, begubavá, helyszük miatt eladók. Orosz Miklós gazdaság, Dombrád, Szabolcs m. 8883

Sertésenyésztés felhagyása miatt 11 db 2 éves, rozsdát begubavá, yorkshirrei koca 100 kg. A 2 kor-ért eladó. Megkereséseket: Iráni birtokoshoz Iván, Sopron m. intézőnek. 8884

Általánosan elismert legelsőrendű jármos magyar-fajú erdélyi-ökrök, 1 és 2 éves ökör-borjak s beállítani való tarka-ökrök egész éven át a legnagyobb választékban és jutányos áron kaphatók: 672

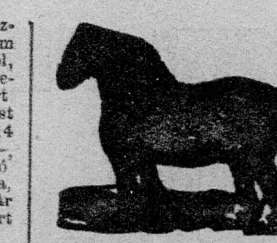
PAPP TESTVÉREKNÉL SZAMOSUJVÁR (Szolnok-Doboka m.)

Első-tiszta erdélyi-magyar fajta 1-2-3 éves

ökörborjúk

bármily mennyiségben, jutányos áron, állandóan kaphatók

Nyegrucz és Társa legelőgazdaságában Szamosujvárt. Cím: NYEGRUCZ TÓDOR SZAMOSUJVÁRT. 7

Muraközi hidegvérű (nori) Igás tenyészlovak választott csikók és tenyészmenek vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezésemel felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm: Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak. Cím: Csizem: IDŐS HEINRICH MÓR lóvásárló ügynöksége Csáktornya (Muraköz), Törv. bej. özég. Stürgönyozim: Heinrich Senior, Csáktornya. Interurban - Telefon 33. szám. 572

Ózsi szállítára előjegyezhető Reitter Oszkár főkapitány fajtatisztaságában Nagy-beckerekben Angliából hozott telivér fajtiszta legelsőrendű állatok:

Hófehér óriás nagy angol emdeni liba, hím 25 K, tojó 25 K. Hófehér óriás nagy pekinkacsa, hím 10 K, tojó 8 K. Hófehér Wyzantto (amerikai kintő) kint tojó, hím 10 K, tojó 8 K. Hófehér orpington, hím 10 K, tojó 8 K. Sárga orpington hím 10 K, tojó 8 K. Allami nagy aranyérem. Külföldi és hazai legelső és legnagyobb kintűntetéseket. Kintűntetéseket: Arad, Budapest I., Budapest II., Balgrád, Berlin, Lovrin, Lugos, Nagybecskerek, Nagyrárad, Pusztany, Pécs, Pancsova, Szőcs, Szatmár, Szege, Szabadka, Temesvár, Veszprém, Wien, Zenta. Fajtatisztaságért jótállás. 1108

Igen szép, válogatott vöröstarca szimmenthali jellegű 1-2-3 éves növendék ökör és szőborjakat ugyszintén legprimább lekötni való és jármosökreit legjutányosabb frakon ajánlanak Klein Testvérek kereskedők Czeldöm ölk. Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatnak. 958

Manila kévekötőfonal.

Felhívás a magyar gazdaközönséghez!

Felkérjük a t. gazdaközönséget, hogy ne kösse le előre szükségletét és

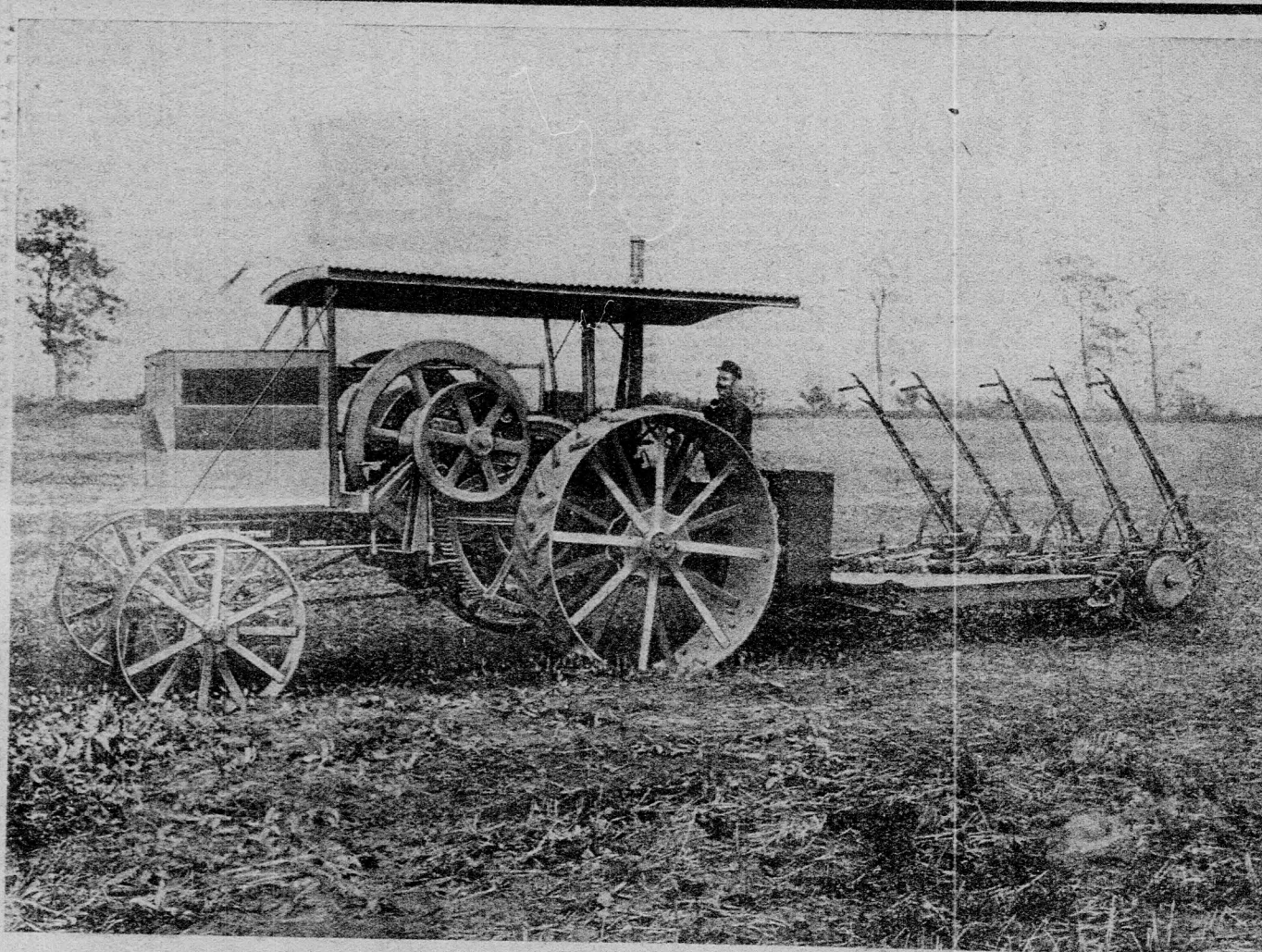
ne vásároljon külföldi manilafonalat,

amikor az idén is több száz gazdának szállított

hazai gyártmányu manilafonalunk

a legjobb külföldi gyártmánnyal is egyenrangunak bizonyult, az árban pedig, mivel a mi fonalunkat nem terheli vám, határozottan olcsóbbak vagyunk.

Szegedi Kenderfonógyár Részvénytársaság.

A szántási üzemköltség holdanként a minimumra redukálódik.
Biztos üzem! Szén- és vízfűvarozás feleslegessé vált.

Referenciákkal és ajánlással szívesen szolgál:

MCCORMICK HARVESTING MACHINE Co., Budapest, V., Váci-ut 98.

Az I. H. C. amerikai BENZIN- MAGÁNJARÓ

(Tractor)

a legolcsóbb szántógép,

mely 20, 25 és 45 tényleges lóerőben készül.
20 HP tractor 3—4 vasu
25 HP tractor 4—5 vasu
45 HP tractor 7—8 vasu

amerikai ekével

a legideálisabb szántógép.

Számos garnitúra már két év óta működik Magyarországon és mindenhol kitünően bevált. :: Benzinmagánjárónk a legalkalmasabb gép szántásra, cseplésre és nehéz terhek :: :: vontatására. :: ::

Hirdetés ár 25
minden szó 4
:: den szó 8
A legkisebb h

Betöltendő
birtokos
KIS

Földbirtokosok

Díjmentes állás

A Magyar Gazdák
Egyesülete (B
Ü. 151. m. 25. sz.) fel
tokos és bérlet

Állást közvetít
hol gazdálkodók
sőbb állásokra el
gyeava.

Az állásokért
díjmentes. —
esetén az egy
gazdagságra a be
llye a megfele
tízért ajánl

domonak az l
nyitványt
eddig működ
natkos adó
számla.

Tisztelettel fel
birtokos és bér
bogy gazdálkod
betöltendő esete
egyenlítő áll

esetén a leg
súvekedjenek
A H. Gazdák
Országos Egyesü

Betöltendő

Kertész, nő, kis
nál v
bejégre kereste
ványászatok
Készíté gazdas
Zemplén m.) kül

Másodkertes

lakás és fűtés
Kázmér nag
Krasznabrod,
A felesége is ál
zást kaphat.

Irrok, ki a magy
nyelvet bí
iskolát végzett, n
elsőjére kereste
mond ur botrágy
fizetés havi 40
ellátás mosáson k

Benyovszky
ezimere. Botrá
intézendők.

Kerestetik jant
belé
vesiskolát végze
botosispáni tes
Ajánlatok fizetés
jelölésével W

Samu Gyula
m. címre, küldje

Gazda azonnali
kereste
gyakoslatl bíró
lát végzett nő,
letes, koránke
orós testalkatn
tálok csak. Ve
Lukanénye, B

Mérlegképes
gazdaságban hu
működött, mielő
keres alföldi be
daság. Ajánlatok
másolatokkal

Fleischl Sa
Budapest, Sz
16 szám.

Gróf Bercht
halmi uradalma
egy gazdasági e
töltendő. Pályáz
sági akadémiát v
kötelezettségük

24 évesnél nem
lény egyének
évi 300 kor., laká
son kívül), társ
a tiszt szántóli
sedés. Próbáév
legesítés esete
előléptetési rend
előlépés biztos
leazkokönyv má
képpel feiszere

nyok hexcellen
legkisebb szepl
reimok alulrou

Etemér jó
Árpádhalmi
térmajor, Csang

Érélyes, szorg
kesz
nős kulesár
nagy tejtelenés
másabb ideig
vált. Bizonyítva
felszerelt aján
igények megjel
Henrik, Tórn
küldendők.

Alapított 1850-ben.

EREDETI FOWLER-féle GŐZEKÉK páratlanok

munkateljesítményben, tartósságban és az üzemben való takarékoságban.

JOHN FOWLER & CO.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD a vasútállomásnál szembe fordítva

Kisküküllő megyében (Erdély) Szászvevesszősön szarvasmarhára és sertések bevásárlására ügynöki és alkuszi üzletet nyitottam.

Szíves megbízásokat kér a tisztelt uradalmaktól és birtokos uraktól
Czím: Szászvevesszős, teljes tisztelettel
posta és távirda: Küküllővár, Bedőházi Pál
vasút: Zsidve. 788 ügynök és alkusz.

HANÁK MIKSA

Budapest, V., Nádor-utca 50/B

Szállít nagy raktárából:

mindenféle vascsöveket
viz- és gőzvezetékhez
lokomobilcsöveket,
kutfurócsöveket,
öntöttvascsöveket,
kőagyagsöveket,
betoncsöveket,
fürdőszoba- és
klozetberendezéseket,
mindenféle istálló-
berendezést tetszés-
szerinti kivitelben,
mindenféle tömlőt,
gummiarut,
szivattyút,
szerszámokat,
csatornázási cikkekét,
dobsineket,
olajozókat,
tömítési cikkekét,
hegesztett hordó-
kat és üstöket.

Gőzekek
Szállítók

A pinzegazdaság mellék-
kelnek értékesítésével Sellárd
Gyula gyakorlati könyve fog-
lalkozik, melyet minden szőlő-
gazdának beszerzése ajánlunk.
1 kor. 50 fillér előzetes meg-
kötés mellett bérmentve száll-
ítjuk. Pátria könyvkereskedése
IX., Üllői-ut. 25.

Gőzeke

kéteprendszerű, 14 HP, rövid ideig üzemben,
bérlet meg-
szünte miatt **eladó.**
Megkeresések „Angol gyártmány 5867” jel alatt
Mosse R. hirdetői irodába, Budapest kéretnek. 1184

KEMÉNY és FISCHER
féle szabadalmazott

dobkosár betétléczek.

Egyszerűség és megbízhatóság tekintetében minden eddig ismert dobkosár
betétléczet felülmúl. Nem szabad hiányoznia ezen dobkosár betétlécnek
ma már egyetlen cséplőgépről sem, mert ezek annak nélkülözhetetlen
kiegészítő részét képezik. Ezen szabadalmazott betétléczek derékszög alak-
ban mindkét oldalán rovátkolva, éles sarkokkal készülnek, úgy hogy a
rendes kosárlécz éles szélét is pótolva vannak általuk. Egyedülálló

KEMÉNY MANÓNAL, Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. szám.

Telefon 159-02.

748

Manila

aratógéphez,

Kévekőtelek.

Dohányzsinórok.

Mindennemű

zsák és ponyva

a legjobb minőségben FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban, Buda-
pest, Nádor-u. 31-33. szerezhető be.
A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan pony-
vák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 29 év óta fennálló Fischer-
féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója.
Pontos, szolid PONYVAKÖLCSÖNZŐ INTÉZET. Tessék
kiszolgálás. ajánlatot
kérni.

Gőzeke acetylen-lámpák

éjjeli szántásoknál gőzekékre különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

Automobil-lámpák,

kézi-, kocsi-, kocsirud-, pózna-,
asztali-, udvari-, kerti-, istálló-

acetylen-lámpák.

BÁRDI JÓZSEF R.T.

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 15.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve!

Sürgőnyezim: Pneumatik. Telefon 16-28.

„Pátria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

K

AZ ORSZÁG

Az Országos Magyar

Ingyen

Nem tagok

Egész évre 24 korona, 6

Jubiláló gazd

A Szatmárvárményvármegyei Gazdasági Társaság 1878 óta létező és 33. évét megünneplő. A Szatmárvármegyei Gazdasági Társaság 50. évét ünnepli. 25. esztendeje, de buzgalommal és türellemmel tölti be hivatásos gazdasági kiállítás maga ünnepének részét, egybegyűjtve gazdasági terményeit, hangosan ráhangoztatott vádrangosági érdekek képviselői boldogulását az ipar szorításával, vagy kívánnak elérni.

A Szatmárvármegyei Gazdasági Társaság 33. évét ünneplő pillantást vetett a múlt felé, mely már megalapozott mezőgazdasági életet tudjuk a történelem tanúságából, hogy véget ért negyvenhárom év után bekövetkezett életmegtérülése a földművelői életet a rendkívül nehéz, lehetetlenné tette, gazdasági társadalmi tevékenységünknek a veszteséghelyeken való börtönökben való tők hiányában lehet

